

vpisujemo
abonma
v Gorici

goriški urad 0481 547051
340 8624701

pokrovitelj
goriške sezone **KB**center

POZIV PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Pomagajmo obnoviti bolnico Franjo!

Prispevke lahko nakažete na posebne račune »Za obnovo bolnice Franje«

Zadružna kraška banka - št. **26359**

Banca di Cividale - Kmečka banka - št. **404860**

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje - št. **700246**

Antonveneta (agencija 8 - Ul. Filzi) - št. **12970S**

vpisujemo
abonma
v Trstu

novost 07/08
redi A, Kin T
nadnapisi
v italijanskem jeziku

brezplačna tel. št. 800 214 302

Primorski

dnevnik

SREDA, 31. OKTOBRA 2007

Št. 257 (19.040) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA
V SLOVENIJI **0,80€** (191,71 SIT)

Problema izbrisanih novi zakon ne bo rešil

RADO GRUDEN

Slovenska vlada se je dva meseca pred prevzemom predse-dovanja Evropski uniji očitno od-ločila, da bo skušala rešiti problem tako imenovanih izbrisanih; to je tistih prebivalcev Slovenije, ki so jih februarja 1992 z zakonom iz-brisali iz seznama stalnih prebival-cev. Brez bivališča je ostalo približ-no 18 tisoč ljudi, ki po plebiscitu decembra 1990 v naslednjem letu niso zaprosili za slovensko držav-ljanstvo. Z izgubo stalnega bivali-šča so ostali tudi brez dela, social-nega in zdravstvenega zavarova-nja.

Problem izbrisanih torej ob-staja že več kot 15 let, slovenska politika pa ga v tem času ni bila sposobna ali pa ga ni hotela rešiti. Rešitve ne bo prinesel niti ustavni zakon, ki ga je pripravila sedanja vlada. Da bi bil sprejet, potrebuje v državnem zboru dvotretjinsko večino, ki pa je skoraj zanesljivo ne bo dobil, saj ga glavne opozicijske stranke najbrž ne bodo podprle. Tudi v sami vladni večini ustavne-mu zakonu nasprotujejo v Desusu.

Dejstvo je, da bi Slovenija ta problem lahko že rešila, če bi le ob-stajala politična volja. Ustavno so-dišče je namreč spomladi leta 2003 (11 let po izbrisu) odločilo, da je bil takratni zakon neustaven in izbris nezakonit. Za popravo kri-vic je ustavno sodišče parlamentu postavilo rok šestih mesecev.

Toda odločba ustavnega so-dišča je še danes mrtva črka na pa-pirju, problem izbrisanih pa že vsa ta leta negativno vpliva na podo-bo Slovenije na področju človeko-vih pravic in tudi najnovejši pred-log zakona, ki ga je pripravila slo-venska vlada, k izboljšanju te po-dobe ne bo prispeval.

SOVODNJE - V dvorani Zadružne banke ustanovni občni zbor SDGZ za Goriško

Gospodarstveniki spet vsi pod isto streho

Veliko zadovoljstvo ob ponovni združitvi po letih ločevanja

MEDJA VAS - Zaskrbljenost zaradi omejitev na zaščitениh območjih

Občina naj ukrepa

Poziv z javnega srečanja Kmečke zveze in Zveze neposrednih obdelovalcev

MEDJA VAS - Občina Devin-Na-brežina naj ukrepa - tudi s prizivom na Deželno upravno sodišče - proti sklepu deželne vlade Furlanije Julijske krajine,

ki v varianto k regulacijskemu načrtu uvaja dodatne omejitve na zaščitениh ob-močjih pri Štivanu, Medji vasi in Cero-vljah v škodo kmetovalcev. Zahteva iz-

haja iz predsinočnjega srečanja v Med-ji vasi v organizaciji Kmečke zveze in Zveze neposrednih obdelovalcev.

Na 8. strani

SOVODNJE - V dvorani Zadružne Banke Doberdob in Sovodnje je bil v po-nedeljek zvečer ustanovni občni zbor Slo-venskega deželnega gospodarskega zdru-ženja za goriško pokrajino. Udeležilo se ga je lepo število slovenskih gospodarskih operaterjev Goriške, uvodno poročilo pa je imel deželni predsednik SDGZ Boris Siega. V razpravi je bilo zaznati zadovolj-stvo, da je po več letih ločevanja prišlo do ponovnega poenotenja organizacije slo-venskih gospodarstvenikov v Italiji. Ob-čni zbor je tudi izvolil nov pokrajinski od-bor SDGZ, ki ga sestavlja 21 članov. Ta bo iz svoje sredine na prvi seji izvolil po-krajinskega predsednika organizacije.

Na 17. strani

Za Sturma razprava o skupnem zastopstvu koroških Slovencev brezplodna

Na 3. strani

Železarna: ura dostojanstva delavcev v občinskem svetu

Na 9. strani

V Miljah predstavili rezultate čezmejnega projekta Mapsharing

Na 10. strani

Odstopil odbornik za kulturo pri občini Tržič Stefano Piredda

Na 16. strani

NOVA GORICA - V domu upokojencev

Slovenska rekorderka ima častitljivih 108 let

NOVA GORICA - V novogoriš-kem domu upokojencev je bilo včeraj praznično, saj je 108 let dopolnila naj-starejša Slovenka, Katarina Marinič, ro-jena v Desklah. Ob jubileju so ji pripra-vili bogat kulturni program, čestitali pa so ji tudi župana Nove Gorice in Ka-nala ob Soči ter predstavnik ministrstva. Katarina je bila priča življenju v dveh tisočletjih in treh stoletjih, že več kot de-setletje pa je novogoriški dom upoko-jencev njen drugi dom. Kot v mladost-ti tudi zdaj živi skromno: kavo s kru-hom za zajtrk in močnik zvečer, tako kot včasih, ko je bilo pri hiši devet otrok.

Na 18. strani

ITALIJA - Vlada sprejela sveženj zakonskih osnutkov o varnosti

Vrsta strožjih kazni

Uvaja se arhiv DNK podatkov - Podaljšanje roka zastaranja - Večje pristojnosti za župane in prefekte

RIM - Italijanska vlada je na včerajšnji seji sprejela sveženj zakonskih osnutkov na področju varnosti. Gre za ukrepe, ki uvajajo tudi vrsto ostrejših kazni pri nekaterih kaz-nivih dejanjih (npr. pri ponarejanju bilanc), dalje podaljšujejo rok zastaranja kaznivih de-janj, povečujejo pristojnosti županov in pre-fektov glede varnosti ter uvajajo tudi arhiv z DNK podatki. Ukrepe je novinarjem orisal notranji minister Giuliano Amato (na sliki ANSA), ki pričakuje tudi podporo opozicije. Prvi odzivi slednje so negativni, ugodno oce-no o ukrepih pa je podal predsednik Vsedr-žavnega združenja italijanskih občin (Anci) Leonardo Domenici.

Na 7. strani

OGLEDALO

Vzemimo si čas za to naše življenje

ACE MERMOLJA

Mislím, da je to primeren dan pred praznikom, ko lahko spregovorimo o smrti. Spominjamo se pokojnih, obiščemo njihove grobove, nekateri zanje molijo, drugi obudijo kak star dogodek, ki je s pokojnim povezan. To pa je vse, kar vemo o smrti.

Nihče se iz smrti ni vrnil in zato ni prič, kaj je po smrti ali kaj se v resnici s smrtjo dogaja. V posmrtno življenje lahko verjameš, a ga ne moreš fotografirati. Dokazov, da posmrtnega življenja ni, tudi nimamo, zato se lahko ustavimo pred pragom smrti.

Smrt je objektivno prehod, to, kar vemo o tem prehodu, pa je, kakšen je naš odnos do njega, skratka, lahko proučujemo človekov odnos do smrti. Mi na nek način smrt pričakujemo, vemo, da je neizbežna in ko pride za druge, se ob mrtvem vedemo na tak ali drugačen način.

Lahko mrtveca pokopljemo s civilnim ali cerkvenim pogrebom. Na vasi se še ljudje združujejo ob spominu na mrtvega. Nekoč je slednji ležal nekaj dni na parah v sobi, kjer je navadno spal. Danes so prostori, ki hranijo trupa do pogreba zelo hladni, aseptični in brezosebni. V mestu so sed ne ve, da je nekdo umrl v bližnjem stanovanju. Bolečino za rajnikom prebimo v sebi vedno bolj sami.

Obstajajo zgodovine smrti, izjemno znano je napisal francoski zgodovinar Philippe Ariès. Seveda Ariès ni pisal o smrti kot taki, ampak prav o odnosu ljudi do nje. Vsako civilizacijsko in kulturno obdobje je imelo svoj odnos do smrti. Plemenske in agrarne družbe so smrt odpravile z ritualom. Ljudje se v bistvu smrti niso pretirano veliko posvečali. Do nje niso imeli posebnih strahov: bila je kot letni časi, ki si iz pomladi sledijo do zime in novega leta. Smrt novorojenčkov je bila običajna. Zgodilo se je celo, da je v vasi prišla lakota, ker so zdravniki pričeli zdraviti infekcije novorojenčkov (penicilin), posestva pa so ostala ista. Družine so morale z istimi možnostmi nasititi vedno večje število otrok. Tak pojav so poznali tudi na Krasu.

Danes je naš odnos do smrti izrazito drugačen. Mislím, da je smrt prisotna med nami, kot ni bila še nikoli v zgodovini človeštva.

Kot sem zapisal že v prejšnjem Ogledalu, nam sodobnost jemlje čas in smisel za čustva, za spomin, za dialog z drugimi, začenši z lastnim partnerjem in s sinovi. Bistvo je, da v svetu znanosti in tehnike, ki se vklaplja v logiko kapitala, dobro funkcioniramo, smo uspešni, služimo, smo opazni itd.

Sodobna mitologija živi od denarja in vidnosti. Za vlogo dednarja, ki človeka reificira, so vedeli že v Prešernovem času in prej. Glede vidnosti so mogotci kvečjemu pozirali pred kakim modnim slikarjem, ki jih je portretiral. Danes so drugim lahko vidni preko časopisov, televizije in predvsem preko interneta. Portreti veljakov dosegajo množice in so funkcionalni trenutnim potrebam. Funkcioniranje, denar, vidnost in še kaj nas mečeje iz sebe v svet, ki pa nas sprejema s hladnostjo stroja. Mi namreč naloga znanosti in tehnike, da se ukvarjata s čustvenim svetom. Tako postajamo intimno vedno siromašnejši, neogljani in tudi ranljivi.

Mejo med dobrim in zlim je zamenjala alternativa uspešnosti ali neuspešnosti. Nevroze, ki so

sledile občutku krivde, je zamenjala depresija, ker nismo dosegli pričakovanih ciljev. Cilj pa se po svoji naravi izmika doseženemu tako, da ga moramo neprenehoma zasledovati. V naši predstavi ali igri življenja, ki poteka brez odmora, je torej veliko slabih občutkov in slabih zdravil zanje, kot so tabletki proti depresiji in anksioznosti, alkohol, cigarete, mamila vseh vrst: naravnih in kemičnih. Predvsem pa gospoduje v praznini, ki nas spremlja, smrt.

Depresija se tesno veže na izrazit občutek smrti, na strah pred njo. Normalno in torej nepanično in nenapeto doživljanje smrti zahtevajo mir v sebi, ljubezen do sebe in drugih, samospoštovanje in občutek, da je v vsakem trenutku, ki nas loči od smrti, nek smisel, neka polnost, skratka, veselje nad življenjem. Toliko večje naj bi bilo to veselje, ker je življenje enkratno in kratko in vendar edino, kar je resnično pomembno.

Prepogostokrat pa nam "odsotnost", ki nas obdaja, preprečuje takšno blaženo stanje. Da bi do tega stanja prišli, zahajamo h psihologom, psihoanalitikom, k spovednikom ali v orientalske ašrame. Zaželeno pa težko dosežemo, ker so zunanji pritiski močnejši, splošno kulturno okolje nasprotno "notranji" blaginji. Za tehnično funkcionalnost so primernejše tabletki ali pa beg v pretirano delo, izogibanje samoti, nakupovalna mrzlica, misel na bodoče počitnice, na prihodnji avtomobil, na novo pohištvo, skratka, na nov nakup. Sam zase vem, da je želja pomembnejša od predmeta. Ko stvar kupiš, želja kmalu umre. Naveličaš se avtomobila in novih čevljev. Iščeš novo izložbo ali pa skočiš v bazen dela, da le ne bi imel kaj prostega časa za razmislek. Vanj se namreč vrine smrt.

Tako je strah pred smrtjo ena izmed najbolj dobičkonosnih industrij na svetu. Odkar je medicina pričela s preventivo, se je za mnoge preventiva spremenila v obsesijo. Ljudje tavajo od zdravnika do zdravnika, od pregleda do pregleda, od lekarne do lekarne. Vse, kar se v telesu zgane, zraste, zaboli, postane povod za krik k pomoči. Odgovor seveda drago stane, saj nas čaka mreža specialistov, vrčev, obdelovalcev duš itd. Le strah pred smrtjo ne popusti. Iznebimo se ga za trenutek, ko nam javijo, da smo zdravi, to pa malo traja. Zase vem, da sem najmirnejše trenutke v življenju prebil, ko sem se vrnil domov iz bolnišnice. Po hudi bolezní se mi je svet za kak mesec posmejal. Potem so se pričeli zgrinjati novi oblaki in kosa je pričela žeti travo okoli mene. Tudi smrt je potrošniško blago, predmet med predmeti. Je strašilo, ki plaši, strah pa poganja novo kupčijo.

Ko sem to ugotovil, seveda nimam posebnih zdravil proti smrti oziroma proti pretiranemu strahu pred njo. Strah je pač cena, ki jo plačujemo modernizaciji in napredku. Ko pa mi pravijo, da je potrebno vedno gledati naprej, pomislim, da se nam v tem pogledu lahko prikaže za meglico zid. Ne bi se bilo včasih bolje ustaviti, zadihati lastno življenje in slišati glas tišine, ki zaobjema nas in svet v njegovi polnosti? Ko položimo krizantemo na grob, naj pomislimo, da smo živi, tudi če pada na ciprese hladen dež. Živi smo in tega življenja ne gre zapraviti v hazardu sveta. Vzemimo si čas za to naše življenje in pogledajmo vanj, torej vase: brez napreznja, kaj nas čaka za jutrišnjem ovinkom. Morda to kaj pomaga...

CERKEV - V Sloveniji danes dan reformacije

Začetnik protestantizma Martin Luther, v Sloveniji osrednja osebnost Trubar

LJUBLJANA - V Sloveniji je 31. oktober državni praznik, dan reformacije. Ob tej priložnosti je evangeličanska duhovnica Jana Kerčmar st. za STA povedala, da sta Martin Luther in protestantizem s spodbujanjem prevajanja Svetega pisma v narodne jezike svetopisemsko sporočilo približala tudi preprostim ljudem. Katoliški teolog Janez Juhant pa je pojasnil, da je protestantizem različica krščanstva, ki je nastala zaradi potrebe po prenovi krščanstva. Slovincem je reformacija prinesla prvo knjigo in s tem knjižni jezik, pa tudi prvo omembo pojma Slovenec.

Kerčmarjeva je v pogovoru opozorila, da so imeli pred reformacijo do svetopisemskega sporočila zaradi znanja latinščine dostop le duhovniki. "Ti so lahko to izkoriščali v svoje gmotne osebne ali cerkvene interese," je poudarila. Duhovnica je pojasnila, da se je skozi stoletja "v prvotni krščanski nauk pripeljalo veliko navlake". Po njenem mnenju ni bilo več podaraka na duhovnosti, temveč le na želji po materialnih dobrinah na račun vere. "Luther pa je opozarjal na to," je dodala.

Kerčmarjeva je prepričana, da protestantizem ne bi smel ostati na razvojni stopnji iz 16. stoletja. "Reformo potrebujemo tudi danes," je poudarila in dodala, da v sodobnem svetu izziv za protestantizem ni le duhovna poglobitev, temveč tudi osveščanje ljudi. "Potrebno je izboljšati naš odnos do narave in soljudi," je dejala. Spregovorila je še o krizi duhovnosti in s tem tudi protestantizma v bogatih, gospodarsko razvitih državah. Pri tem je izpostavila Luthrovo domovino Nemčijo. Po njenem mnenju je v tej državi duhovnost zaradi liberalizma začela upadati.

Kolikor ve, je Slovenija edina država, kjer je dan reformacije dela prost dan, je dejala Kerčmarjeva. To se ji zdi zelo hvalevredno. "A osebno imam občutek, da so evangeličani skozi vse leto v ozadju, okrog 31. oktobra pa se sproži plaz," je poudarila in dodala, da takrat "protestanti naenkrat pridejo v prvi plan".

Po uradnih podatkih je v Sloveniji evangeličanov približno 20.000, dejavnih pa jih je okrog 10.000 do 12.000. Velika večina jih živi v Prekmurju in so organizirani v 13 cerkvenih občinah. Kerčmarjeva je opozorila, da slovenski evangeličani niso verska skupnost, "ampak smo cerkev v vsakem pomenu besede". Ne želimo ostati manjvredni, je dodala. Po njenih be-

Osrednja osebnost slovenskega protestantizma je postal Primož Trubar (na sliki levo), začetnik pa je bil Martin Luther (spodaj)

sedaj je velika nevarnost za protestantizem v Sloveniji ta, da se prekmurski evangeličani s preselitvijo v druge slovenske kraje stapljajo v katoliško okolje in opuščajo protestantizem. Zato predlaga, da bi evangeličani, poleg cerkva v Ljubljani in Mariboru, dobili prostor za cerkev tudi na Gorenjskem in Primorskem.

Janez Juhant pa je dejal, da je bilo za pojav protestantizma več razlogov. Najprej duhovni s težnjo k poglobitvi verskega življenja v družbi, nato filozofsko-teološki z individualizacijo krščanstva in bojem proti pretirani vlogi razuma v cerkvenem nauku ter slednjič organizacijski z zavzemanjem za odpravo zlorab v Cerkví. "Taka usmeritev je zelo pripomogla k moderni individualizaciji cerkvenega in družbenega življenja, kar danes postaja problem," je prepričan teolog. "Po drugi strani je protestantizem spodbudil Katoliško cerkev k prenovitvi v 17. stoletju in spet v 19. ter 20. stoletju," je še poudaril Juhant. Po njegovem mnenju je bila ideja protestantizma tako drugod po Evropi kot tudi na Slovenskem predvsem verska, čeprav je sprožila tudi procese jezikovne in narodne identitete. "Bolj kot dan reformacije se mi zdi pomemben v smislu evangeličanskega nauka Veliki petek, ki bi kot v drugih državah lahko bil osrednji verski praznik obeh Cerkva, še posebej danes, ko je v ospredju dialog ver in kultur," je prepričan Juhant.

Profesor za biblijsko teologijo Martin Luther je 31. oktobra 1517 na vrata cerkve v nemškem Wittenbergu obesil 95 tez o prenovi Cerkve in tako pokazal na krizo v Cerkví. Tako se je začelo reformno gibanje, ki je privedlo do notranje preureditve katoliške cerkve, pa tudi do nastanka novih cerkva.

Osrednja osebnost slovenskega protestantizma je postal Primož Trubar (1508-1586), ki je napisal več kot 25 del oziroma polovico vseh knjig, ki so jih napisali protestantski pisci. Leta 1550 je napisal Katekizem, prvo knjigo v slovenskem jeziku in prvo slovensko tiskano knjigo sploh, ki ji je dodal še Abecednik. V njej se je oprl na govore osrednjega slovenskega prostora. Najpomembnejše delo slovenskega protestantizma je po mnenju številnih strokovnjakov prevod Biblije, ki jo je Jurij Dalmatin leta 1584 dal natisniti v Wittenbergu. V času reformacije je nastal tudi prvi slovenski pravopis, Zimske urice Adama Bohoriča, ki je začrtal slovensko pisanje v naslednjih dveh stoletjih.

V Sloveniji je dan reformacije državni praznik od leta 1992. (STA)

PISMA UREDNIŠTVU

Za uspešno nadaljevanje dela na Univerzi na Primorskem

Menim, da je prav, če se kot starejši občan oglašim v zvezi z bližnji odhodom Lucije Čok z mesta rektorice Univerze na Primorskem. Prepričan sem, da ne pišem samo v svojem imenu, najbrž pa mi veteranske reference dajejo določeno prednost. Lucijo Čok poznam še iz časa, ko je bila mlado očarljivo dekle, ki je obiskovala koprsko gimnazijo. Hvalil jo je med drugimi profesor Peter Martinc, čudovit ravnatelj in pedagog, s katerim sem imel redne stike.

Posredno sem spremljal njene univerzitetne študije, občudoval njene rezultate in prirojeno smelost. Lucija Čok je že po naravi iniciativna, zagnana, dosledna v svojih načrtih, kar je bistveno za pionirje. To se je pokazalo tudi, ko so jo upravičeno izvolili za prvo rektorico Univerze na Primorskem. Z veseljem sem prej podpisoval »Pisma o nameri« za ustanovitev te

prepomembne primorske in obmorske institucije. Spominjam se pogovorov, ki sem jih imel že pred več kot 30-imi leti s tedanjim tržaškim županom Marcellom Spaccinijem in mu namignil o taki težnji izhajajoč iz dejstva, da je bil Trst že dolga desetletja nazaj, v času avstro-ogrske monarhije, predviden kot sedež prve slovenske univerze in ga med drugim opozoril, da je slovenski jezik že leta 1904 domoval na neapeljskem univerzitetnem inštitutu za orientalske vede. Nekaj je vedel, nekaj ne, na koncu pa se je odrezal s trditvijo, da bi bilo pač normalno, če ti tudi Koper kot slovensko središče na morju (seveda skupaj z manjšino) imel svojo univerzo tako kot na drugi strani Trst.

Lucija Čok: težko je izbrati atribut za njene napore. Dejal bi, da jih je premalo. Spomniti bi se je morali vselej; ne glede na to, da ji želim še veliko uspešnih prizadevanj ne le na koprski univerzi, marveč na vsem Primorskem, pa tudi v Sloveniji. Koprška univerza je sinonim marsičesa: enotne Primorske, seveda skupaj z Goriško, njenega celovitejšega razvoja, morja, skratka odprtja v svet. Ne le z oknom,

z odprtimi vrat(m)i, kakor smo naglašali, ko se je v Koper konec šestdesetih let pojavil prvi vlak.

In Lucija Čok je pri vsem tem, neposredno in posredno, tako rekoč motivno, bila steber. Denimo, da je bila včasih prenačljena (Armeria in Foresteria pri čemer je zanimivo, da sta to komplementarna izraza), toda kdo ne bi bil. Na pol zgrajeni objekt, ni objekt. Zlasti univerzitetni ne. Lucija Čok je bila nepopustljiva, konec koncev v korist njene regije in vse države ter vsega visokošolskega študija.

Novemu rektorju, ki mu že vnaprej čestitam, želim, da bi učinkovito nadaljeval njeno delo. O tem sicer ne dvomim.

Lucija Čok, srečno!

Miro Kocjan, koprski častni občan

PALERMO - Zakonodaja med državo, deželami in EU v letu 2007

Predsednik Tesini o federalnem senatu dežel

Predsednik deželne skupščine o statutu o avtonomiji Furlanije Julijske krajine

TRST - Deželni sveti bodo izvolili tako imenovani »federalni senat dežel«, novo zakonodajno zbornico, ki naj bi se porodila iz ustavne reforme, s katero naj bi presegli sedanjo dvodomno zakonodajno ureditev. Za tovrstno reformo se poteguje parlamentarna večina, opozicija pa ji ne nasprotuje.

Ta ustavni namig je izšel v Palermu med predstavitev Poročila 2007 o zakonodaji med državo, deželami in Evropsko unijo, ki se je je kot koordinator konference predsednikov deželnih svetov udeležil tudi predsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Alessandro Tesini. Ob tej priložnosti je Tesini med drugim tudi razpravljal o novem statutu o avtonomiji dežele Furlanije-Juljske krajine z predsednikom poslanske komisije o institucionalnih zadevah Lucianom Violantejem, s članom te komisije Robertom Zaccario in s predsednikom senatne komisije za ustavne zadeve Enzom Biancom.

Novi statut o avtonomiji Furlanije-Juljske krajine predstavlja model tudi za druge dežele, ki bi hotele pridobiti večjo in novo avtonomijo, je bilo ugotovljeno. Nova avtonomija naj bi zadevala predvsem davčni sektor, pa tudi druge oblike upravljanja. Novi statut Furlanije-Juljske krajine zna biti tudi vodilo za podobne ukrepe drugih dežel s posebnim statutom. Izpostavljeno je bilo tudi dejstvo, da so bile tokrat prvič - po odobritvi deželnih statutarov - obravnavane teme regionalnosti in posebnih avtonomij v spremenjenem italijanskem in evropskem kontekstu.

Tesini je med svojim posegom omenil, da ostajajo odprta nekatera pomembna vprašanja, kot na primer nesprejemljivi duplikati organov, ki sprejemajo odločitve. V trenutku, ko bodo dežele postale zakonodajni organi in bo parlamentu ostala izključna pristojnost nad zadevami, ki jih določa ustava, ne bo mogoče več obdržati veliko število zakonodajnih teles, ker bi to ustvarilo le zmedo. Ustavna reforma predstavlja zasuk, ne le glede znižanja števila parlamentarcev in različnih obveznosti obeh vej parlamenta, temveč poverja deželnim svetom izvolitev federalnega senata dežel. Violante in Zaccaria sta predlagala, naj bi bili predsedniki deželnih svetov polnopravni člani federalnega senata dežel, s čemer se je Tesini v imenu konference predsednikov deželnih svetov tudi strinjal.

Predsednik deželnega sveta FJK Tesini (v sredini) se je včeraj v Palermu udeležil razprave na predstavitvi Poročila 2007 o zakonodaji med državo, deželami in EU

JUBILEJ

Dvajset let založbe Wieser

LOJZE WIESER

CELOVEC - Čeprav je bila založba Wieser uradno ustanovljena šele 6. decembra 1987, je uspešen založnik Lojze Wieser praznoval okroglo obletnico in več kot 600 (!) izdanih knjig dober mesec prej - preteklo nedeljo v Musilovi hiši v Celovcu.

Na slovesnosti ob 20. obletnici ustanovitve založbe je pisatelj in literarni kritik Adam Zielinski založniku tudi izročil ček, vreden 15.000 evrov, s katerim bo Lojze Wieser uresničil nadaljnje tri knjižne projekte. Med prave bisere založbe Wieser pa sodi serija žepnih knjižic »Europa erlesen - Evropo prebrati« (I. L.)

KOROŠKA - Skupno zastopstvo koroških Slovencev

Za Sturma razprava o tem odveč

Predsednik ZSO je na svoji spletni strani ugotavljal, da se o tem v prazno govori že več kot 15 let

CELOVEC - Medtem ko je na zadnji seji parlamentarne komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu Državnega zbora Republike Slovenije velika večina razpravljavcev iz vrst slovenskih organizacij (NSKS, EL, SKS) podprla oblikovanje skupnega zastopstva koroških Slovencev, predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm ne vidi potrebe po takšnem zastopstvu. Na svoji spletni strani Sturm, ki se omenjene razprave v DZ ni udeležil, poudarja, da je razprava o tej tematiki stara že več kot 15 let, svoj komentar pa zaključuje z ugotovitvijo, da je razprava okoli skupnega demokratičnega zastopstva pravzaprav odveč in da so to samo »prazni kilometri«.

V svojem komentarju predsednik ZSO med drugim ugotavlja, da člen 7 Avstrijske državne pogodbe (ADP) iz leta 1955 jasno določa pravico slovenske manjšine »do lastnih organizacij« in da je pravica do organiziranosti ena izmed osnovnih pravic demokracije. Tudi Okvirna konvencija Sveta Evrope o zaščiti na-

MARJAN STURM

rodnih in jezikovnih skupnosti zagovarja koncept pluralnosti.

Sturm s tem v zvezi tudi kritizira Komisijo DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu: »Po mojem delu to napako, da se sploh ukvarja s tem vprašanjem in na ta način to razpravo sploh drži pri življenju.« Predsednik Zveze slovenskih organizacij še pristavlja, da naj koroški Slovenci »ne izgubljajo energije na popolnoma stranskih tiri«.

O skupnem demokratičnem zastopstvu koroških Slovencev so sprego-

MATEVŽ GRILC

vorili tudi na nedavnem deželnem kongresu Enotne liste (EL), zbirne stranke koroških Slovencev. Tako predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (-NSKS) Matevž Grilc kot tudi predsednik Skunosti koroških Slovencev (SKS) Bernard Sadovnik sta se ob tej priložnosti lotila tega vprašanja in poudarila potrebo po takšnem telesu. Grilc je s tem v zvezi celo menil, da so sedanje narodne organizacije koroških Slovencev preživete in da jih je preveč, Sadovnik pa je menil, da je v skupnem zastopstvu mogoče udeja-

niti pluralnost znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, če se organizacije domenijo, da v pomembnih narodnostnih vprašanjih nastopajo navzven skupno in predvsem enotno.

Predsednik Enotne liste Vladimir Smrtnik pa je celo menil, da koroški Slovenci že imajo skupno zastopstvo - namreč Enotno listo, kajti slednja dokazuje, »da se ljudje različnih nazorov skupno in enakopravno prizadevajo za iste cilje«.

Ivan Lukan

EVROPSKA UNIJA - Gensko spremenjeni organizmi

Slovenija glede GSO razume tako Avstrijo kot Evrosko komisijo

BRUSELJ - Slovenija se je glasovanja v Svetu EU glede predloga Evropske komisije, ki bi Avstriji prepovedal nadaljevanje zaščitne klavzule glede dveh gensko spremenjenih vrst koruske MON810 in T25, vzdržala zato, ker razume tako Avstrijo kot tudi Evropsko komisijo, je za STA pojasnil slovenski minister za okolje in prostor Janez Podobnik, ki se v Luxembourg udeležuje zasedanja Sveta EU za okolje. Dodal je, da je treba "upoštevati tudi možnost morebitnih sankcij" s strani Svetovne trgovinske organizacije (-WTO).

Podobnik je podobno kot predsedujoči, portugalski minister za okolje Francisco Nunes Correia poudaril, da gre za problem transparentnosti. Correia je dejal, da so ministri javnosti poslali nejasno oziroma dvoumno sporočilo: po eni strani je večina držav vendarle glasovala proti predlogu komisije, a ta

ima sedaj možnost, da sprejme odločitev po svoji presoji. Kvalificirana večina namreč ne za ne proti ni bila dosežena.

Po njegovem mnenju so države proti komisiji in v korist Avstrije glasovale iz dveh razlogov. Ena skupina držav zato, ker so že a priori proti gensko spremenjenim organizmom (GSO), druga skupina pa za to, ker menijo, da je treba spoštovati posebne interese držav članic.

Kot so povedali viri, naj bi komisija v prihodnjih dneh Avstrijo še enkrat pozvala, naj odpravi zaščitno klavzulo. Skladno s komitološkim postopkom sicer komisija ponavadi odobri uporabo GSO, če o tem Svet EU ne sprejme odločitve.

A Avstrija je včeraj dobila precej višjo podporo od pričakovanih, zato je njen okoljski minister Josef Pröll že napovedal, da bo komisijo "opozoril" na visoko podporo držav

članic. Komisar za okolje Stavros Dimas je tako poudaril, da je komisija "seznanjena" z visokim številom glasov na njenem predlogu.

Zaradi avstrijskih zaščitnih ukrepov glede GSO so med drugim ZDA, Kanada in Argentina EU tožile pred WTO. Ta je presodila, da obrazložitev zaščitne klavzule s strani Avstrije ni zadostna, zato je državi postavila rok do 21. novembra, da predstavi nove argumente. Avstrija pripravlja študijo o tem, ki pa naj bi bila zaključena ravno okoli tega datuma. Dimas zato na naslednjem okoljskem Svetu EU, predvidenem za december, pričakuje tako predstavitev študije kot tudi odziv Avstrije.

Če Avstrija novih argumentov ne bo predstavila pravočasno, bi to v praksi pomenilo, da mora država odpraviti omejitve do 21. novembra, sicer grozi uniji kazen s strani WTO, pojasnjujejo viri. (STA)

PORTOROŽ - Za obdobje 2007 - 2013

Pridobivanje sredstev EU za projekte na Jadranu

PORTOROŽ - V finančni perspektivi za obdobje med letoma 2007 in 2013 je za več kot 400 projektov programov v državah Evropske unije namenjenih kar 864 milijard evrov, je na včerajšnjem seminarju z naslovom Kako pridobiti sredstva EU za projekte v okviru Partnerstva za Jadran v Portorožu povedal slovenski državni sekretar na ministrstvu za okolje in prostor Mitja Bricelj. Ob tem je dodal, da te programe financirajo sredstva EU, ki jih razdeljujejo različni podporni finančni instrumenti.

Bricelj je še povedal, da se bodo lahko za omenjena sredstva potegovala ustanove, ki ustrezajo kriterijem in imajo usklajene programe z državnimi prioritetami za upravljanje s skupnimi morskimi območji. Prav to je osnovna naloga tristranske komisije, ki ji Slovenija predseduje do julija 2009, in ki jo želijo še v tem letu razširiti tudi na BiH, Črno goro, Albanijo in Grčijo.

Na novinarsko vprašanje, če obstajajo kakšne prednostne usmeritve, kot so turizem, pomorstvo ali varstvo oko-

lja, je Bricelj odgovoril, da so prednostne usmeritve v tem času že zelo jasno postavljene. Kot je pojasnil, gre za vse programe, ki zmanjšujejo vplive rasti pomorskega prometa, vse ukrepe za preprečevanje nesreč na morju, ki bi lahko povzročile onesnaževanje. Tu gre tudi za zelo aktualen problem vnosa tujerodnih vrst zaradi balastnih voda in načrt upravljanja z balastnimi vodami. Med programi je tudi celovito upravljanje z obalo in morskimi viri, ki pa se ne konča z nacionalnimi mejami in mora biti čezmejno usklajen, je dejal Bricelj in dodal, da imajo našeti projekti najvišjo prioriteto in konsenz.

Seminar sodi v okvir srečanja tristranske podkomisije za upravljanje balastnih voda, v kateri so predstavniki Slovenije, Italije in Hrvaške. Namen seminarja je po besedah Bricelja predstaviti novo finančno perspektivo in celoten spekter evropskih programov financiranja, s posebnim poudarkom na programih, iz katerih bo moč financirati projekte v območju Jadrana. (STA)

ZIMSKI TURIZEM - Na Žlebeh bodo januarja odprli novo kabinsko žičnico

Z novimi žičnicami kmalu do povezave s Slovenijo

Žičnica od koče Gilberti do Prevala pa naj bi bila končana decembra prihodnjega leta

KLUŽE - Nova kabinska žičnica z avtomatskim priklopom bo v smučarskem središču Na Žlebeh začela delovati januarja 2008, v primerjavi s staro žičnico pa no njena zmogljivost štirikrat večja. Poleg tega naj bi do decembra prihodnjega leta zaključili tudi z deli na žičnici Funiflor od koče Gilberti do sedla Golovec Imela bo dve kabini, v vsaki pa bo prostor za sto ljudi. Od tam bo približno 250 metrov dolga pot vodila na Preval na meji s Slovenijo, od koder bo mogoča povezava s kaninskimi smučišči na slovenski strani.

Nova kabinska žičnica, ki bo vodila iz doline in jo bodo kot rečeno odprli januarja, bo imela 25 kabin s 16 po mesti. Zamenjala bo staro žičnico, ki so jo postavili leta 1970 in je dejansko že povsem neprimerna za sodobno smučarsko središče. Čeprav ne bo več delovala, pa bo do prihodnje jeseni, ko jo bodo podrli, smučarje še spominjala na del zgodovine tega območja. Včeraj si je področje iz helikopterja ogledal tudi predsednik FJK Riccardo Illy, da bi preveril napredovanje del, ki jih financira Dežela.

Staro kabinsko žičnico bo januarja 2008 zamenjala sodobna žičnica, s katero bodo štirikrat povečali zmogljivost

PRISTANIŠČE TRST - Obračun za prvih devet mesecev letošnjega leta

Naraščanje prometa se nadaljuje

Edina postavka, kjer beležijo upad, je pretovor nafte - Pozitivni podatki za pretovor vseh vrst blaga in glede števila potnikov

V tržaškem pristanišču še naprej narašča pretovor kontejnerjev

KROMA

TRST - Naraščanje pretovora v Pristanišču Trst se je nadaljevalo tudi v tretjem trimesečju letošnjega leta, kar še posebej velja za pretovor kontejnerjev in generalne tovore, medtem ko je nekoliko upadel pretovor nafte.

Po podatkih, ki jih je včeraj posredovala Pristaniška oblast, je pretovor raznega blaga v kontejnerjih zabeležil 27 odstotno rast v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu. Za 7 odstotkov je bil večji promet na Ro - Ro terminalu, medtem ko je pretovor generalnih tovorov v septembru zabeležil dodatno 6,7 odstotno rast, kar pomeni, da je bil pretovor v prvih devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi z lanskim večji za 49 odstotkov.

Nekoliko slabši so podatki za pretovor nafte, kjer se negativni trend nadaljuje že nekaj časa, čeprav je bila skupna količina pretovorjene nafte le za 800 tisoč ton oziroma 2,3 odstotka manjša od tiste, ki so jo pretovorili v enakem obdobju lanskega leta.

Kar zadeva sam kontejnerski terminal, so septembra pretovorili 23 tisoč enot Teu, kar je več kot 20 odstotno povečanje v primerjavi z lanskim septembrom. V prvih devetih mesecih so tako na kontejnerskem terminalu našli 195 tisoč zabojnikov, kar je 22,5 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Podobni so podatki za Ro-Ro - Ferry, kjer so od januarja do konca septembra letos vkrkali oziroma izkrkali 167.143 tovarnjakov. Tudi pri tej postavki beležijo porast, in sicer za 10 odstotkov v primerjavi z lanskim letom.

Pri Pristaniški oblasti pa so zadovoljni tudi s številom potnikov. Teh so septembra letos našli približno 5 tisoč več kot septembra lani, kar predstavlja več kot 30 odstotno povečanje. Sicer je skupno število potnikov, ki se udeležujejo križarjenj in na svoji poti pridejo tudi v Trst, v prvih devetih mesecih ostalo na lanski ravni (tako lani kot letos so jih pri Pristaniški oblasti našli približno 37 tisoč, toda lani se je sezona križarjenj s septembrom zaključevala, medtem ko je za letos koledar pristanikov velikih potniških ladij zapolnjen vse do konca leta.

To pa je jamstvo, da bo končni obračun precej boljši kot lani, tudi kar zadeva potniški promet.

SLOVENIJA - Tudi oktobra se rast cen nadaljuje

Mesečna inflacija 0,7, letna pa kar 5,1 odstotna

LJUBLJANA - Cene življenjskih potrebščin v Sloveniji so se oktobra znova zvišale, so v prvi objavi sporočili iz državnega statističnega urada. V primerjavi s septembrom so se v povprečju zvišale za 0,7 odstotka, medtem ko so oktobra lani beležili deflacijo in so se cene znižale za 0,8 odstotka. Letna rast cen se je zvišala na 5,1 odstotka, medtem ko je v enakem obdobju lani znašala 1,5 odstotka. Povprečna 12-mesečna rast cen se je zvišala na 3,1 odstotka, v enakem obdobju lani je bila 2,4 odstotna.

Oktobra so podražitve zabeležili v skupinah obleka in obutev (v povprečju za 4,4 odstotka), hrana in brezalkoholne pijače (za 2,2 odstotka), stanovanja (za odstotek), stanovanjska oprema in izobraževanje (za 0,7 odstotka), gostinske in nastanitvene storitve (za 0,4 odstotka), raznovrstno blago in storitve (za 0,3 odstotka), alkoholne pijače in tobak ter zdravje (za 0,1 odstotka).

V skladu z napovedanimi jesen-

skimi podražitvami prehrabnenih izdelkov so tudi ta mesec zabeležili močan dvig cen v skupini hrana in brezalkoholne pijače. Hrana se je podražila za 2,5 odstotka. Najbolj so se zvišale cene mleka, mlečnih izdelkov in jajc (v povprečju za 9,8 odstotka), olja in maščob (za 6,2 odstotka), mesa (za 2,6 odstotka) ter zelenjave (za 1,9 odstotka). Znova se je podražil kruh in drugi izdelki iz žit, tokrat za 0,7 odstotka.

Na dvig cen v skupini stanovanje so vplivale višje cene goriv in energije (v povprečju za 1,6 odstotka), vzdrževanja in popravila stanovanja (za 0,6 odstotka) ter komunalnih in drugih storitev (za 0,3 odstotka), medtem ko so cene najemnin v povprečju ostale nespremenjene. V podskupini goriva in energija so se trda goriva podražila v povprečju za 6,5 odstotka, daljinska energija za 2,3 odstotka, plin za dva odstotka ter tekoča goriva za 1,9 odstotka, medtem ko se cene električne energije niso spremenile.

Oktobra so se cene znižale v treh skupinah, in sicer rekreacija in kultura (v povprečju za 2,2 odstotka), prevoz (- za 0,4 odstotka) ter komunikacije (za 0,1 odstotka), ugotavljajo statistiki. V skupini rekreacija in kultura so se podobno kot pretekli mesec občutneje pocenile počitnice v paketu (za osem odstotkov). Za 0,9 odstotka se je pocenila avdio, video in računalniška oprema.

Na znižanje cen v skupini komunikacije so vplivale nižje cene telefonskih storitev in aparatov (v povprečju za 0,1 odstotka), medtem ko so cene poštinskih storitev v povprečju ostale nespremenjene.

V enem letu so se cene najbolj povišale v skupinah hrana in brezalkoholne pijače (za 13,3 odstotka), gostinske in nastanitvene storitve (za 7,9 odstotka), stanovanje (za 6,7 odstotka), alkoholne pijače in tobak (za 6,5 odstotka), rekreacija in kultura (za 4,9 odstotka) ter izobraževanje in stanovanjska oprema (za 3,6 odstotka). (STA)

Evropska centralna banka

30. oktobra 2007

valute	evro	
	povprečni tečaj	
	30.10	29.10
ameriški dolar	1,4407	1,4391
japonski jen	165,41	165,17
kitajski juan	10,7632	10,7566
ruski rubel	35,5980	35,5790
danska krona	7,4546	7,4546
britanski funt	0,69720	0,69895
švedska krona	9,1782	9,1920
norveška krona	7,7210	7,7220
češka krona	26,860	26,922
švicarski frank	1,6751	1,6776
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	251,05	252,25
poljski zlot	3,6381	3,6246
kanadski dolar	1,3763	1,3822
avstralski dolar	1,5688	1,5652
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,3437	3,3406
slovaška krona	33,351	33,278
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7026	0,7022
malteška lira	0,4293	0,4293
islandska krona	86,72	86,77
turška lira	1,7179	1,7132
hrvaška kuna	7,3440	7,3505

Zadružna Kraška banka

30. oktobra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4597	1,4297
britanski funt	0,7076	0,6914
švicarski frank	1,7035	1,6620
japonski jen	169,2992	161,0407
švedska krona	9,4561	9,0038
avstralski dolar	1,6027	1,5351
kanadski dolar	1,4064	1,3529
danska krona	7,9232	7,3114
norveška krona	7,9232	7,5367
madžarski florint	256,9162	244,3837
češka krona	27,5950	26,2489
slovaška krona	34,1099	32,4460
hrvaška kuna	7,5342	7,1667

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

30. oktobra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4606	1,4246
britanski funt	0,7097	0,6922
danska krona	7,567	7,381
kanadski dolar	1,3955	1,3612
japonski jen	167,12	163,00
švicarski frank	1,7037	1,6617
norveška krona	7,836	7,643
švedska krona	9,357	9,126
avstralski dolar	1,5915	1,5523
hrvaška kuna	7,57	7,03

Banca di Cividale
BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA

Milanski borzni trg

30. oktobra 2007

Indeks MIB 30: +0,34		
delnica	cena €	var. %
AEM	2,87	-0,31
ALLEANZA	9,335	-0,41
ATLANTIA	26,95	-0,52
BANCA ITALEASE	14,57	+1,54
BANCO POPOLARE	16,3	+0,99
BPMS	4,36	+0,23
BPM	10,79	+1,45
EDISON	2,385	-0,25
ENEL	8,28	+0,28
ENI	25,18	-0,55
FIAT	21,85	+0,55
FINMECCANICA	20,27	-1,03
FONDIARIA-SAI	33,09	+0,30
GENERALI	32,62	-1,48
IFIL	7,875	-0,89
INTESA	5,44	+0,67
LOTTOMATICA	24,67	-0,80
LUXOTTICA	23,71	+0,21
MEDIASET	7,1	-0,28
MEDIBANCA	15,94	-0,44
PARMALAT	2,53	-0,16
PIRELLI	0,876	+0,52
SAIPEM	30	-1,90
SNAM	4,475	-0,95
STMICROELEC	11,83	-1,00
TELECOM ITA	2,145	-1,52
TENARIS	18,28	+0,44
TERNA	2,735	+0,50
UBI BANCA	18,77	+0,50
UNICREDITO	5,78	+1,92

Podružnica Trst

Ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

LJUBLJANA - Predlog državnemu zboru za obravnavo po rednem postopku

Vlada pripravila ustavni zakon za izbrisane

Zakon podpirajo koalicijske stranke razen Desusa, v opoziciji ga podpira SNS

LJUBLJANA - Vlada je na včerajšnji seji za obravnavo v državnem zboru pripravila predlog dopolnitve ustavnega zakona, s katerim si bodo lahko izbrisane osebe za nazaj uredile status, je na včerajšnji novinarski konferenci po seji vlade pojasnil minister za notranje zadeve Dragutin Mate. Zakonski predlog izključuje pravico do kakršnekoli odškodnine. Poslanske skupine SDS, NSi in SLS predlog zakona podpirajo, v opoziciji pa so odzivi mešani.

Z zakonom želi vlada urediti status oseb, državljanov drugih držav naslednic SFRJ, ki so na dan 23. decembra 1990 imele prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji in od tedaj v Sloveniji tudi dejansko živijo. In sicer pod pogojem, da so že kdaj za prošile za stalno prebivališče, pa jim to ni bilo odobreno, je povedal Mate. Po besedah notranjega ministra, bodo vloge obravnavali posamično. Predlog sprememb ustavnega zakona bo vlada posredovala državnemu zboru za obravnavo po rednem postopku. Spremembe zadevajo v prvi vrsti 13. člen ustavnega zakona, za katerega "predlagatelj meni, da je najprimernejši način za dokončno ureditev položaja državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ", je dejal minister Mate.

Med drugimi pogoji za pridobitev pravice stalnega prebivanja bo ta, da so prosilec prošnjo zavrnili. Na podlagi predloga bodo prosilci lahko pridobili pravice za nazaj, vendar le od dneva, ko so prvič vložili takšno prošnjo, je pojasnil Mate. Zakonski predlog izključuje pravico do kakršnekoli odškodnine. Minister je poudaril, da bodo primere morebitnih krivic pri izdaji dovoljenj obravnavali posamično in na podlagi dokazil. Postopke bodo sprožili na prošnjo strank, rok za vložitev pa bo tri mesece od uveljavitve zakona. Predlog zakona na novo ureja tudi dovoljenje za stalno prebivanje mladoletnikov. Pogoji zanje bodo, da so bili rojeni in od rojstva živijo v Sloveniji ter da je vsaj eden od staršev pridobil takšno pravico. Vlada je predvidela tudi možnost zavrnitve prošnji, in sicer v primeru pravnomočne obsodbe prosilca za določene vrste najhujših kaznivih dejanj, prav tako pravice iz zakona ne bodo mogli pridobiti bivši pripadniki JLA, ki se niso odzvali pozivom RS, naj prestopijo v teritorialno obrambo.

Poslanec SDS Branko Grims je poudaril, da je ustavni zakon edina realna možnost za rešitev problema t.i. izbranih. Pojasnil je, da predlog ustavnega zakona v celoti vključuje načela SDS glede rešitve omenjenega problema. V NSi so pripravljeni po hitrem postopku sprejeti spremembe temeljne ustavne listine o samostojnos-

Izbrisani so se v boju za ureditev svojega statusa v Sloveniji podali tudi v Bruselj, vendar doslej njihov boj ni obrodil sadov

ti in neodvisnosti, je pojasnil poslanec Alojz Sok. Meni, da gre pri predlogu zakona za eno temeljnih vprašanj - kako rešiti "problem državljanstva za izbrisane".

Vodja poslanske skupine SLS Jakob Presečnik pa je za STA povedal, da SLS tak način reševanja problema izbranih že vseskozi zagovarja. "Podpiramo zakon in upamo da bo dobil zadostno večino," je poudaril Presečnik. Poslanska skupina DeSUS za STA ni želela komentirati predloga ustavnega zakona.

"Ta zakon z nami ni bil usklajevan in ni usklajen. Ne bomo ga mogli podpreti," je dejal poslanec Zares Pavel Gantar. Miran Potrč (SD) je ocenil, da bo vlada z omenjenim predlogom ponovno razdvajala slovensko javnost, ne bo pa pripomogla k reševanju problemov. Jožef Školč (LDS) je ocenil, da želi vlada s tem zakonom preusmeriti pozornost s same odločbe ustavnega sodišča. In sicer kljub temu, da so nekateri ustavni sodniki in predsednik ustavnega sodišča dejali, da ustavni zakon ni primerna oblika za rešitev problema izbranih in da se z njim ne bo moglo izogniti popravni evidentne krivice in sramote za Slovenijo.

Nasprotno pa so v SNS napovedali, da bodo predlagani zakon podprli, če bo upoštevan njihov predlog za dopolnitev člena 13i, ki izključuje pravico do odškodnine izbranim, tako da bo bolj strogo in jasno določal, da nihče od izbranih nima pravice do povračila škode. (STA)

STRANKE - Krščanski socialisti Slovenije

Zahteva po obnovi postopka proti Rožmanu

LJUBLJANA - Novoustanovljena stranka Krščanski socialisti Slovenije (KSS) je na ljubljansko nadškofijo naslovila odprto pismo glede razveljavitve obsodbe proti škofu Gregoriju Rožmanu. Ob tem dogodka je po mnenju krščanskih socialistov čas, da Cerkev spregovori tudi o moralni odgovornosti tedanjih verskih voditeljev in svoji vlogi pri nastanku domobranstva med drugo svetovno vojno. V stranki so tudi prepričani, da se mora postopek proti škofu Rožmanu obnoviti.

Znano je, da povojna sodišča niso delovala po sodobnih pravnih standardih. Razveljavitev obsodbe škofa Gregorija Rožmana je bila zato pričakovana. Potrditev procesnih napak, ki so se izvršile na sojenju, pa ne more in ne sme služiti za oprostitev njegove moralne krivde, so prepričani v KSS.

Na račun škofa Rožmana da-

nes obstaja kopica različnih in tudi nepreverjenih obtožb, zato je v interesu resnice, da se odprejo vsi arhivi in preverijo dokumenti. Vendar že dostopna zgodovinska dejstva govorijo o tem, da pri škofu Rožmanu ni šlo zgolj za nujno sodelovanje z oblastjo, ampak za spodbujanje, moralno in politično nagovarjanje prebivalstva k priključitvi v domobranske formacije. Domobranci so se v "interesu vere" zapletli v mreže agresorja, od njega sprejeli orožje in se potem nujno morali podrežati njegovim poveljstvom.

Če bi ostalo le pri razveljavitvi obsodbe zaradi procesnih napak, bi dilema o krivdi ali nedolžnosti po mnenju KSS z vso ostrino ostajala. Obšli bi tudi vprašanje posameznikove moralne odgovornosti. Ravno zato so v stranki prepričani, da se mora postopek proti nekdanjemu škofu obnoviti. (STA)

V Mariboru so se spomnili žrtev agresije na Slovenijo

MARIBOR - Pred dnevom spomina na mrtve je bila včeraj v Mariboru ob tamkajšnjem spominskem obeležju žrtvam agresije jugoslovanske armade na Slovenijo kome-morativna slovesnost. Poleg delegacije mestne občine na čelu s podžupanom Andrejem Verličem so se udeležili tudi predstavniki Slovenske vojske, Policije in veteranskih organizacij. Mestna občina Maribor je spominsko obeležje v Ljubljanski ulici postavila ob deseti obletnici pekrskih dogodkov, ki so maja 1991 pomenili svojevrsten uvod v desetdnevno osamosvojitveno vojno. S temi dogodki je povezana tudi prva žrtev v času osamosvajanja Slovenije.

Med demonstracijami pred vojašnico, ki so se v Mariboru začele prav zaradi pekrskih dogodkov, je Josef Šimčik poskušal s skupino drugih meščanov zaustaviti kolesno oklepno vozilo jugoslovanske armade, vendar je padel pod kolesa in bil pri tem smrtno poškodovan. Poleg Šimčikovega imena sta na spominskem obeležju imeni še dveh mariborskih žrtev agresije jugoslovanske armade na Slovenijo - Roberta Hvalca in Borisa Adama. Zaradi zgodovinskega pomena pekrskih dogodkov je 23. maj eden izmed štirih spominskih dnevov mesta Maribor.

Delegacija mariborske mestne občine je položila venca tudi k spomeniku borcev za severno mejo in k spomeniku generala Maistra, nato pa se je udeležila še komemorativne slovesnosti ob spomeniku talcev. (STA)

Zaradi smrti delavca ovadili direktorja podjetja

SLOVENJ GRADEC - Slovenjgraški kriminalisti so zoper 40-letnega direktorja manjšega podjetja, ki je junija letos opravljalo krovna dela na novogradnji v Radljah ob Dravi, podalo kazensko ovadbo zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja ogrožanja varnosti pri delu. Na gradbišču omenjene novogradnje se je namreč junija zgodila delovna nesreča, v kateri se je hudo telesno poškodoval 35-letni delavec iz Rogaške Slatine.

Delavca so z reševalnim vozilom odpeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je v začetku julija umrl. Delavec je opravljal krovna dela na strehi novogradnje, ki je bila pokrita z zaključnim slojem hidroizolacije. V času nesreče je bila folija zaradi nevihte razmočena in zelo spolzka. Med pospravljanjem orodja v kovinski zaboj, ki je bil pritrdjen na žerjav, je delavec izgubil ravnotežje in padel v globino 18,6 metra. (STA)

PREDSEDNIŠKE VOLITVE - Po preštetju vseh glasovnic, ki so po pošti prispele iz tujine

Peterle in Türk zdaj tudi uradno v drugi krog

Po pošti je v tujini glasovalo 6023 volivcev, od katerih jih je velika večina glasovala za Peterleta - Drugi krog bo 11. novembra

LJUBLJANA - Državna volilna komisija (DVK) je na včerajšnji seji ugotovila, da sta v prvem krogu predsedniških volitev največ glasov dobila Lojze Peterle in Danilo Türk. Peterle je dobil 283.412 glasov (28,73 odstotka), Türk pa 241.349 glasov (24,47 odstotka). Ker nobeden od obeh kandidatov ni dobil zadostnega števila glasov, je DVK za 11. november razpisala drugi krog volitev za predsednika republike. Predčasno glasovanje bo 6., 7. in 8. novembra. Tretjeuvrščeni Mitja Gaspari je dobil 237.632 glasov (24,09 odstotka), Zmago Jelinčič 188.951 (19,16 odstotka), Darko Krajnc 21.526 (2,18 odstotka), Elena Pečarič 8830 (0,9 odstotka) in Monika Piberl 4729 glasov (0,48 odstotka).

Pravico do sodelovanja je imelo 1.720.481 volivcev, glasovalo pa jih je 992.245, kar pomeni, da je bila volilna udeležba 57,67-odstotna. Oddanih je bilo 991.708 glasovnic, neveljavnih jih je bilo 5279 (0,53 odstotka od oddanih glasovnic).

Po pošti iz tujine je bilo oddanih 6023 glasovnic, neveljavnih pa je bilo 127 glasovnic. Med temi volivci jih je največ glasova-

lo za Peterleta (2795 glasov), sledita Gaspari (1105 glasov) in Türk (1046 glasov), četrtri je Jelinčič (358 glasov), peti Krajnc (281 glasov), šesta Pečaričeva (189 glasov) in sedma Piberlova (122 glasov).

Predsednik DVK Anton Gašper Frantar je na seji pojasnil, da je bilo v ponedeljek štetje glasov iz tujine po pošti dolgotrajno zaradi preverjanja morebitnega dvojnega glasovanja. "Dvojnega glasovanja nismo ugotovili niti v enem primeru," je poudaril Frantar in dodal, da so se zmotili tisti, ki so pred volitvami govorili o nevarnosti množičnega dvojnega glasovanja. Frantar je tudi dejal, da DVK še nima podatkov o tem, koliko glasovnic, poslanih v tujino slovenskim državljanom po pošti, je prišlo na neznan naslov. Prav tako za zdaj še nimajo podatkov o tem, koliko slovenskih državljanov v tujini, ki so jim poslali glasovnice, je že mrtvih.

DVK je na seji tudi sklenila, da bo javna objava seznama kandidatur za drugi krog volitev v medijih v soboto, 3. novembra. Na glasovnici bo na prvem mestu napisan Peterle, na drugem pa Türk. (STA)

Od včeraj sta Danilo Türk in Lojze Peterle tudi uradno udeležena drugega kroga predsedniških volitev

SEŽANA - V okviru projekta Festival prijateljstva

Pliskovica se je končno uspela predstaviti tudi doma

V okviru predstavitve bogatega delovanja te kraške vasice tudi razstava fotografij Bogdana Macarola

SEŽANA - V prijazni in idilični kraški vasi Pliskovici, kjer živi 218 prebivalcev na 107. hišnih številkah, si prizadevajo svoje lepote, značilnosti, posebnosti, kulturo in tradicijo ponesti v svet. To jim tudi uspeva, saj so se v zadnjem letu dni uspešno predstavili v Ljubljani, Celovcu in na Dunaju, v teh dneh pa še v matični občini Sežana, kjer tudi delujejo. V Kosovelovem domu v Sežani so tako priredili prireditev, poimenovano Pliskovica se predstavi, obenem pa so odprli tudi fotografsko razstavo z naslovom Pliskovica v sliki avtorja Bogdana Macarola iz Dutovelj.

Macarol, katerega druženje s Pliskovico se je pričelo pred šestimi leti v vlogi dopisnika Primorskih novic, je v tem času napravil več kot 10 tisoč fotografij. Za razstavo pa je izbral 22 fotografij, ki prikazujejo utrip naselja, dva največja kraška atributa (teran in pršut), Pliskino pot, gostovanja Pliskovice v svetu itd. O fotografu Macarolu, ki si je od začetka 80. let in s pojavom digitalne fotografije ustvaril bogat osebni arhiv fotografij, je spregovoril predsednik Foto kluba Žarek Jadran Čeh.

Prireditev ni bila zgolj povabilo v Pliskovico. »Je nenazadnje tudi način, da Kraševci pokažemo, koliko nam pomenijo naše kraške značilnosti in posebnosti. V ta ponos, ki temelji na trdnih koreninah naše preteklosti, je zavita ponudba Pliskovice. Domačini smo idejo o odprtju mladinskega hotela sprejeli z odprtimi rokami in se zavedali, da jo lahko izkoristimo za prebuditev in ponovni razvoj celotne skupnosti. Pripravljali smo prireditve, pohode, izlete, se začeli zanimati za preteklost, sedanjost in prihodnost. Konec leta 2002 smo ustanovili Razvojno društvo Pliska, ki se je v razvoju in dobrem delu povezovalo z različnimi subjekti doma in izven občinskih meja,« je poudarila predsednica RD Pliska Ivica Žerjal.

Raziskovalec Igor Maher, doma sicer iz Svetega, ki sodeluje s Pliskovico od začetka ideje o ustanovitvi Mladinskega hotela, je podal primer Pliskovice kot dobre prakse razvoja podeželja, kjer se je zgodba o uspehih pričela z obnovo Slamičeve domačije, v kateri je zrasel mladinski hotel. Prav mladinski hotel, razvojno društvo in Pliskina učna pot so osnova za nadaljnji razvoj vasi, ki temelji na malih korakih, naravnih danostih in spoštovanju tradicije.

Pliskovljani so znani po tradicionalnih dnevih odprtih borjačev, pripravljajo pohode po Poti mlekaric, z zamejskimi Slovenci sodelujejo v projektih Festival prijateljstva, Kraška Pliska in Natura 2000,

Bogdan Macarol se predstavlja z izborom fotografij iz svojega bogatega arhiva o Pliskovici

O. KNEZ

1001 kal - 1001 zgodba o življenju, Natura Primorske in latnik evropskega prijateljstva. Iz društvene dejavnosti se je pričel prehod v podjetniško fazo razvoja in s tem so se odprla oz. ohranila obstoječa delovna mesta.

Mladinski hotel, ki je last sežanske občine in s katerim upravlja Zavod za šport, turizem in prosti čas Sežana, je predstavila njena vodja Tanja Godnič. V hostelu imajo tri področja delovanja, in sicer prenočitvene kapacitete (35 postelj in 10 dodatnih ležišč), so kulturni spomenik (zaščiten kraška domačija) in turistična info točka. Hotel obišče letno približno 4 tisoč gostov in tudi v zadnjem letu so bili nadvse aktivni.

Številne prisotne je pozdravil tudi sežanski župan Davorin Terčon v spremstvu letošnje kraljice terana Jasmine Macarol, ki je bila okronana prav pod latnikom prijateljstva v Pliskovici. Predstavil se je tudi pesnik Aldo Žerjal (o njem je spregovoril Aleksander Peršolja), pravco o nastanku Pliskovice pa je povedala Jasna Majda Peršolja. V kulturnem programu, ki sta ga povezovala Mojca in Branko Širca, pa so sodelovali še člani Kraškega šopka, duo Savo in Srečko Vrabec, Martina Feri in Maki ter duo Matlarja, ki sta popestrila tudi nadaljnje druženje ob dobri kapljici in slastnih dobrotah, ki so jih Pliskovčani tudi tokrat pripravili za številno občinstvo.

Olga Knez

SEŽANA - Varstvo starejših na Krasu

Do leta 2009 novi prostori za starejše

SEŽANA - Dom upokoencev Sežana, ki je bil zgrajen 1975 leta za potrebe občanov takratne občine Sežana in v katerem je danes blizu 200 stanovalcev (ob odprtju 156 postelj) ne samo iz vseh štirih kraških in brkinskih občin, ampak tudi iz drugih krajev Slovenije in zamejstva, izvaja skupaj z drugimi institucijami institucionalno varstvo starejših občanov. Blizu 90 zaposlenih si prizadeva za kvalitetno oskrbo stanovalcev. Kmalu bodo začeli graditi oskrbovana stanovanja v neposredni bližini sežanskega doma, centre za starejše pa še v Divači, Komnu in na Kozini.

Vendar pa statistični podatki narekujejo še dodatno anžagiranoost. Tako je v vseh štirih občinah, kjer živi blizu 25 tisoč prebivalcev, več kot 18 odstotkov (4309 prebivalcev) starejših od 65 let, kar je visoko nad slovenskim povprečjem. V starostni skupini nad 80 let pa jih več kot 60 odstotkov potrebuje pomoč 24 ur na dan.

»Glede na primerljivost z ostalimi podatki v zvezi z potrebami starejšega prebivalstva pa lahko sklepamo, da je problematika organiziranega varstva starejših

na Sežanskem bolj problematična in zahteva premike na tem področju tako v kvantiteti storitev kot v sami kvaliteti. Stanje na področju števila starejših na območju sežanske Upravne enote je sedaj takšno, kakšno v Sloveniji pričakujemo po projekciji do leta 2015 ali celo do 2020. Ugotavljamo, da se naglo večja število najstarejših, ki potrebujejo več oskrbe. Glede na tradicionalno gledanje je še vedno oskrba starih v institucijah nezadostna in jo tako kot drugje po Evropi institucionalne oblike pomoči dopolnjujejo razne druge oblike kot so: dnevno varstvo, oskrbovana stanovanja, socialna oskrba in pomoč na domu in druge oblike pomoči. Pred nami je naloga pripraviti in uveljaviti programe, ki bodo uporabnikom predstavljali vezni člen med družino in institucionalnim varstvom. Pomemben program, ki ga izvajamo, je tudi Dnevno varstvo, ki ga trenutno obiskujeta le dva občana zaradi specifičnosti in oddaljenosti. Ocenjujemo, da je dnevna oblika varstva primerna in da bo še naraščala, posebno še v samem mestu Sežana. V Domu upokoencev Sežana kot osrednji instituciji s področja institucionalnega varstva starejših na območju vseh štirih občin imamo izdelane načrte. Tako nameravamo obnoviti in izvesti rekonstrukcijo ter dograditev doma, ki se nahaja v stanovanjskem naselju pod bolnišnico. Zidati pa nameravamo oskrbovana stanovanja,« je poudaril direktor sežanskega doma upokoencev Miha Pogačar.

Občina Sežana se je v svojih planskih dokumentih v sodelovanju z domom upokoencev odločila, da bo območje med domom upokoencev in bolnico namenila za zazidavo 64 manjših oskrbovanih stanovanj, ki naj bi bila dokončana sredi leta 2009. Nova stanovanja, ki bodo funkcionalno povezana z dejavnostjo doma, so locirana na severni strani doma. Za povezave so predvideni etažni hodniki na vzhodni strani objekta in podzemni hodnik, v atriju kompleksa pa bo urejen park. Stanovanja so zasnovana tako, da je mogoče večja dvosobna stanovanja razdeliti v dve manjši stanovanji oz. dve manjši stanovanji združiti v eno večje. V celotnem objektu je predvidenih: 26 garsonjer in prav toliko enosobnih ter 12 dvosobnih stanovanj. Da je stanje pereče, potrjuje podatek, da imajo kar 135 posameznikov, ki na prednostni listi čakajo na sprejem pri njih. Za rešitev si prizadevajo tudi v drugih kraških občinah. Tako so z divaško občino že podpisali pismo o nameravi izgradnje centra za starejše, dogovarjajo pa se tudi z občinama Hrpelje-Kozina in Komen o namestitvi gradnji centrov za starejše. (O.K.)

Nesreča med Izolo in Koprmo usodna za mladega romunskega državljana

KOPER - Na cesti med Izolo in Koprmo se je včeraj zjutraj nekaj po 6. uri zgodila huda prometna nesreča, v kateri se je smrtno ponesrečil romunski državljan. Prikolico 31-letnega voznika tovornjaka s prikolico, ki je vozil v smeri iz Izole proti Kopru, je na spolzskem vozišču zaneslo na nasprotno stran vozišča in to v trenutku, ko je iz nasprotnne smeri pravilno pripeljal voznik italijanskega punta, ki ga je vozil makedonski državljan. V silovitem trčenju je na kraju umrl eden od sopotnikov v vozilu, 40-letni romunski državljan.

Kot so sporočili s Policijske uprave Koper, je prikolica trčila v vozilo. Vozilo je odbilo v obcestno ograjo in nato v cestni zid. V osebnem avtomobilu, v katerem so bili štirje makedonski državljan in pokojni romunski državljan, sta bila še dva potnika huje in dva lažje poškodovana. Huje poškodovanega voznika in še enega sopotnika so zadržali na zdravljenju v izolski bolnišnici.

Kraj nezgode sta si ogledala tudi preiskovalni sodnik in tožilec. Promet je bil zaradi obravnave prometne nesreče zaprt v obeh smereh dobri dve uri in je zato obvoz potekal preko Markovega hriba.

V Kosovelovem domu

v Sežani razstava

slik Andreja Pavliča

SEŽANA - V Kosovelovem domu v Sežani se s svojimi slikami od 10. novembra predstavlja akad. slikar Andrej Pavlič iz Ljubljane. Tokrat se avtor, ki deluje že od 1984. leta kot samostojni likovni umetnik, predstavlja s ciklusi Poliptihi in Palimpsesti ter z najnovejšimi slikami. O avtorju in njegovem delu, s katerim se dotika tridimenzionalnih slik in se je spomlad predstavljal v Idriji, razstava pa bo na ogled še v Radovljici, je spregovorila umet. zgodovinarica in kritičarka Anamarija Stibilj Šajn, ki je poudarila enigmo Pavličevega slikarstva.

Na slikarskih platnih igra dominantno vlogo realistično upodobljen ženski lik, ki pogosto dobi družbo dostojanstvenega mušketirja.

Pavlič, ki je letos dopolnil 50 let, je leta 1981 diplomiral na slikarskem oddelku ljubljanske ALU in je od leta 1982 član DSLU. Do sedaj je imel več kot 60 samostojnih in 120 skupinskih razstav doma in po svetu. Udeležuje se tudi številnih likovnih kolonij in simpozijev doma in v tujini. Pavličeva razstava v sežanskem kulturnem hramu spremlja tudi ličen katalog. (O.K.)

Jožica in Franc Dragan

slavila biserno poroko

KOMEN - 60 let poroke sta v Špaccanovi domačiji v Komnu pred nedavnim praznovala domačina Jožica in Franc Dragan. Številni svojci in prijatelji so jubilentoma stisnili roko in jima zaželeli še veliko zdravlja, saj veliko mero ljubezni, potrpljenja, razumevanja in medsebojne komunikacije sta v tem skupnem življenju že pokazala.

»Niti časa se nisva imela spoznavati. V začetku smo se velikokrat selili zaradi službenih obveznosti, sedaj pa sva že petdeset let na Krasu, v Komnu,« pravita biserna poročenca Jožica in Franc Dragan, ki sta prav v teh dneh biserne obletnice poroke obeležila tudi 80. rojstni dan Franca.

Slavje pred desetimi leti ob zlati poroki sta praznovala v Pršutarni v Kobjegli, biserno pa v Komnu, kjer veselja ni manjkalo od dobri kraški hrani in kapljici ter sladki torti. V zakonu sta se jima rodila dva sinova (Božo in Dušan), čestitkam pa se je pridružilo še pet vnukov (Tanja, Peter, Miha, Ana in Jan) in šest pravnukov (Matic, Teo, Tara, Ros, Andrej in Luka). (O.K.)

KOPER - Polemike po odkritju Slavoloka samostojnosti

Na občini trdijo, da niso bojkotirali odkritja spomenika

KOPER - V Mestni občini Koper (MOK) zanikajo navedbe nekaterih medijev, da so bojkotirali odkritje spomenika Slavoloka samostojnosti ob 16. obletnici odhoda zadnjega vojaka iz koprškega pristanišča in ob 50. obletnici Luke Koper. Kot so zapisali v sporočilu za javnost, je bila MOK soorganizatorica dogodka, odkritja pa so se udeležili tudi nekateri svetniki stranke Koper je naš in drugi občinski predstavniki. O odsotnosti župana in podžupanov n omenjeni prireditvi so na občini predstavnika organizatorjev društva Sever Fabia Steffeta obvestili že sredi oktobra, tako da njihova odsotnost nikakor ni bila kakršen koli bojkot, ki bi ji botrovala prisotnost predsedniškega kandidata Lojzeta Peterleta, poudarjajo na občini.

Sicer pa koprski župan Boris Popovič ne skriva svojega odnosa do slednjega, so še zapisali in pojasnili, da je prepričan, da je "uspehu" nespornega favorita predsedniških volitev Loj-

BORIS POPOVIČ

zeta Peterleta, ko je v prvem krogu prejel le malo več glasov volivk in volivcev kot pa Zmago Jelincič, botrovala desna roka Marko Pogorevc, ki ga je Popovič že minuli teden označil kot "največji negativca in bandita v državi", so še zapisali v sporočilu za javnost.

"Opravičujem se mu, ker sem rekel, da je navaden bandit. On to ni, pač pa je bandit-pirat in to sploh ni žalitev, ampak dejstvo, saj se vedno "prišlepa" na tujo barko in če bi se dalo, bi slednjo tudi zasedel," so v sporoči-

lu za javnost povzeli besede koprškega župana. Kot so zapisali, se Popovič tudi veselil Pogorevčeve napovedi tožbe zaradi domnevne razžalitve. "Upam, da se bo vabilom na naroke, vsaj v primeru te tožbe, ki naj bi jo sprožil proti meni, odzival in da si ne bo spet izmislil kakšnega razloga za neudeležbo. Kajti če bo prišel, bo imel priložnost zelo argumentirano iz prve roke slišati, da in zakaj je bandit oziroma pirat, seveda pa bo imel tudi vse možnosti argumentirati, kot se v pravni državi spodobi, in dokazati, da temu morda ni tako, v kar pa močno dvomim," so iz MOK še sporočili županove misli.

Odkritja spomenika ob krožišču pred vhomom v Luko Koper so se udeležili svetniki stranke Koper je naš Slobodan Popovič, Peter Bolčič in Ivo Pavlič, vodja pravne službe na občini Jovan Kmekič ter direktor javnega podjetja Komunala Koper Primož Turšič, so še zapisali. (STA)

VARNOST - Italijanska vlada sprejela sveženj zakonskih osnutkov

Zaostritev vrste kazni in uvedba arhiva DNK podatkov

Večje pristojnosti županom in prefektom - Prvi negativni odzivi opozicije in zadovoljstvo občin

Tako imenovani vladni paket o varnosti je predstavil notranji minister Giuliano Amato

ANSA

RIM - Italijanska vlada je na večerajšnji seji sprejela sveženj zakonskih osnutkov na področju varnosti in varovanja zakonitosti. Med ukrepi, ki jih je novinarjem predstavil notranji minister Giuliano Amato, najdemo povišanje zapornih kazni v primeru ponarejanja bilance, podaljšanje roka, v katerem določeno kaznivo dejanje zastara, povečanje pristojnosti županov pri sprejemanju nujnih varnostnih ukrepov in podelitev prefektom pristojnosti, da lahko odredijo izgon evropskih državljanov iz varnostnih razlogov. Poleg tega se odpravlja možnost prekinitve prestajanja kazni v primeru hudih zločinov, dalje se zaostrujejo kazni na področju ponarejanja izdelkov in nasilja v družini: v primeru, da so žrtve nasilja ženske, ki niso državljanke kake članice Evropske unije, se jim lahko izda dovoljenje za bivanje iz humanitarnih razlogov. Dalje sveženj ukrepov vsebuje med drugim tudi zaplenbo premoženja obsojenemu članu mafije tudi po njegovi smrti ter strožje kazni za huligane na nogometnih stadionih in voznike, ki pod vplivom alkohola povzročijo smrtno nesrečo. Eden od zakonskih osnutkov uvaja tudi arhiv s podatkovno bazo DNK, ki je za Amata temeljnega pomena za ugotovitev storilcev prestopkov in za vstop v sistem mednarodnega sodelovanja.

Paket ni popolnoma prepričal

vseh ministrov, saj so se predstojniki ministrstev za socialno solidarnost, univerzo in okolje, Paolo Ferrero, Fabio Mussi in Alfonso Pecoraro Scanio, vzdržali pri glasovanju o nekaterih ukrepih, zlasti so imeli pomisleke glede razširitve pristojnosti županov pri ukrepanju na področju varnosti. Vendar Amato upa, da bo parlament čimprej potrdil predlagane zakonske osnutke, pri čemer upa tudi v podporo desnoredinske opozicije, ki jo pričakuje tudi minister za pravosodje Clemente Mastella.

Prvi odzivi Doma svoboščin niso najbolj spodbudni. Za načelnika skupine Nacionalnega zavezništva v senatu Altera Matteolija gre za farso in za novo prevaro državljanov, saj po njegovem mnenju omenjeni zakonski osnutki ne bodo nikoli ugledali luči sveta. Načelnik senatorjev stranke Forza Italia Renato Schifani pa je opozoril, da vzdržanje ministrov Ferrera, Mussija in Pecorara Scania kaže na trhljost vlade, saj ni soglasja znotraj vladne večine in tako je ne bo niti v senatu. Sveženj zakonskih osnutkov pa je pozitivno ocenil predsednik Vsedržavnega združenja italijanskih občin (Anci), župan Firenc Leonardo Domenici. Zanj je dejstvo, da je vlada sprejela varnostni paket, prvi pomemben korak naprej, ki bo nudil odgovore na močno povpraševanje po varnosti, ki ga izražajo Italijani.

STAVKA IN SPREVODI - Po vsej Italiji

Protest kovinarjev

Sindikati zahtevajo obnovitev delovne pogodbe, ki je zapadla pred štirimi meseci

V protestnem sprevodu po ulicah Turina je večeraj sodelovalo približno 10 tisoč delavcev

ANASA

MIGRACIJE - Statistični podatki letnega poročila Karitas

V Italiji 3,7 milijona priseljencev

Rekorden letni porast priseljencev postavlja Italijo v evropski vrh - Največ je Romunov, za njimi so Maročani in Albanci

Lani so sile javnega reda odkrile 124.383 tujih državljanov brez dovoljenja za bivanje

RIM - V letu 2006 se je število priseljencev v Italiji glede na leto prej povečalo za 700 tisoč: za primerjavo, v ZDA se vsako leto priseli en milijon ljudi. Po zadnjih ocenah naj bi trenutno živelo na Apeninskem polotoku največ 3.690.000 tujih državljanov (tako državljanov članic EU kot drugih). Tuji državljani predstavljajo 6,2% italijanskega prebivalstva in proizvajajo 6,1% BDP. Podatki izhajajo iz letnega poročila, ki ga je pripravila italijanska Karitas v sodelovanju s fundacijo Migrantes.

V Evropi se Italija vzpenja proti vrhu lestvice. Skupaj s Španijo je imela največji letni porast priseljencev (+21%), po skupnem številu tujcev pa naj bi sredozemski državi zaostajali le še za Nemčijo. Pri tem podatku gre vsekakor upoštevati, da je v nekaterih državah, kjer je priseljevanje stara tradicija, veliko priseljencev že dobilo novo državljanstvo (kar je v Italiji zaenkrat še redkost: od leta 1995 je bilo priseljencem dodeljenih samo 125 tisoč državljanstev). V Veliki Britaniji bi se npr. podatek o priseljenih podvojil ob upoštevanju novih državljanov. EU naj bi po zadnjih

ocenah štela 28 milijonov priseljencev, z upoštevanjem novih državljanov pa 50 milijonov.

V Italiji prihaja polovica priseljencev iz evropskih držav. Daleč najbolj številni so Romuni (skoraj 600 tisoč, šestina vseh priseljencev), sledijo jim Maročani (387 tisoč) in Albanci (381 tisoč). Priseljenci plačujejo vsega skupaj 1,87 milijarde evrov davkov, število podjetnikov pa se je okrepilo za 8%. Po veroizpovedi so najbolj številni kristjani (1,8 milijona; od tega je 918 tisoč pravoslavcev in 685 tisoč katoličanov), sledijo muslimani (1,2 milijona). Maja letos se je upravnih volitev na polotoku udeležilo 6.313 tujih državljanov. Sile javnega reda so v letu 2006 odkrile 124.383 priseljencev brez dovoljenja za bivanje, domov se je moralo vrniti 36,5% le-teh (leta 1999 64%).

Predsednik republike Giorgio Napolitano je podatke komentiral z izjavo, da bi se brez priseljencev italijanski sistem zaustavil. Predsednik poslanske zbornice Fausto Bertinotti pa je izrazil upanje, da bo evropska politika kos velikemu izzivu migracijskih tokov.

ZBORNICA

Z glasovi Udeur in IV »padel« zakon o G8

RIM - Ne mine dan, da v vladni večini ne bi zaškripalo. Včeraj se je razlog za dvig temperature našel v komisiji za ustavne zadeve poslanske zbornice, ki je zavrnila zakonski predlog o ustanovitvi preiskovalne komisije o vrhu G8 v Genovi. Da predlog vlade ni prodrl je bilo odločilno glasovanje poslancev Di Pietrove Italije vrednot in Mastellovega Udeur, ki so skupaj s predstavniki Doma svoboščin glasovali proti zakonskemu predlogu. Izid glasovanja v komisiji je bil sicer 22 proti 22, toda v primeru neodločenega izida predlog zakona ne gre v obravnavo v zbornico.

Tak izid glasovanje je povzročil jezo radikalne leve, ki je od Prodiha zahtevala, da ustrezno ukrepa. Di Pietro sje voj glas proti obrazložil s tem, da je predlog predvideval le preiskavo o silah javnega reda, medtem ko se sam zavzema za to, da se preišče tudi vloga demonstrantov.

RIM - Odločitev vodstva Fiata, da glede na ugodno poslovanje podjetja delavcem izplača 30 evrov poviška, so sindikati ocenili kot poskus, da bi delodajalci postavili pod vprašaj pogajanja za obnovo delovne pogodbe. Fiatovemu zgledu so sledile še druge grupe in pri Fim, Fiom in Uilm se bojijo, da bi odločitev lahko spodkopala pogajanja, ne pa jih pospešila, in s tem zadala težak udarec sedanjemu sistemu, ki sloni na državni delovni pogodbi.

Državna tajništva Fiom-Cgil, Fim-Cisl in Uilm-Uil so se zato odločila za osemurno stavko, v Turinu se je sprevoda udeležilo okrog 10 tisoč kovinarjev, ki so zahtevali obnovitev pred štirimi meseci zapadlo delovno pogodbo. Po trditvah sindikatov je bila udeležba pri stavki v obratu Fiat Mirafiori preko 70%, medtem ko pri podjetju trdijo, da se je sukala okrog 22%.

Demonstracije so bile tudi v drugih mestih. V Anconii je okrog 500 stavkajočih zaustavilo promet na križišču v bližini sedeža Assindustrial. Glavni tajnik Fiom-Cgil Gianni Rinaldini je med demonstracijo v Firenzah zagrozil, da bodo boj zaostrili, če ne pride do preobrata, torej do sporazuma. Okrog 10 tisoč delavcev je demonstriralo v industrijskih področjih Trevisa, Verone in drugih krajih. Državni tajnik Fiom Giorgio Cremaschi je med govorom v Padovi glede poviška 30 evrov dejal, da nočejo napitnine, temveč pogodbo.

MEDJA VAS - Na predsinočnjem javnem srečanju o evropskih zaščenih območjih so sprejeli dokument

Občina naj poseže proti omejitvam, ki jih v kmetijsko varianto vnaša Dežela

Julijski sklep deželne vlade FJK močno škoduje kmetovalcem iz Štivana, Medje vasi in Cerovelj

Devinsko-nabrežinski župan Giorgio Ret naj sprejme vse ukrepe za takojšnjo odpravo omejitev, ki jih je deželni odbor Furlanije Julijske krajine vnesel v kmetijsko varianto št. 22 k devinsko-nabrežinskemu regulacijskemu načrtu za kmetijska območja na t.i. evropskih zaščenih območjih (-SIC) pri izviri Timave in na Grmadi. Obenem naj župan preuči tudi možnost priziva na Deželno upravno sodišče (DUS) zoper sklep deželnega odbora z dne 13. julija letos. To je sporočilo dokumenta, ki ga je podpisalo kakih trideset krajanov vasi Štivan, Medja vas in Cerovelje na predsinočnjem javnem srečanju v gostilni Da Pino v Medji vasi, kamor so prišli na povabilo Kmečke zveze in Zveze neposrednih obdelovalcev. Srečanje je potekalo v znamenju velike zaskrbljenosti, ki jih uvajanje dodatnih omejitev povzroča kmetovalcem iz Štivana, Medje vasi in Cerovelj.

Deželna vlada je namreč s svojim sklepom z dne 13. julija letos vnesla v devinsko-nabrežinsko kmetijsko varianto po mnenju podpisnikov omejitve, ki prizadevajo prebivalstvu povzročajo nepopravljivo družbeno, gospodarsko in etnično škodo. Na kmetijskih površinah v okviru zaščenih območij, vključno z dodatnim tristo metrov širokim pasom, nepoklicnim kmetovalcem ni dovoljena nobena nova gospodarska gradnja in niti razširitev obstoječih, poklicnim kmetom pa je kvečjemu dovoljeno zelo omejeno obnavljanje obstoječega. Poleg tega na kraški gmajni, ki je vključena v omenjena območja, ne bo dovoljena nobena sprememba glede nasadov in drugih obdelanih površin. Problematiko so prisotnim orisali predstavniki stanovskih organizacij (prisotni so bili tajnik in podpredsednica Kmečke zveze, Edi Bukavec in Sidonja Radetič, ter predsednik Zveze neposrednih obdelovalcev Dimitri Žbogar).

Gospodarsko gledano, menijo podpisniki dokumenta, je tako stanje po učinku primerljivo z odkrito razlastitvijo. Obenem naj bi sklep deželne vlade kršil 7. člen zakona št. 241 iz leta 1990, ki javno upravo obvezuje k zagotovitvi polne vidnosti in prozornosti ukrepov ter soudeležbe zainteresiranih skupnosti, in zaščitni zakon za slovensko manjšino št. 38 iz leta 2001. Ukrepi namreč ogrožajo prisotnost slovenskega prebivalstva na njegovem zgodovinskem teritoriju, saj mu onemogočajo vsakršno gospodarsko dejavnost na njem.

Deželna uprava, piše dalje v dokumentu, je ukrepe sprejela brez potrebne strokovnosti in brez vsake znanstvene utemeljitve. Taki ukrepi odvrčajo mlade in onemogočajo posodabljanje obstoječih kmetijskih stvarnosti, kar gotovo vodi v gospodarski in etnični propad ter v propad tistega naravnega ravnovesja, ki ga želi Evropska unija zaščititi, so prepričani podpisniki.

Posegi udeležencev srečanja so poveli odražali stališča, ki jih vsebuje dokument in je bilo slišati več pizvov k pritožbi na DUS, po mnenju opozicijskih svetnikov Massima Veroneseja in Maurizia Rozze pa je treba istočasno oblikovati novo kmetijsko varianto. Srečanja se je udeležil tudi devinsko-nabrežinski župan Giorgio Ret, ki je s svoje strani poudaril, da je Občina skušala oblikovati čimboljšo varianto v sodelovanju s kmetovalci, zavzel pa se je tudi za poenotenje normativ na kmetijskem področju za celoten Kras. Za občinskega odbornika za kmetijstvo Fulvia Tamara pa mora biti sodni priziv le zadnji možni korak, prej mora vprašanje skušati rešiti politika.

Kaj se bo zgodilo, če se Občina ne bo pritožila na DUS? V tem slučaju, nam je povedal tajnik KZ Edi Bukavec, bodo pobudo prevzele stanovske organizacije. 14. novembra namreč zapade rok za vložitev pritožbe na DUS. Po tem datumu pa se začne 60-dnevni rok za vložitve priziva na predsednika republike.

Krajanom Štivana, Medje vasi in Cerovelj ne gre v račun zadržanje deželne uprave v zvezi z zaščenimi conami

KROMA

POŠTA - Preklicana prodaja znamke o »italijanski« Reki Bes in ogorčenje Unije Istranov, ki »se ne prepozna v italijanski državi«

Znamko je načrtovala državna poštna uprava - Lacota: »Sramotno obnašanje Italije, ki je klonila pritisku Hrvaške«

Novica je včeraj udarila po tržaških Istranih kot strela z jasnega. Vse je bilo namreč nared za uradno predstavitev in hkrati za začetek prodaje poštne znamke v vrednosti 0,65 evra, ki prikazuje vladno palačo na Reki (kjer je danes sedež pomorskega in zgodovinskega muzeja hrvaškega Primorja) v času »jugoslovanske okupacije« in nad katero kraljuje napis »Fiume - terra orientale già italiana«. Pa se je neke zataknilo...

Že v zgodnjih jutranjih urah se je namreč razširila vest, da je družba Poste Italiane, ki upravlja italijansko pošto mrežo, po odločitvi italijanske vlade nepričakovano preklicala prodajo omenjene znamke. »Gre za nesramen poskus ponižanja dostojanstva Italijanov iz Istre, Reke in Dalmacije in hkrati za nepriznavanje zgodovinske resnice. Dejstvo, da je družba Poste Italiane prekinila prodajo znamke brez nikakršnega razloga oziroma ne da bi pri tem ponudila kako tehtno opravičilo, je povsem nedopustno,« je na včerajšnjem tiskovnem srečanju s predstavniki združenj ezulov jezno komentiral predsednik tržaške ezulske Unije Istranov (Svobodna pokrajina Istre v izgnanstvu) Massimiliano Lacota. »Sicer se je že pred dnevi šušljalo, da se na Reki širi neodobravanje v zvezi z znamko,« je dejal; reška časnika Novi List in La voce del popolo sta namreč že pred časom opozorila na morebitne proteste ob izdaji znamke, ki bi v svojem napisu skrivala iredentistične in nacionalistične konotacije, tako pisanje pa naj bi bilo povsem nesprejemljivo v času, ko Evropska unija odpira svoja vrata Hrvaški. »Italijanska vlada je že dalj časa vedela za znamko, v imenu dobrih odnosov s hrvaško vlado, pa je klavarno klonila njenim pritiskom.«

Lacota je izpostavil »sramotno, pravzaprav gnusno obnašanje italijanske države, ki da ponižuje ezule in prezira njihove pravice in želje« ter obenem podčrpal razočaranje nad državo, ki dovoljuje tako manipulacijo. »Poslali smo že telegram tako poštni upravi kot tudi predsedniku republike in izrazili našo ogorčenost nad dogodkom in splošno mnenje,

Na zgornji sliki »jabolko spora«, na spodnji pa utrinek z včerajšnjega srečanja na sedežu Unije Istranov

KROMA

nje, da se nikakor ne prepoznavamo več v državi, ki tako podlo ravna z nami... Saj smo venar italijanski državljani!« Pri tem se je spomnil znamke, ki jo je leta 2004 izdala Slovenija ob 50. obletnici Londonskega memoranduma o ponovni združitvi cone B s slovenskim Primorjem; »takrat pa se ni nihče, razen Unije Istranov, obregnil nad povsem lažnima besedama »ponovna združitve!...« Poslanca NZ Ro-

berto Menia in Maurizio Gasparri sta medtem tudi vložila vprašanje ministru za komunikacije Paolu Gentiloniju in ministru za zunanje zadeve Massimu D'Alemlu o razlogih, ki so vlado privedli do te, po njuni oceni »nesprejemljive« odločitve. »V primeru, da ne bo vlada odobrila prodaje znamke, bomo sneli trobojnico z našega sedeža,« je med aplavzi odobravanja še poudaril Lacota. (sas)

Prekinili iskanje pogrešanega mladeniča

Včeraj okrog 13. ure so prekinili iskanje 31-letnega Edoarda Comparja, o katerem ni nobene sledi vse od minule nedelje. Potem ko so njegovi starši prijavili izginotje, se je pričela obsežna akcija, pri kateri so sodelovali karabinjerji, policija, openski gasilci, civilna zaščita, gorska reševalna služba, s sabo pa so imeli tudi izurjene pse. Prečesali so celotno območje med Repentabrom, Fernetiči in Opčinami, na terenu so bili neprestano tudi v nočnih urah, vendar je bilo vse zaman, kot da bi se mladenič pogreznil v zemljo. Na omenjenem območju ima namreč njegova družina zemljišče in naj bi bil staršem dejal, da se bo tam mudil v nedeljo popoldne. Iskanje pa žal ni obrodilo sadu. O tem, kaj naj bi se zgodilo, agenti niso želeli govoriti, zaenkrat bi se lahko omejili samo na ugibanja, teh pa je lahko zelo veliko. Jasno pa je, da zaskrbljenost staršev in drugih sorodnikov Comparja raste iz ure v uro. Morda bo kaj koristnega pokazala analiza telefonskih klicev, ki jih je s svojega mobilta morebiti opravil ali jih nanj sprejel pred izginotjem. Od nedelje je namreč njegov mobilni izključen ali nedosegljiv.

Danes javna skupščina SKP - EL o železarni v Škednju

Pokrajinska federacija SKP - EL v sodelovanju s teritorialnim krožkom »J. Canciani« iz Škednja prireja javno skupščino na temo »Še problem Železarne«, ki bo potekala danes popoldne (sreda 31. oktobra) ob 18.00 v novem ljudskem domu Zora Perello v Škednju (Ul. di Servola 114). Na javnem srečanju, ki ga bo uvedel in povezoval pokrajinski tajnik SKP Igor Kocijancič, bodo posegli pokrajinski tajnik CGIL Franco Belci, predsednik krožka Miani Maurizio Fogar, koordinator pokrajinske Komisije za delo Paolo Hlacia in pokrajinski predsednik Legambiente Lino Santoro.

MESTNA SKUPŠČINA - Izredna občinska seja o škedenjski železarni

Ura dostojanstva železarjev v dvorani tržaškega občinskega sveta

Na omizju na Deželi pred tem preložili sklep o integriranem okoljskem dovoljenju

V tržaški občinski palači je bila sinoči na dnevnem redu ura dostojanstva delavcev škedenjske železarne. Kakih trideset jih je prislo v mestno skupščino, da bi na izredni seji prisluhnili, kaj jim imajo politiki povedati o usodi obrata in njihovi usodi. Slišali so, da je zadeva, že spet resna; slišali so obljube, zagotovila, pomisleke, potrebo po novih analizah, zavlačevanja, zvrčanje krivde drug na drugega in zavračanja odgovornosti. Vse lepo učeno, in - kdaj pa kdaj - tudi besedno učinkovito. A vse zelo daleč od realnosti, ki so jo po uvodnih posegih politikov, predstavnikov javnih uprav, tehnikov in predstavnikov lastništva, kruto nakazali sindikalni predstavniki.

Delavci v železarni že kako desetletje živijo v nenehni prekernosti. Imajo stalno delovno mesto, a ne vedo, kaj bo z njimi jutri. Od leta 2001 jih plašijo z zaprtjem obrata. Seveda zaradi onesnaževanja. Ampak: zadnja leta je jeklarna prenehala delati; od dveh plavžev deluje le še eden; koksarna dela s polovico moči. Podjetje zagotavlja, da je investiralo v zajezitev onesnaževanja. Kako je mogoče, da se je le-to še povečalo?

Delavci prek svojih sindikalnih predstavnikov zahtevajo jasnost. Hočejo vedeti, kaj bo z njimi: 527 neposredno zaposlenimi in njihovimi družinami, pa tudi z več kot 200 uslužbenci podjetja Sertubi, ki bi prenehalo delovati, ko bi železarno zaprli, in še kakimi 300 zaposlenimi v podjetjih, katerih delovanje je tesno povezano z življenjem železarne.

Delavci pa hočejo tudi izvedeti, kakšna bodočnost se piše Trstu, ko bi izgubila železarno. Območje, na katerem zdrkne zaposlenost v industriji pod mejo 20 odstotkov, je zapisano gospodarskemu življenju, je bilo slišati.

Večkrat je bilo slišati, da se med zaposlenimi v železarni in Škedenjci bije bitka med reveži. Škedenjci se leta pritožujejo, da jih obrat onesnažuje, kviri kvaliteto življenja in načenja zdravje. Delavci na te upravičene pripombe odgovarjajo, da so prva tarča onesnaževanja, saj živijo podnevi in ponoči v samem viru onesnaževanja. Tako je bilo tudi v preteklosti v ladjedelnici in drugih obratih, v katerih so delavci shirali za azbestozo.

Sindikalni predstavniki Franco Palman (Uil), Umberto Salvaneschi (-

Uslužbenci škedenjske železarne pred tržaško občinsko palačo

KROMA

Cisl), Marco Relli (Cgil), Luigi Pastore (Cisal), Antonio Saulle (Cgil), Enzo Timmo (Uilm) in Umlereto Monticchi (-Cisl) so politikom v mestni skupščini nakazali, da usoda železarne ni politična igrlica - kakršno so, na primer, igrali ob občinskih volitvah - temveč pokazatelj prihodnosti Trsta.

Včerajšnji politični dan je bil celovito prežet z železarno. Dopoldne se je na Deželi sestalo omizje krajevnih upraviteljev in tehnikov, na katerem bi morali odločiti o izdaji tako imenovanega integriranega okoljskega dovoljenja, brez katerega ni mogoč poseg za znižanje emisij strupenih snovi iz obrata. Za dovoljenje je zaprosilo podjetje Lucchini, ki namerava - tako je na sinočnji seji potrdil njen predstavnik, inž. Francesco Rosato - nadaljevati z delovanjem vse do 31.

decembra 2015. Tržaška občina je nasprotovala izdaji dovoljenja; dežela in tržaška pokrajina sta bili za preložitve. Predstavnik deželne agencije za zaščito okolja Stelio Vatta je predstavil - tudi v mestni skupščini - zadnje podatke o onesnaženju. V obdobju od 19. julija do 17. oktobra so na območju Škedenja kar 27-krat zabeležili prekomerno stopnjo malih prašnih drobcov v zraku; v istem obdobju so v Škedenju zabeležili povprečno po 5,6 nanograma benzopirena v kubičnem metru zraka (dovoljena meja znaša 1 nanogram na kubični meter). V obdobju od 1. januarja do 17. oktobra letos so opravili kar 5.793 meritev količine bencena v zraku. V Škedenju je povprečna vrednost znašala 14,4 promile (medtem ko znaša dovoljena meja 8 promil...).

Predstavnica tržaškega zdravstvenega podjetja Marina Brana je na sinočnji seji poudarila, da opravlja podjetje celo vrsto analiz in raziskav o vplivu železarne na zdravje občanov. Opozorila pa je na pomanjkanje deželne načrta o kakovosti zraka. Na to pomanjkljivost se je »obesila« deželna uprava z odbornikom za delo Robertom Cosolinijem, in preložila sklep o integriranem okoljskem dovoljenju na novo srečanje, 15. novembra. Dotlej naj bi na vrat na nos pripravili nekakšen zasilni načrt o kakovosti zraka v tržaški pokrajini. To je bil rezultat včerajšnjega 6-urnega omizja na deželi...

Tržaška občinska uprava ni bila s sklepom zadovoljna, kar je bilo tudi mogoče zaznati iz uvodnega posega župana Roberta Dipiazze na sinočnji izredni

seji občinskega sveta. Odbornik Cosolini mu je sicer ponudil pod nos njegovo julijsko izjavo o »prihodu« podjetnika Arvedija v Trst (prevzel naj bi železarno), a župan mu je odgovoril, da se je od julija marsikaj spremenilo: takrat ni bilo s podatki še dokazano, da onesnaževanje škoduje zdravju, je poudaril.

Predstavnik podjetja Lucchini Francesco Rosato je, seveda, branil lastnika, češ, da je opravil vse, kar bi moral za zagotovitev varnosti, čistosti okolja in zaposlitvene ravni. Potem ko se je zahvalil delavcem za njihovo odgovorno ravnanje, so mu ti zaploskali.

Po uri dostojanstva uslužbencev železarne so bili ponovno na vrsti politiki. In dvorano občinskega sveta so spet preplavile besede.

M.K.

NEDALEČ OD OBELISKA - Trčil v skale

Šofer je imel srečo

Odbilo ga je na sredo ceste, kjer je obstal na strehi - Težave v prometu med Žavljami, Miljami in Orehom

Prevrnjeni avtomobil so na kolesa postavili openski gasilci

KROMA

Šofer avtomobila, ki se je včeraj prevrnil na Novi cesti za Opčine, je imel veliko sreče, saj je ostal dejansko nepoškodovan. Osebe službe 118, ki je prišlo na kraj nezgode, ga je sicer pregledalo, vendar ga niso prepeljali v bolnišnico.

Mladenec je sedel za volanom forda focusa in je bil namenjen proti Opčinam. Na zadnjem ovinku, kateremu sle-

di nekaj sto metrov ravninskega dela ceste do Obeliska, ga je verjetno zaneslo v desno, od skalnatega roba pa ga je odbilo na sredo ceste, kjer je obstal na strehi. Poleg oseba službe 118, mestne policije, oseba Anasa, ki je počistilo asfalt, so prišli tudi openski gasilci, ki jim je poveljeval Lucio Vascotto. Prevrnjeno vozilo so kar z rokami spet postavili na kolesa, nakar ga je vlečna služba odpeljala.

Velike preglavice v prometu pa so bile včeraj od Žavelj do Milj. Iz rezervarja večjega vozila, verjetno tovornjaka, je na asfalt odteklo precej plinskega olja, sled je bila dolga nekaj kilometrov. Cesto so morali zapreti in jo počistiti, promet pa preusmerjati, zaradi česar je prihajalo do precejšnjih zastojev na celotnem območju med Miljami, Orehom in Žavljami.

ODLIČNJAKINJA - Državna nagrada

Na Slomšku ponosni na Nino Corbatti

Na fotografiji od desne Nina Corbatti z ravnateljico šole Marino Castellani

Na liceju Antona Martina Slomška smo se razveselili priznanja, ki ga je prejela letošnja maturantka družboslovne smeri Nina Corbatti. Svojo študijsko pot je zaključila z najvišjo oceno in pohvalo. Dijakom s takim dosežkom je Ministrstvo za šolstvo dodelilo denarno nagrado kot podporo za nadaljnji študij. Vsi na Slomšku Nini priskrbo čestitamo in smo nanjo ponosni!

MILJE - Včeraj predstavili rezultate projekta Interreg Mapsharing

Skupna datoteka za čezmejno sodelovanje

Cilj je upravljanje teritorija ob spoštovanju okolja v luči trajnostnega razvoja

Izdelava izčrpane skupne podatkovne baze, ki bo odslej v pomoč lokalnim upravam in tudi zasebnikom pri načrtovanju teritorija je sad čezmejnega projekta »Mapsharing«, ki je stekel pred dvema letoma v okviru evropskega programa Interreg IIIA Italija-Slovenija in pri katerem so sodelovale številne lokalne uprave z obeh strani meje. V datoteki so v bistvu na osnovi nekaterih kazalcev določeni kriteriji za upravljanje teritorija ob spoštovanju okolja s ciljem trajnostnega čezmejnega razvoja, ki jim bodo v deželi FJK in v Sloveniji sledili pri načrtovanju. Tako bodo lahko lokalne uprave, pa tudi zasebniki odslej imeli dostop do informacij, ki na čezmejnem območju zadevajo številna področja, od proizvodnje nevarnih odpadkov do pesticidov v podzemni vodi in nevarnih snovi v površinski vodi, hranilnih snovi v rekah, padavin, gozdnih požarov, urbanizacije obale, zračnega onesnaževanja ali zaščitenej območij Natura 2000.

Obračun projekta Mapsharing so podali včeraj na sklepni konferenci v Miljah, kjer so predstavili tako metodološki predlog za izvajanje t.i. strateške okoljske presoje v čezmejnem prostoru kot instrumente, ki so jih pripravili v sklopu projekta za njegovo izvajanje. V dvorani Millo so tako spoznali rezultate tudi subjekti, ki niso neposredno sodelovali pri projektu, obenem pa je bil govor o možnosti njegovega udejanjenja na mednarodni ravni tudi v luči novih možnosti, ki jih ponuja novo načrtovanje za obdobje 2007-2013. Pri projektu Mapsharing so sodelovali Pokrajina Trst, Pokrajina Pordenon, Občina Videm, Občina Milje, Mestna občina Koper, Regionalni razvojni center Koper in Dežela FJK. Po uvodnem pozdravu miljskega župana Neria Nesladka ter direktorja koprškega Regionalnega razvojnega centra Giuliana Nemarnika (v imenu slovenskega pobudnika projekta) in vodje urada za prostorsko in strateško načrtovanje pri Pokrajini Trst Williama Starca (za italijanskega pobudnika) so potek in rezultate projekta predstavili zastopniki in sodelavci omenjenih ustanov.

Cilj projekta Mapsharing je bila izdelava skupnih datotek za smotnejše načrtovanje javnih del (npr. gradnja cest, a tudi izdelava regulacijskih načrtov) na osnovi predhodne strateške okoljske presoje (SOP). To je v bistvu nova metoda, ki ji morajo slediti javne uprave pred posegi v okolje na podlagi ustrezne direktive Evropske unije 2001/42/ES, katero so morale države članice sprejeti do konca leta 2005. Metodologija za izvedbo SOP, ki jo

Javni upravitelji imajo sedaj nalogo podatkovno bazo dopolnjevati in ažurirati, da bo vselej smotrno uporabna

KROMA

predlaga projekt Mapsharing, ima kot cilj odpravljanje nekaterih problemov, kot so različni nivo administracije slovenske države in dežele FJK, neskladnost zakonov, ki urejajo SOP v dveh državah, modalnosti izvajanja procedure ali nevarnost, da čezmejno sodelovanje privede do težave ali zamude. Za učinkovitejše nadaljevanje začrtanih smernic so po končanem delu predlagali mednarodno konvencijo, ki jo morata skleniti Italija in Slovenija, in pre-

oblikovanje postopka SOP za načrte, ki lahko učinkujejo na čezmejno območje. Ratifikacija pristojnih ministrstev je pač potrebna, ker SOP zahteva usklajevanje v obstoječih normativih v dveh državah. Konvencija bi v tem smislu prispevala k izdelavi skupne metodologije. Zaradi tega so v sklopu projekta Mapsharing pri določanju kazalcev (ki zadevajo vodo, zrak, kopno, onesnaževanje itd.) tudi dali prednost tistim, ki so vezani na podob-

ne tematike in ki so enostavno uskladjivi na ravni obeh držav ter uporabljivi v okviru sestave čezmejne SOP, čeprav niso neposredno primerljivi. Kazalci oz. kriteriji za načrtovanje so zdaj, kot rečeno, v skupni datoteki, ki je na razpolago na spletni strani www.mapsharing.eu. Veliko vprašanje je, ali bodo znali javni upravitelji to podatkovno bazo odslej dopolnjevati in stalno ažurirati.

Aljoša Gašperlin

Polaganje vencev na zahodnem Krasu

Zahodnokraški rajonski svet se bo danes popoldne s spominskimi venci poklonil spominu padlih in umrlih krajanov. Delegacija rajonskega sveta bo ob 15.30 položila venec na proseškem pokopališču, ob 15.45 na avstroogorskem vojaškem pokopališču in ob 16. uri v Križu. Rajonski svet bo položil venec ob spomenik padlim na Kontovelu v nedeljo, 4. novembra, ob proslavi 60-letnice odkritja spomenika.

Odvažanje odpadkov v občini Dolina jutri prekinjeno

Občina Dolina, urad za vzdrževanje in službe obvešča, da bo odvažanje ločenih in neločenih odpadkov, ki je bilo predvidena za jutri v raznih krajih v občini, prekinjeno zaradi praznika vseh svetih. Služba bo ponovno stekla v petek, 2. novembra, in sicer s celodnevним urnikom (zjutraj in popoldne), tako da bodo nadoknadili neopravljeno delo iz prejšnjega dne.

Fotografska delavnica s Fabiom Parenzanom

Kulturni center msgr. Lorenzo Bello mi bo s fotografom Fabiom Parenzanom organiziral fotografsko delavnico, in sicer 12., 13. in 14. novembra od 18. do 20. ure v dvorani Marconi na pomorski postaji. Vpisovanje je brezplačno, vendar obvezno. Za informacije in vpisovanje tel. 040-300425 ali e-mail info@ccbellomi.it.

Tečaj zgodovine umetnosti

Muzej Revoltella bo tudi letos priredil tečaj zgodovine umetnosti. Tečaj je razdeljen v dva ciklusa, prvi bo od 5.11. do 3.12. in ga bo vodila direktorica muzeja Maria Masau Dan, drugi bo od 7.2.2008 do 27.3.2008 in bo pod vodstvom Marie Catherine Prioglio Oriani. Vpisnina za tečaj znaša 10 evrov in omogoča tudi obisk muzeja po znižani ceni 3 evrov (v obdobju, ko poteka tečaj). Vpisovanje poteka pri blagajni muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27, tel. 040-6754350 vsak dan z izjemo torka od 10. do 19. ure. Na razpolago je 170 mest.

Večer z Ghiettijem in Zecco

V Gran Baru Excelsior na Drevoredu XX. septembra 3 bo v soboto, 3. novembra, ob 18. uri glasbeni večer s kitaristoma Francom Ghiettijem in Matteom Zecco. Vstop je prost. Ob 19.30 bosta na vrsti Saverio Calio in Paola Aiello, navdihovala se bosta pri razstavi slikarke Elisabeth Renosto. Razstavo je predstavil Saverio Calio v sodelovanju z Barom Excelsior in bo odprta do konca novembra.

BAZOVSKI ŠOHT - Sasco želi dovoljenje borštanske srenje za ureditev parkirišča

Obveze pa, kot da jih ni...

Svetnik Iztok Furlanič: »Preden vpraša« za nove usluge, naj tržaška občina uresniči obljubo o spominskem parku na Pikelcu»

Spomenik na bazovski fojbi, ob katerem želijo urediti veliko parkirišče

KROMA

Ali bi boršanska srenja, lastnica zemljišča ob bazovski fojbi, bila pripravljena urediti prostor, da bi bilo ob 10. februarju, dnevu spomina na eksodus in fojbe, dovolj parkirnih prostorov za udeležence tamkajšnje manifestacije? To vprašanje so zastavili predsednik občinske komisije za urbanistiko Roberto Sasco in še nekateri drugi svetniki desnosredinskih strank v tržaškem občinskem svetu med ponedeljkovim ogledom območja ob fojbi.

Na vprašanje je odgovoril občinski svetnik Stranke komunistične orenove Iztok Furlanič. Preden bi vprašala borštansko srenjo za nove usluge, bi morala tržaška občina uresničiti, kar je obljubila. To je: park miru na openskem strelišču na Pikelcu.

Furlanič je ostalim prisotnim članom urbanistične komisije pojasnil, da je borštanska srenja pred

nekaj leti pokazala veliko dobre volje, ko je dovolila ureditev bazovske fojbe, ki se nahaja na njenem zemljišču. Takrat je bilo domnjeno, da bi občinska uprava dala urediti na openskem strelišču park miru v spomin na tam ustreljene talce. Domenjeno je bilo tudi, da bi morali strelišče prenesti na drug kraj, saj bi bilo res čudno, ko bi v parku miru odmevali streli (kot so v resnici odmevali med eno od zadnjih spominskih svečanosti, in sicer prav med minuto molka...).

Svetnik Stranke komunistične prenove je poudaril, da občina ni držala dane obljube, zato bi bilo res pretirano, ko bi borštansko srenjo vprašala za novo uslugo.

Nekateri člani urbanistične komisije so pritegnili z njim. Kar nekaj pa jih je ugotovilo, da bi parkirišče služilo namenu le dvakrat letno, ob februarškem dnevu spomina na eksodus in fojbe ter ob majskem shodu na fojbi. Iznakaziti kraško naravo za

dve manifestaciji letno, pa bi bilo res neprimerno, so pretuhtali nekateri tržaški občinski svetniki.

Pred tem so si člani občinske komisije za urbanistiko ogledali območje pokrajinske ceste Bazovica-Padriče, kjer se cesta odcepi proti raziskovalnemu parku. Tu naj bi uredili parkirišče in kolesarsko stezo, nastal pa je problem, ker je območje manj obsežno, kot so prvotno predvideli občinski tehniki.

Komisija za urbanistiko se je pomudila tudi na križišču državne ceste za Pesek s cesto, ki pelje v Bazovico. Križišče je nevarno, tu so se že zgodile hude prometne nesreče, zato bi ga morali po mnenju številnih svetnikov preurediti v krožišče. Občina bi se morala dogovoriti s cestno družbo Anas, svetniki pa so tudi pozvali, da bi morali na tem območju upočasniti promet avtomobilov in tovornjakov, ki švigajo mimo vasi, kar predstavlja veliko nevarnost.

ZGODOVINA - Predstavili knjigo »L'occupazione allegra« (Vesela okupacija)

Študije o okupaciji Jugoslavije še niso prodrle v italijansko javnost

Delo Erica Gobettija obravnava italijansko zasedbo Krajine in Hercegovine (1941-1943)

Italijanska vojska v Jugoslaviji med letoma 1941 in 1943 je predmet, ki ga je obravnaval v svoji knjigi mladi zgodovinar Eric Gobetti. Knjigo z nalašč kontroverznim naslovom »L'occupazione allegra« (Vesela okupacija) so predstavili v ponedeljek v prostorih Tržaške državne knjižnice. Gobetti se je za preučevanje vojnega obdobja osredotočil na dve območji, ki sta ju v omenjenih letih zaznamovali tako italijanska okupacija kot nastanek hrvaške države NDH pod vodstvom »poglavnika« Anteja Pavelića: Kninsko Krajino in Hercegovino. Posluževal se je virov iz arhivov v Rimu, Beogradu, Zagrebu, Mostarju in v arhivu kraja Pieve S. Stefano pri Arezzu.

Po uvodnih poglavjih s sliko razmer in etničnih odnosov v sklopu Kraljevine Jugoslavije, se je avtor lotil številnih tem: okupacije, razpada jugoslovanske države in ustaških pokolov, vstaj proti okupatorju in ponovnih italijanskih zasedb, dvomnih odnosov z ustaši in četniki, nadzorovanja teritorija, državljanske vojne med partizani, ustaši in četniki, operacije Weiss, bitke na Neretvi in zadnjih mesecev pred 8. septembrom 1943. Posebno poglavje je namenjeno odnosu italijanskih okupatorjev do krajevnega prebivalstva, prostor je tudi za razmišljanje o »partizanskem nacionalizmu«, ki je združeval zahteve raznih narodov in je prevladal nad ustaškimi in četniškimi pozicijami, ki so s časom izgubile številne pristaše. Ustaši so zagovarjali veliko Hrvaško, a so bili podrejeni okupatorjem, zato so jim celo odstopili Dalmacijo.

»Vesela okupacija« je naslov, ki se ponuja različnim interpretacijam in je bil tudi na ponedeljkovi predstavitvi predmet debate. Mladi avtor je dejal, da se besedna zveza pogosto pojavlja v jugoslovanskem zgodovinsko, kjer kaže po eni strani na zaničljiv odnos do italijanske vojske, po drugi pa na mit »dobrega Italijana«, ki ga je podpirala italijanska publicistika. Sam Gobetti piše, da okupacija v resnici sploh ni bila vesela, saj so jo ob strateških zaveznistvih in pogajanjih zaznamovali nasilje, pokoli in represalije nad civilnim prebivalstvom, ki niso bili spodrsiljaji, temveč rezultati programa, ki je temeljil na uradnih dokumentih. Gobetti je citiral tudi pričevanje Edvarda Kardelja, ki je učinkovito opisal neorganiziranost italijanske vojske, ko je v neki vasi »del vojakov požigal domove in odnašal prebivalce, ostali pa so vaščanom pomagali pobirati stvari na pogoriščih hiš«. Iz občinstva se je oglasil tudi profesor Jože Pirjevec, ki je bil vsekakor kritičen do izbire naslova, saj definicije »vesela okupacija« ni nikoli zasledil v zapisih iz jugoslovanskih arhivov.

259 strani dolgo delo je izšlo pri založ-

Knjigo so predstavili v Tržaški državni knjižnici

KROMA

bi Carocci ob podpori Deželnega instituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v FJK in vsedržavne ustanove INSMIL. Gobetti je raziskovalec iz Turina, ki obiskuje Visoko šolo za zgodovinske študije v San Marinu. Z zgodovino Balkana se ukvarja 10 let, leta 2001 je izšla njegova knjiga o Anteuju Paveliću »Dittatore per caso, un piccolo Duce protetto dall'Italia fascista« (Slučajni diktator, mali Duce pod zaščito fašistične Italije).

Italijanska vojaška okupacija ozemlja Kraljevine Jugoslavije je ključna tema, če hočemo bolje razumeti dogodke izpred 60 in več let ter zapleteno stvarnost, ki je po tistim dogodkom sledila, tako na Balkanu kakor na območju, kjer je bila pozneje začrtana železna zavesa. Eric Gobetti ni prvi italijanski raziskovalec, ki obravnava italijansko okupacijo. Zgodovinar Raoul Pupo, ki je na srečanju opisal vsebino knjige, je npr. omenil dela Teodora Sale, Enza Collottija, Davideja Rodogna in drugih. Je pa res, da tovrstna dela niso pristala na rodoviten teren in niso kaj prida prodrli v javnost, je pristavil Pupo. V Gobettijevi knjigi piše med drugim, da je italijanska javnost na to uho še vedno gluha, kot kaže primer BBC-jevega dokumentarca Fascist Legacy, ki ga je televizija RAI skrla v svoje arhive. »Po drugi strani prevladujeta filmska lika dobrega Abantantuona in šarmantnega kapetana Corellija - Nicholas Cagea z mandolino, sedanje italijanske humanitarne misije pa so bolj poznane od dejanskih vojnih akcij« še piše Gobetti. (af)

ŠOLE - prejšnji ponedeljek

Volitve v Dolini in pri Sv. Jakobu

Prejšnji ponedeljek so potekale volitve v medrazredne in medoddelčne svete tudi na šolah in v vrtcih didaktičnih ravnateljstev v Dolini in pri Svetem Jakobu. Izidi so sledeči.

V osnovnih šolah Didaktičnega ravnateljstva Dolina so bili v medrazredne svete izvoljeni sledeči predstavniki staršev:

Osnovna šola Prežihovega Voranca Dolina - 1. razred: Ilaria Giorgi Biekar; 2. razred: Tatiana Sabadin Smotlak; 3. razred: Susanna Ciochi Olenik; 4. razred: Elsa Widmar Cesanelli.

OŠ Mare Samsa in Ivana Trinka-Zamejskega Domjo-Ricmanje - 1. razred: Igor Cej; 2. in 3. razred: Cinzia Danieli Zerjal; 4. razred: Susanna Racman; 5. razred: Dorina Krizman Glavina.

OŠ Frana Venturinja Boljunec-Boršt-Pesek - 1. razred: Elena Smotlak; 2. razred: Stefano Negovetti; 3. razred: Milena Zerjal Marsetti; 4. razred: Nataša Smotlak Maver; 5. razred: David Pregarc.

OŠ Albina Bubniča Milje - 1. in 2.

razred: Andrej Zuppin; 3., 4. in 5. razred: Roberto Persegatti.

V otroških vrtcih so bili v medoddelčne svete izvoljeni sledeči predstavniki staršev: Otroški vrtec Pika Nogavička Dolina: Sara Biagi, OV Palčica Ricmanje: Arianna Coretti, OV Miškolin Boršt: Francesca Rapotec, OV Kekec Boljunec: Tanja Zobec, OV Mavrica Milje: Federica Degiorgi.

V osnovnih šolah Didaktičnega ravnateljstva Sveti Jakob pa so bili v medrazredne svete izvoljeni sledeči predstavniki staršev: OŠ Josipa Ribičiča-Karla Široka Sv. Jakob: 1. razred: Stefania Chicchin; 2. in 3. razred: Irene Kebar; 4. razred: Petra Pavič; 5. razred: Zdenka Tomažič. OŠ Ivana Grbca-Marice Gregorič Štepančič Škedenj-Sv. Ana - 1., 2. in 3. razred: Tanja Antoni; 4. in 5. razred: Caterina Arcioni. V otroških vrtcih pa so bili v medoddelčne svete izvoljeni sledeči predstavniki staršev: OV Sv. Jakob: Katerina Berdon, OV Jakoba Ulmarja Sv. Ana: Monica Masin, OV Škedenj: Boris Stopar.

KD ROVTE - KOLONKOVEC - Lep potopisni večer v društvenih prostorih

S Taisjo Cesar po Kaliforniji od San Francisca do Los Angelesa in Hollywooda

Na fotografiji znameniti most v San Franciscu

V soboto, 20. oktobra, je kulturno društvo Rovte-Kolonkovec organiziralo poseben večer s potopisnim predavanjem o Kaliforniji. To zanimivo ameriško državo je v sliki in besedi predstavila Taisija Cesar, ki je čez veliko lužo preživela tri mesece letošnjega poletja. Tja se je odpravila kot varuška devetletnemu dečku, v prostem času pa si je ogledala in spoznavala razne znamenitosti Kalifornije. Prisotnim je avtorica večera prikazala življenje, ljudi, njihove navade in običaje ter z lepimi posnetki krejev uspela prepričati rovtarsko publiko. Na platnu so se tako vrstile tipične ameriške zgradbe, vele-mesta kot so Los Angeles in San Francisco, prebivalci, mesto pa so našli tudi naravni parki, botanični vrtovi in tamkajšnja mogočna narava ter nam dobro znani Hollywood, Beverly Hills in tam stanujoči zvezdniki! Nedvomno država polna njezličnejših zanimivosti, ki jo je vredno obiskati. (DV)

Včeraj danes

Danes, SREDA, 31. oktobra 2007
BOLFENK

Sonce vzide ob 6.43 in zatone ob 16.54
- Dolžina dneva 10.11. Luna vzide ob 21.29 in zatone ob 12.54.

Jutri, ČETRTEK, 1. novembra 2007
VSI SVETI

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 17,5 stopinje C, zračni tlak 1025,5 mb raste, brezvetrje, vlaga 80-odstotna, nebo spremenljivo, morje mirno, temperatura morja 16 stopinj C.

Lekarne

Od ponedeljka, 29., do srede, 31. oktobra 2007 in v petek, 2. novembra 2007
Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Goldonijev trg 8 (040 634144), Ul. Revoltella 41 4/1 (040 941048), Žavljje - Ul. Flavia 39/C (040 232253). Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Goldonijev trg 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor S. Piero 2, Žavljje - Ul. Flavia 39/C. Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Tor S. Piero 2 (040 421042).

Četrtek, 1. novembra 2007, in sobota, 3. novembra 2007

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Goldonijev trg 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor S. Piero 2, Žavljje - Ul. Flavia 39/C. Zgonik - Božje polje.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Goldonijev trg 8 (040 634144), Ul. Revoltella 41 4/1 (040 941048), Žavljje - Ul. Flavia 39/C (040 232253). Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Goldonijev trg 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor S. Piero 2, Žavljje, - Ul. Flavia 39/C. Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Tor S. Piero 2 (040 421042).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Izleti

AŠD-SK BRDINA organizira dvodnevno smučanje na ledeniku Molltaler v petek, 2. in soboto, 3. novembra. Za informacije in prijave lahko kličete na številki 348-8012454 in 347-5292058. Vljudno vabljeni vsi člani in prijatelji.

SKD VESNA vabi na »jesenski sprehod v Rubije pri Briščih« v nedeljo, 4. novembra 2007. Zbirališče ob 14. uri pri spomeniku padlim v Križu. V primeru slabega vremena bo sprehod odpadel. Za informacije tel. na št. 339-4359868.

ŠKD CEROVLJE-MAVHINJE vabi v nedeljo, 4. novembra 2007 na »15. jesenski pohod na Grmado in okoli-co«. Vpisovanje od 9.30 do 10.30 na koncu vasi. Med potjo sta predvideni kontrolni točki s čajem ter ob prihodu topel obrok z družabnostjo. V primeru slabega vremena bo pohod odpadel. Prirčno vabljeni vsi ljubitelji narave!

DSI - Ponedeljek v čast Paveltu Merkuju

Skladatelj in lovec na jezikovno dediščino

O jubilanu sta govorili Živa Gruden in Luisa Antoni

Jezikoslovca in skladatelja Pavleta Merkuju, ki letos praznuje osemdeseti življenjski jubilej, so se pretekli ponedeljek poklonili tudi v Društvu slovenskih izobražencev. Predsednik DSI Sergij Pahor je Merkuja označil kot eklektično osebnost, ki je dala velik doprinos k samopoznavanju naše stvarnosti. Merkujev večer je potekal v soorganizaciji Zveze cerkvenih pevskih zborov, slavljenca sta namreč zapela tudi dekliška skupina Vesela pomlad pod vodstvom Mire Fabjan in ob spremljavi flavtistke Iris Risežari ter Cerkevni pevski zbor sv. Jerneja pod vodstvom Janka Bana.

O Merkuju sta vsaka iz svojega zornega kota spregovorili ravnateljica dvojezičnega šolskega centra v Špetru Živa Gruden in prof. Luisa Antoni. Grudnova je dejala, da je bila pred desetletji Benečija res posebna stvarnost, ki so jo bremenile vojaške služnosti, na njenem ozemlju pa so pospešeno delovale vojaške službe, ki so zaznavale vsak premik prišlekov. Merkuju gre

zasluga, da je začel proučevati najbolj izpostavljeno slovensko stvarnost, in sicer Terske doline. Tu danes beseda počasi zamira, a ne samo slovenska, ampak nasploh. Vasi se namreč vedno bolj praznijo. Posebnost Merkujevega pristopa k terskemu narečju pa je seveda ta, da se ga ni lotil z znanstveno distanco, saj je vseskozi čutil z njim. Pomemben doprinos je Merku dal seveda tudi toponomastiki in onomastiki, nemalo prahu pa je pred kakih desetletjem dvignila objava plemiških pisem v slovenskem jeziku, saj je bil marsikdo prepričan, da je bil slovenski jezik le jezik delavcev in kmetov.

Luisa Antoni je v svojem posegu obravnavala drugo poloblo Merkujeve podobe, in sicer njegovo skladateljsko dejavnost. Merku, ki je najprej diplomiral v Ljubljani, nato še v Rimu, se je z glasbo srečal že v mladih letih. Z očetom je namreč začel igrati na violino. Svojo prvo pesem (Kosovelove Bore) je uglasbil, ko mu je bilo komaj dvajset let. Na svoji skladateljski poti pa se

je srečal tudi z drugačnimi ustvarjalci, denimo Svetlano Makarovič. Veliko je pisal za zborovske zasedbe in orkestre, zbiral je ljudsko glasbo, najpomembnejši mejnik v njegovem skladateljskem opusu pa zagotovo predstavlja opera Kačji pastir (Libellula), ki jo je tržaško operno gledališče Verdi postavilo na oder v drugi polovici sedemdesetih.

Kot je povedal sam Merku, je vedno iskal ključ do preprostih ljudi, v to ga je silila njemu prirojena radovednost. Kmetom je pomagal pri njihovem delu, ko pa se je proučevanja nekaterih stvarnosti lotil resneje, se je odločil, da se bo naučil furlanščine, terskega narečja in rezijanščine, saj bi s italijanščino oz. knjižno slovensčino marsikomu ne segel do srca. Merku samega sebe ima za skladatelja in jezikoslovca, definiciji etnograf in etnomuzikolog pa so mu pripeli drugi. Dejstvo, da je operno gledališče Verdi v sedemdesetih postavilo na oder delo Slovenca, je bilo za tisti čas prava posebnost.

Primož Sturman

POKRAJINA Pregled oktobrskih cen na drobno

Na spletni strani Pokrajine Trst <http://www.provincia.trieste.it> bodo od danes vsem potrošnikom na razpolago podatki o cenah na drobno za mesec oktober. Ob samih podatkih bodo navedene tudi nekatere informacije, ki jih nudi statistični urad tržaške pokrajine in so izredno koristne pri sami razlagi rezultatov.

Opazovalnica cen na drobno nudi širši javnosti redni mesečni pregled nad potrošnjo, več potrebnih informacij o cenah proizvodov in pa njihovo povprečno rast oziroma padec na celotnem tržaškem teritoriju. Pokrajina je ob uvedbi opazovalnice določila neke vrste mini košarico 87 proizvodov široke potrošnje, ki jih bo upoštevala pri analizi; vsak mesec bo zabeležila najnižjo oziroma najvišjo ceno in pa najbolj prodani proizvod, nazadnje pa še izračunala povprečno ceno vsakega izmed teh.

Opazovalnica, pri kateri sodelujejo poleg tržaške pokrajine tudi združenje trgovcev Confcommercio in tržaška Trgovinska zbornica, bo vsak mesec upoštevala proizvode v trgovinah v občinah Trst, Milje in Devin-Nabrežina.

Kino

ALCIONE - 17.15 »La ragazza del lago«, 19.00, 21.00 »Piano, solo«.

AMBASCIATORI - 15.40, 17.45, 20.00, 22.15 »Ratatouille«.

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Angel - la vita, il romanzo«.

CINECITY - 19.35, 22.05 »Stardust«; 14.50, 17.30, 22.05 »Molto incinta«; 15.00, 15.30, 16.00, 17.30, 18.00, 18.30, 20.00, 21.15, 22.15 »Ratatouille«; 14.45, 17.15, 19.45, 22.15 »Die hard - vivere o morire«; 15.05, 17.25, 19.45, 22.00 »Elisabeth - The golden age«; 15.20, 17.30, 20.15, 22.15 »2061 - Un anno eccezionale«; 19.55 »Seta«.

EXCELSIOR - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Elisabeth - The golden age«.

EXCELSIOR AZZURRA - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Giorni e nuvole«.

FELLINI - 16.30, 22.15 »Stardust«; 18.30, 20.20 »La giusta distanza«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.15 »Ratatouille«; 20.10, 22.10 »Michael Clayton«.

GIOTTO MULTISALA 2 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.20, 20.20, 22.20 »Seta«.

KOPER - KOLOSEJ - 17.40, 20.00, 22.20 »Žaga 4«; 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 »3D manija«; 19.00, 21.30, 00.00 »Petelinji zajtrk«; 17.10, 19.30, 21.50, 00.10 »Sedem dni skomin«; 15.10 »Ratatouille«; 15.20 »Divji valovi«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »La terza madre«; Dvorana 2: 16.15 »2061«; 18.00, 20.10, 22.20 »Molto incinta«; Dvorana 3: 16.00, 18.00, 20.10, 22.20 »Die hard - vivere o morire«; Dvorana 4: 16.00, 18.00, 20.10, 22.20 »Mr. Brooks«.

SUPER - Prepovedan mladini pod 18. letom.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.00, 22.10 »Ratatouille«; Dvorana 2: 16.00, 18.00 »Ratatouille«; 20.10, 22.15 »Seta«; Dvorana 3: 18.00, 20.15, 22.15 »2061«; Dvorana 4: 17.40, 20.00, 22.15 »Elisabeth - The golden age«; Dvorana 5: 17.30, 19.50, 22.10 »Die hard - vivere o morire«.

Šolske vesti

DRŽAVNA SREDNJA ŠOLA s slovenskim učnim jezikom »Ivan Cankar« v Trstu sporoča, da bo v petek, 2. novembra 2007 šola zaprta.

Čestitke

Draga MIRIANA, veliko zdravja in sreče, življenje naj ti v miru teče. En poljub na vsako stran prejmi za tvoj 40. rojstni dan. Ekipa otroškega vrtca Palčica Ricmanje.

Za našo SARO, postati dr. prava je en špas, zato z veseljem ji zapojemo na glas. Še naprej kar tako in služba zagotovljena bo. Barkovljanski pevci.

Danes v Repnu naš IVAN 60 let slavi in vemo, da to se njemu čudno zdi. Kar korajžno tako naprej, veselja in zdravja pa še kej, mu želi jo vsi njegovi.

Prireditve

GLASBENA MATICA - Koncertna sezona »Glasbeni spleti« 2007/08-danes, 31. oktobra ob 20.30 v Kultur-

nem domu v Trstu koncert orkestra Padove in Veneta v poklon osemdesetletnici Pavleta Merkuja. Dirigent: Anton Nanut. Kot solist bo nastopil pianist Emanuele Arciuli. Koncert v okviru mednarodnega festivala sodobne glasbe Kogojevi dnevi.

KULTURNO DRUŠTVO Rovte Kolonkovec Ul. M. Sernio 27, vabi v soboto, 3. novembra 2007, ob 20. uri na večer z lonjersko pevsko skupino. Vodi Manuel Purger.

OKTET ŠKOFIJE IN OKTET ODMEVI v sodelovanju s SKD Slavec in z Zvezdo kulturnih društev prirejajo 20. srečanje oktetov Primorske v Boljuncu, v gledališču France Prešeren v soboto, 3. novembra 2007, ob 19. uri.

O.P.Z. SLOMŠEK, vabi na Dobrodelni koncert v korist sirotišnice v Bjeli (Črna gora), v nedeljo, 4. novembra 2007, ob 18.00 v dvorani Gospodarske zadruge v Bazovici. Nastopajo Otroški pevski zbor Slomšek, in pevka Martina Feri, ob klavirski spremljavi Iztoka Cergola. Vsi vljudno vabljeni!

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV vabi na koncert komornega zbora »Gallus Kranj«, ki ga vodi Angela Tomanič. Nastopili bodo tudi instrumentalisti Cappella Cantiani ter solisti Pija Brodnik-sopran, Anja Strajnar-alt, Metod Palčič-tenor, BlažKladnik-bas in Barbara Pibernik-orgle. Koncert bo v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah na zahvalno nedeljo, 4. novembra, ob 17. uri.

Mali oglasi

AGRITURIZEM s suho hrano sta odprla Joško in Ljuba Colja, v Samatorci. Prisrčno vabljeni. Tel. na št.: 334-5088733.

DIPLOMIRAN V MATEMATIKI nudi lekcije iz matematike za višješolce, srednješolce in univerzitetne študente. Tel. na št.: 3479534644.

KMEČKI TURIZEM UŠAJ je odprt v Nabrežini 8 do 2. decembra 2007. Tel. 339-4193779.

KMETIJA COLJA ponuja v novembru tudi sveže klobase in kožarice (crodeghine). Tel. na št.: 040-229326.

OBRTNA CONA ZGONIK, prvo nadstropje, 120 kv. metrov, oddajam. Tel. na št.: 338-4719734.

PRODAM prvi originalen načrt za električno napeljavo od Saleža do Gabrovce iz leta 1913, z vsemi akti, v katerih so pogodbe in razlastitve posameznih lastnikov z imeni in hišnimi pridevki. Tel. 338-5313529.

PRODAM atomizator Friuli 600 l, hidravlični plug (drevo) na dve kolesi za globino oranje do 70 cm, težak

PODJETJE GUŠTIN VW-AUDI Obrtna cona "Zgonik" zaposli resnega mehanika z obvladanjem elektronskih večšin in resnega vajeja. Tel. 040-225343.

PODJETJE V KOPRU išče osebe od 25 do 50 let za lažje uradniško delo. Polovični delovni čas in možnost redne zaposlitve. Resno zainteresirani in motivirani naj kličejo na tel. 00386-5-6641074 (od 13. do 19. ure).

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRU-GA Ul. Travnik 10 -

obvešča cenjene odjemalce, da ima na razpolago krasne in cve-toče krizanteme in v torkli ekstra deviško olje po ugodni ceni.

NOVOST: Bukova drva za kurjavo po zelo zanimivi ceni.

Ponudba po nižani ceni žag JONSERED in ALPINA ter cepilcev 'spaccalegna'.

ZNANA FIRMA POHIŠTVA IŠČE TRI dinamične osebe od 30 do 50 let. Tudi brez izkušnje, za obisk dogovorjenih strank. Pogoji: lastno vozilo in znanje italijanskega jezika. Ponuja se redna zaposlitev in dobre provizije. Za razgovor tel. 00386 5 6641074 od 13. do 19. ure.

SKD V. Vodnik iz Doline

čestita svoji članici

Nedi Sancin

za uspešno zaključeni študij na tržaškem konservatoriju

G. Tartini

kultivator Marolin širok 180 cm, mikroporični filter s petimi vložki, vsak po 100 cm, filter za drože in oljke, pletenke po 54 l.; in še suha gozdna drva z dostavo na dom in ek-stra-deviško oljčno olje. Tel. 0481-390238 (ob uri obedov).

PRODAM stanovanje v Ronkah (približno 90 kv.m.) z dvema balkonom (dve sobi, dve kopalnici, kuhinja in dnevna soba), s kletjo, z garažo ter z zunanjim parkirnim prostorom; cena po dogovoru, tel. 339-6980287 (ob uri obedov ali večernih urah).

PRODAM VW Golf 1.6 Highline 16 V letnik 2001 prevoženih 59.000 km eur 4, sivokovinske barve v odličnem stanju. Tel. 335-6328351.

SUHA DRVA za kurjavo prodajamo po 60,00 evrov za kub. meter, vključno s prevozom. Tel. na št.: 040-420604 zvečer.

TRST - v mestu iščem bivališče (tudi podstrešno ali soba - wc in kopalnica) neopremljeno, tudi preprosto, le da je svetlo, okoli 40 kv. metrov za največ 320,00 evrov mesečno. Tel. na št.: 040-392018 ali 340-2620400.

V CENTRU Trsta (ul. Battisti) oddajamo pisarniške prostore (50 kv. metrov). Tel. na št.: 348-4447530.

VELIKI SLOVAR TUJK, M. Tavzes, Cankarjeva Založba 2002, 1300 strani - nov nerabljen - prodam za 60 evrov. Grško-slovenski slovar A. Dokler nov v ovitku prodam za 35 evrov. Tel. 347-1516964.

Prispevki

V spomin na svoje drage daruje Ivan Černjava 20,00 evrov za Skupnost Dušana Opčine.

V počastitev spomina nepozabnega Marija Magajne darujeta Sergio in Milena 25,00 evrov za Sklad Albina Bubniča.

V spomin na dragega moža Ivana, na nepozabnega brata Dragota in na starše daruje Vojka Ukmar 50,00 evrov za obnovo bolnice Franje.

V spomin na drage pokojne darujeta Ladi in Joška 50,00 evrov za obnovo bolnice Franje.

V spomin na Lidio Ferfaglia daruje Marija Milič iz Samatorce 20,00 evrov za AŠK Kras.

V spomin na dragega moža in očeta Maria Puriča daruje žena Marta ter hčeri Darma in Elena 100,00 evrov za AŠK Kras.

Loterija 30. oktobra 2007

Bari	73	34	31	2	69
Cagliari	41	34	40	87	50
Firence	39	56	3	5	26
Genova	86	41	31	79	90
Milan	54	13	45	26	20
Neapelj	63	37	27	38	19
Palermo	22	36	71	57	80
Rim	68	75	72	22	47
Turin	68	50	9	83	56
Benetke	12	29	35	82	59
Nazionale	15	73	14	43	70

Super Enalotto št. 130

22	39	54	63	68	73	jolly 12
Nagradni sklad						3.030.896,69 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						34.184.936,00 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						0,00 €
22 dobitnikov s 5 točkami						27.553,61 €
1.261 dobitnikov s 4 točkami						480,71 €
48.444 dobitnikov s 3 točkami						12,51 €

Superstar

Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
7 dobitnikov s 4 točkami	48.071,00 €
150 dobitnikov s 3 točkami	1.251,00 €
2.306 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
15.295 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
37.135 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

glasbena
matica

KONCERTNA IN ABONMAJSKA SEZONA
2007/2008 glasbeni spleti

Orkester iz Padove in Veneta

Emanuele Arciuli, klavir
Dirigent: Anton Nanut

KONCERT OB 80-LETNICI PAVLETA MERKUJA
V OKVIRU MEDNARODNEGA FESTIVALA SODOBNE GLASBE **KOGOJEVI DNEVI**

**Danes,
31. oktobra ob 20.30**
v Kulturnem domu v Trstu

KONCERT SO
OMOGOCILI

Urad RS za Slovence
v zamejstvu in po svetu
Deželni sedež RAI v Trstu
Zadružna kraška banka

GLASBENA MATICA TRST
Ulica Montorsino 2
tel. 040-418605 fax 040-44182
www.glasbenamatica.com
e-mail:trst@glasbenamatica.com

Obvestila

GLASBENA MATICA TRST obvešča, da so v prodaji abonmaji za koncertno sezono 2007-08. Rezervacije in informacije tajništvo GM tel.040-418605 vsak dan med 11. in 15.uro.

JEHOVE PRICE vabijo na deželno zborovanje z naslovom »Delajte vse v čast Bogu« v soboto, 3., in v nedeljo, 4. novembra, od 9.30 do 12. ure in od 13.30 do 15.30 na sedežu v ul. Del Bosco 4 v Trstu. **KRUT** obvešča, da ob sredah redno poteka vadba v termalnem bazenu v Strunjani. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, tel. št.: 040-360072.

OBČINA DOLINA - Odborništvo za kulturo prireja brezplačni TEČAJ SLOVENŠČINE dvakrat tedensko, od novembra 2007 do januarja 2008, v občinski knjižnici v Boljuncu. Predvideni urnik: ponedeljek in četrtek od 17.30 do 19.30. Možne so še spremembe urnika. Tečaj je namenjen samo občanom in številu mest je omejeno. Info in vpisnina v občinski knjižnici v Boljuncu, tel.: 040-227008 (ponedeljek 16.00-18.30 in srede 9.00-11.30 ter 16.00-18.30).

OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA STU LEDI

vabi med svoje vrste nove člane v gledališče F. Prešeren v Boljuncu vsako sredo: od 16. do 17. ure otroci od 1. do 4. razreda, petošolci in dijaki srednjih šol pa od 17.00 do 18.30. Za informacije tel.: 349-5252201. Toplo vabljeni!

SKD IGO GRUDEN prireja delavnico za otroke od 7. do 13. leta oblikovanje usnjenih izdelkov z začetkom v četrtek, 8. novembra, tel. 333-8980166 (Erika Kojanec).

UPRAVA OBČINE DOLINA obvešča, da bo delegacija tržaških županov in predsednice tržaške pokrajine polagala vence na spomenike padlim danes, 31. oktobra s pričetkom ob 9. uri v Nabrežini. Predvidoma bo omenjena delegacija v občinskem parku v Dolini približno med 12. in 12.30.

COŠ STANKO GRUDEN iz Šempolaja sporoča, da bodo za vhtič, šolarji obiskovali vaščane danes, 31. oktobra v zgodnjih popoldanskih urah.

GLASBENA MATICA TRST v sodelovanju s KD Soča iz Kanala ob Soči, vabi na prvi koncert abonmajske koncertne sezone 07-08, danes, 31. oktobra 2007, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu - Orkester iz Padove in Veneta, Emanuele Arciuli - klavir. Dirigent: Anton Nanut. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma. Informacije tajništvo GM tel.040-418605 vsak dan med 11. in 15.uro.

ODBORNIKI JUSA KONTTOVEL obveščajo članstvo, da sprejemajo prošnje za sečnjo svežih drvi in pobiranje suhljadi še danes, 31. oktobra.

OŠ FRAN MILČINSKI iz Katinare obvešča, da se bomo učenci in učitelji, ter malčki otroškega vrtca iz Lonjera, poklonili padlim pred spomenikom v Lonjeru, danes, 31. oktobra ob 11.15. Vabljeni.

KD F. VENTURINI in VZPI-ANPI sekција Domio, vabita na tradicionalno spo-

minsko svečanost ob vaškem spomeniku NOB v četrtek, 1. novembra ob 14. uri.

KULTURNA DRUŠTVA Slovan-Padriče in Skala-Gropada vabita vaščane v četrtek, 1. novembra na počastitev padlih v NOB pred spomenikom in sicer v Gropadi ob 10.15 in na Padričah ob 10.30. Ob polaganju cvetja bo zapel združeni MePZ Skala-Slovan.

OBČINA DEVIN NABREŽINA v četrtek, 1. novembra 2007, bo uprava občine Devin Nabrežina položila vence pred spomenike padlim s sledečim urnikom: ob 8.30 Županstvo (3), ob 8.40 Slivno (1), ob 8.50 Medjevas (1), ob 9.00 Štivan (2), ob 9.15 Devin (1), ob 9.30 Sesljan (1), ob 9.40 Vižovlje (1), ob 9.50 Cerovlje (1), ob 10.00 Mavhinje (1), ob 10.10 Prečnik (19), ob 10.20 Trnova (1), ob 10.30 praprot (1), ob 10.35 Šempolaj (1), ob 10.45 Križ (1), ob 11.00 Nabrežina (2).

OBČINA DOLINA, urad za vzdrževanja in službe obvešča, da bo služba odvažanja odpadkov: stekla, plastike in pločevink (rumena kanta), papirja in kartona (modra kanta), neločenih odpadkov (zelena kanta), ki je predvidena v četrtek, 1. novembra 2007 v krajih: steklo, plastika in pločevinke: Domjo, Lakotiče, Pulje; papir in karton: Boršt. Zabrežec, Hrvači, Botač: neločeni odpadki: Prebeneg, Mačkolje, Križpot, Mont, Dolina, Kroglice, Industrijska in obrtna cona, Krmenska; prekinjena zaradi praznika vseh svetih. Služba bo ponovno stekla v petek, 2. novembra 2007 in sicer s celodnevним urnikom (zjutraj in popoldne), da bo tako mogoče nadoknaditi neizvedeno delo prejšnjega dne.

SKD S. ŠKAMPERLE IN ODBOR ZA POČASTITEV PADLIH V NOB od Sv. Ivana in s Kolonje vabita v četrtek, 1. novembra 2007, ob 11. uri pred spominsko ploščo na Narodnem domu pri Sv. Ivanu, na spominsko svečanost s polaganjem vencev. Sledili bodo govori in pričevanja. Vse udeležence vabimo naj, v znak želje po miru, s seboj prinesejo cvetico.

VSEDRŽAVNO ZDRUŽENJE PARTIZANOV ITALIJE kriška sekција Evald Antončič Stojan vabi vse prebivalce ter kulturne, športne, politične in socialne organizacije, da se v četrtek, 1. novembra 2007, udeležijo poklona žrtvam antisfaizma. Ob polaganju vencev na vaše spomenike padlim bo zapel moški pevski zbor Vesna. Odhod povorke od ljudskega doma v Križu ob 11. uri.

VZPI - ANPI Općine, Bani, Ferlugi, Piščanici vabi v četrtek, 1. novembra na počastitev Padlih v NOB. Pel bo MoPZ Tabor in na pokopališču tudi CPZ sv. Jernej. Zbirališče v prosvetnem domu na Općinah, ob 9.30. Vabljeni.

ZDRUŽENJE »Odbor za spomenik padlim v NOB iz Škedenja, od Sv. Ane in s Kolonkovca« vabi sorodnike, prijatelje in oblasti na komemoraciji v četrtek, 1. novembra 2007 ob 11. uri spomeniku (Istrska ulica 192). Govornik na proslavi bo zgodovinar Borut Klajban. Sodeluje ŽPZ »Ivan Grbec«, vodi Marjetka Popovski. Polaganje vencev: danes, 31. oktobra ob 15. uri na Škedenjskem pokopališču, ob 15.30 na Vojaškem poko-

*Bli sa cajti naši ku sa
Lili in Igor
odprla lokal n'vasi.
U Oxisu j'blo stršno l'pu
nisma t'j'lje nigdr j't d'mu.
D'Oxis z'pjra
nam j'stršno žou,
ma spomine nanj
nam n'bu
nobadn ukrou!
Lili, Igor huala z' usja.*

Püpa

pališču (Ul. della Pace), ob 16.15 na Glavnem pokopališču pri Sv. Ani. Četrtek, 1. novembra ob 10. uri pri Škedenjski cerkvi.

KMEČKA ZVEZA IN PATRONAT INAC obveščata cenjene člane, da bodo naši uradi v petek, 2. novembra 2007 zaprti.

KRUT obvešča, da bo v petek, 2. novembra recepcija zaprta. Ponovno bo redno delovala s ponedeljkom, 5. novembra.

ZVEZA SLOVENSКИH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo v petek, 2. novembra 2007 uradi zaprti.

OKTET ŠKOFIJE IN OKTET ODMEVI v sodelovanju s SKD Slavec in Zvezo slovenskih kulturnih društev vabita na 20. Srečanje oktetov primorske, ki se bo odvijalo 3. novembra 2007 ob 19. uri v Občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu. Pokrovitelji so Občina Dolina, Mestna občina Koper, JSKD-OI Koper. Revijo so podprli Zadružna Kraška Banka, Banka Koper d.d., Istrabenz Koper d.d., Zavarovalnica Triglav d.d., Vina Koper d.o.o., Cvetlice MARA Bazovica, Precision Mechanics Laboratory di Igor e Ivo Krizmancic & C.

SKD FRANCE PREŠEREN Boljunec, VZPI - ANPI Boljunec, fantovska in dekleška Boljunec in Klub ARCI v sodelovanju z občino Dolina vabijo v soboto, 3. novembra 2007, ob 14. uri na slavnost ob 60-letnici postavitve spomenika padlim v NOB v Boljuncu. Spored: zbirališče na gorici v Boljuncu; sprevod v venci in prapori do spomenika; uvodna beseda; polaganje vencev; nastop MPZ Upokojencev Breg; nastop Pihalnega orkestra Breg; priložitostni govor dolinske županje dr. Fulvie Premolin, pozdravi gostov; zaključna misel.

A. R. C. A. T. - Deželno združenje klubov alkoholikov v obravnavi priredi senzibilizacijski tečaj od 5. do 10. novembra 2007, v prostorih tržaškega škofijskega semenišča, v Ul. Besenghi, 16. Tečaj je odprt vsem. Info: ob urah obedov, na tel. št.: 040-281887 (Nataša).

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV vabi prihodnji ponedeljek, 5. novembra, na odprtje razstave o Eneju Silviju Piccolominiu, ki jo je pripravila Branka Sulčić. O liku tržaškega škofa, velikega humanista in kasnejšega papeža Pija II. bo govoril zgodovinar France M. Dolinar. Večer bo v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3, ob 20.30.

KRUT v sodelovanju z Narodno in študijsko knjižnico vabi na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi«, ki bo v ponedeljek, 5. novembra 2007, ob 16. uri na sedežu, Ul. Cicerone 8. Dodatne informacije na Krut-u, zel.: 040-360072.

OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da je zaradi velikega povpraševanja po tečajih informatike steklo vpisovanje za dodatni tečaj za začetnike, ki naj bi se odvijal ob torkih, od 20.30 do 22.00. Prostih je še nekaj mest. Predvidenih je 28 srečanj, cena za bivačje v občini je 125,00 evrov, za nebivačje pa 150,00 evrov. Vpisovanje in dodatne informacije pri okencu urada za stike z javnostjo (brezplačna telefonska številka 800 00 22 91), v Grudnovi hiši v Nabrežini št. 158, od ponedeljka do petka 9-13, ob sredah in četrtek tudi 14-17.

VZPI-ANPI Kontovel vabi na proslavo 60-letnice odkritja spomenika Padlim, v NOB. Zbirališče v nedeljo, 4. novembra, ob 14.30 pred društveno gostilno na Kontovelu. Sledi povorka do spomenika.

KMEČKA ZVEZA Ker je oglaševanje preko interneta postalo neobhodno potrebno za vidljivost vsake dejavnosti, smo tudi mi kot zveza zasnovali spletno stran (»www.kmeckazveza.com«), kjer bomo objavljali vse aktualne teme in novice, ki zadevajo našo dejavnost in na splošno kmetijsko stvarnost. Da bo naša internetna stran čim uspešnejša in koristnejša predvsem našim članom, bomo na njej gostili vse naše kmetije, ki si tega želijo. Zato bo mogoče na naši strani brez-

Primorski
dnevnik

Oglaševalska agencija
TMEDIA

obvešča, da bo v

ČETRTEK 1. novembra in SOBOTO 3. novembra ZAPRTA

Čestitke, oglosi v okvirčku, osmrtnice, sožalja, mali oglosi (proti plačilu)

plačno oglaševanje osmic, kmečkih turizmov, kmetij itd. Zveza namerava dati pobudi čim večjo odmevnost, zato vabimo kmetije, ki bi radi bile prisotne na tej spletni strani, da se čim prej javijo v uradih organizacije.

SKGZ v sodelovanju s SKD VIGRED vljudno vabi na predstavitev priročnika za uveljavljanje izvorne oblike imena in priimka »Pravica do imena in priimka« v sredo, 7. novembra 2007, ob 20.30, v Štalci v Šempolaju.

SLOVENSКИ FILATELISTIČNI KLUB »L. KOSIR« vabi člane in prijatelje filateliste na redno mesečno sejo v sredo, 7. novembra, ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. S. Francesco 20. Vabilo velja tudi za nove člane.

KD PRIMAVERA - POMLAD organizira tečaj o »Bachovih cvetovih«, ki se bo vršil v soboto, 10. novembra, od 16. do 20. ure, v nedeljo, 11. novembra, od 9.30 do 19. ure, v soboto, 24. novembra od 16. do 20. ure ter v nedeljo, 25. novembra, od 9.30 do 19. ure. Tečaj bo vodila dr. Lucia Lorenzi, priznana psihologinja in psihoterapeutkinja. Vse potrebne informacije na tel. št. 347/4437922.

MLADINSKI KROŽEK - PROSEK KONTTOVEL v sodelovanju z rajonskim svetom za zahodni kras organizira martinovanje v ogrevanem šotoru. Program: petek, 9. novembra 2007, od 19. do 21 »happy hour« igrali bodo le Mitiche piri, sobota, 10. novembra, Kontovel unite in v nedeljo, 11. novembra, Domači veseljaki in Alter ego.

ZVEZA SLOVENSКИH KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z U.S.C.I. - Unione Società Corali Italiane del FVG in Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti vas vabi na kulturni večer s podelitvijo nagrade IGNACIJ OTA v petek, 9. novembra 2007, ob 20. uri, na sedežu SKD Valentin Vodnik v Dolini.

ASD-SK BRDINA organizira sejem rabljene smučarske opreme, ki bo v prostorih doma Brdina na Općinah v sledečih dneh: v četrtek, 8. novembra 2007, bo potekalo zbiranje smučarske opreme od 18. do 21. ure; v petek, 9. novembra 2007 - sejem od 18. do 21. ure; v soboto, 10. novembra 2007 - sejem od 16. do 21. ure; v nedeljo 11. novembra 2007 - sejem od 10. do 12. ure in od 16. do 20. ure. Za vse informacije lahko kličete na tel. št.: 347-5292058 ter obiščete spletno stran »www.skbrdina.org«.

PLANINSKA ODSEKA SLOGA DEVIN priredita v nedeljo, 11. novembra tradicionalno Martinovanje. Za informacije in vpisovanje do 4. novembra na tel. 040-200782 (Frančko) ali 040-226283 (Viktor).

SKD SLAVKO ŠKAMPERLE sporoča, da je v teku plesni tečaj v latinsko ameriških plesih za srednje in višješolsko mladino vsak ponedeljek, ob 15. uri, v prostorih društva na Stadionu 1. maj. Za info poklicati na tel. št.: 040-213153 ali 349-7338101 (Tatjana).

SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE v Trstu vabi vse slovenske vernike iz mesta na srečanje s tržaškim škofom Evgenom Ravignanijem ob začetku pastirskega obiska Središča, ki bo v četrtek, 8. novembra ob 18.30 v dvorani Marijinega doma v Ul. Risorta, 3 - Pastirski obisk, se bo nadaljeval v petek, 9. novembra z obiskom doma počitka Tilia v Ul. Valdrivo, 22 in z obiskom katoliških organizacij s sedežem v Ul. Risorta, 3 ter v soboto, 10. novembra z obiskom katoliških organizacij s sedežem v Ul. Donizetti, 3. - Slovensni zaključek bo v nedeljo, 11. novembra ob 16.00 uri v stolnici sv. Justa z vsakoletno Hvaležnico. Toplo vabljeni vsi!

TUDI LETOS s sodelovanjem z mladinskim odsekom bomo planinci SPDT priredili Martinovanje in sicer v nedeljo, 11. novembra 2007. Ob 9. uri se bomo dobili pri bivšem ljudskem domu v Križu (picerija Al Parco). Predviden je pohod

daljši ali krajši, kosilo in družabnost s pekom kostanja. Vabljeni vsi člani mlajši, starejši in prijatelji. Vse potrebne informacije dobite na tel. 040-220155 (Livio) in pri odbornikih.

TEČAJ ZA DOJENČKE Zbornica kliničnih pedagogov in Šc Melanie Klein obveščata, da zaradi velikega povpraševanja se bo naslednji tečaj za dojenčke začel 12. novembra. Tečaj predvideva 6 srečanj, 4 posvečena masaži in 2 dejavnosti v bazenu. Za prijave in informacije tel. 328-4559414, info@melenieklein.org, www.melenieklein.org

DARUJE za združenje staršev osnovne šole Virgil Šček iz Nabrežine. Tekoči račun, št.: 25949, Zadružna Kraška banka, podružnica št. 2. ABI: 08929; CAB: 36460.

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da se redni tečaji vadbe nadaljujejo v torkih in petkih z urnikom 18.-19., 19.-20. in 20.-21. ter ob sobotah od 9. do 10. ure. Nov uvajalni tečaj za začetnike bo stekel v torek, 13. novembra in /ali v petek, 16. novembra od 17. do 18. ure, v društvenih prostorih. Info in vpis na tel. št.: 040-200620 ali 349-6483822 (Mileva).

OBČINA REPENTABOR zbira gradivo za naslednjo številko občinskega časopisa »Glasilo občine Repentabor«. Članke, obvestila, opozorila, fotografije ipd. lahko oddate v občinskem tajništvu (tel.: 040-327122) najkasneje do 15. novembra 2007.

KD ZA UMETNOST KONS vabi na ogled razstave »Interars mednarodni projekt vizualnih umetnosti/večdisciplinarne umetniške delavnice« v galeriji KC L.Bratuž, Drevored XX. septembra, 85 (Gorica) do petka, 16. novembra od 17. do 19. ure vsak dan razen ob sobotah in nedeljah.

OBČINA DEVIN NABREŽINA v mesecu decembru bo uprava Občine Devin Nabrežina nagradila športnike s stalnim bivališčem v občini, ki so dosegli pomembne uspehe na deželni ravni (samo za prve uvrščene) ali na državni ravni, evropski in na mednarodni ravni (1., 2. in 3. mesto) v sezoni 2006/2007. Sporočam, da bodo ob tej priliki nagrajena tudi športna društva s sedežem v občini, ki so dosegla pomembne rezultate od športnikov, ki nimajo stalnega bivališča v občini. Vabim društva, ki nameravajo sporočiti imena športnikov, da to storijo najkasneje do 20. novembra t. l. In sicer Uradu za šolstvo, kulturo, šport in prosti čas po faksu na št.: 040-201307.

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča družinam učencev s stalnim bivališčem v občini, ki v šolskem letu 2007/2008 obiskujejo nižje srednje šole oz. prva dva razreda višjih srednjih šol, in katerih ekonomske razmere ne presegajo 10.632,94 evrov, da lahko prosijo za dodelitev finančnih prispevkov za nakup učbenikov v smislu 28. člena, 1. odstavek, črka a) D.Z. 10/88. Za informacije se lahko zainteresirane družine obrnejo na Urad za šolstvo Občine Devin Nabrežina- Nabrežina 102 (tel.: 040-2017371).

ČLANICE LIKOVNE SKUPINE Zlati žarek Marija Maraz, Božica Mihalič, Dajana Čok in Tatjana Mihalič, v sodelovanju s Foto klubom Žarek iz Sežane, vabijo na otvoritev razstave »Ujete sledi« v četrtek, 25. oktobra 2007, ob 18. uri, Štanjel-Stolp na Vratih. Razstava bo na ogled do 10. decembra 2007.

Osmice

JADRAN je odprl osmico v Ricmanjih 175. **OSMICO** je odprl Žigon Miro, Zgonik 36. **OSMICO** je odprl Boris Pircarič. Medjavas 7, tel. št.: 040-208375. **OSMICO** je odprla družina Colja v Satorci 53. Tel. št.: 040-229586. **OSMICO** je odprl Zahar, Boršt 57. **OSMICO** sta odprla Igor in Roberta v Gabrovcu 27. Vabljeni!

MALI JUNAKI IN ŽRTVE VESOLJSKE TEKME

Pred pol stoletja

Pred kratkim je bilo 50 let, od kar so 4. oktobra 1957 izstrelili prvi umetni satelit – Sputnik 1. Niti mesec dni pozneje, 3. novembra 1957 so z istega kozmodroma Bajkonur v takrat še sovjetskem Kazahstanu izstrelili drugi satelit. Na vrhu 34 metrov visoke in 280 ton težke rakete je satelit Sputnik 2 bil neprimerno večji in kompleksnejši od svojega predhodnika - na mestu preproste polmetrske aluminijaste krogle 83 kg teže prvega satelita, je Sputnik 2 bil 4 metre visok in 2 metra širok stožec za skupnih 508 kg teže, ki je poleg številnih merilnih naprav in radijskih oddajnikov vseboval posebno nepredušno komoro, v kateri je bila nameščena psička Lajka.

Ime Lajke, prvega živega bitja v vesolju, je v hipu zaslovelo po vsem svetu: otroci so svoje kužke poimenovali po junaški psički, v državah sovjetskega bloka in drugod po svetu so izdajali znamke v njeno čast, njena podoba je bila natisnjena celo na cigaretnih škatlicah, postala je pojem potnika, tako da so v Italiji znamko bivalnih vozil poimenovali Laika itd.

Pot, ki je ponesla Lajko v vesolje, se je začela leto dni prej v Moskvi, ko so psičko s črno in belo dlako in s krotkimi očmi izbrali v pesjaku. Ime ji je bilo Kudrjavka, pa so jo preimenovali v Lajko po imenu pasme – iz slovarja slovenskega jezika: »lajka - delovni severni pes z gosto in trdo dlako ter s košatim, zavitim repom: vpreči lajke v sani«. Velja zabeležiti tudi ime, ki so ga psički nadeli v Združenih državah, ki jih je osvojitev vesolja pod znamenjem srpa in kladiva močno šokirala: Lajko so preimenovali v Muttnik, sestavljenko besed mutt (pes mešane pasme) in sputnik.

Kudrjavka, Lajka, \u0041B\u00430\u00439\u0043A\u00430, Muttnik: kakorkoli že, psička bi verjetno raje preživel svoje dni kot potepuh po Moskvi, kjer so jo ujeli skupaj s psičkama Muško in Albino. Vse tri so predali znanstvenikom, da bi ugotovili, kako bosta siloviti pospešek ob lansiranju satelita in potem breztežnostno stanje v vesolju vplivala na živo bitje. Muško so namenili preverjanju aparaturne, predvsem ventilatorja in termostata, ki bi morala zagotoviti pogoje za preživetje v tesni vesoljski kletki. Albino so dvakrat poskusno izstrelili z raketo do roba atmosfere, kjer se ni utirila okrog Zemlje in se je psička vrnila še živa s padalom. Lajko pa so izbrali za prvi polet na satelitu, ker je bila posebej krotka in pohlevna in se je znala prilagoditi vedno bolj zahtevnim nalogam. V centru za vesoljske polete so jo namreč podvrgli dolgemu in mučnemu dresiranju, da se je privadila utesnjenosti v vedno manjših kletkah brez možnosti premikanja. Hranila se je s poltekočim želejem, ki ga je lizala iz cevke, kot da bi že bila na satelitu. Privadili so jo, da je vzdržala vedno večje napore v centrifugalnih strojih, s katerimi so simulirali strahoviti porast težnosti ob vzletu.

Bila so leta ostre konfrontacije med velesilama, hladna vojna je narekovala pospešeni tempo pri osvojitvi vesolja in Sovjeti so bili v prednosti. Takratni generalni sekretar Komunistične partije Sovjetske zveze Nikita Hruščov je hotel proslaviti štiri-desetletnico oktobrske revolucije, ki je po našem kolektarju na začetku novembra, s pomembno zmago. V pripravi je bil naslednik pr-

krajšem in jo izstrelili 3. novembra.

Usoda Lajke je bila zapečaten, saj ni bilo predvideno, da se bo Sputnik 2 vrnil na Zemljo. Po uspešni utiritvi v orbito okrog Zemlje so iz Moskve sporočili svetu novi uspeh sovjetske tehnologije: v vesolje so ponesli prvo živo bitje, psičko Lajko, ki je razpolagala s hrano, z vodo in seveda z zrakom pri udobni temperaturi. Ker so bile zaloge omejene, je psička spokojno izdihnila štiri dni po izstrelitvi, otroke so celo prepričali, da je v zadnjem obroku hrane bilo uspalno sredstvo, govor je bil tudi o neboleči injekciji, ki naj bi psički zagotovila »sladko smrt«.

Same propagandne laži, seveda. V resnici so takoj po izstrelitvi satelita elektrokardiografski impulzi za-

beležili izredno visoko utripanje srca psičke, kmalu pa je zastalo in se je pojavila srčna fibrilacija.

Lajka ni prežvela zaradi nepravilnosti pri regulaciji temperature in dovajanju zraka, morda pa tudi zaradi šoka vibracij, pospeška in breztežnosti.

Ruski znanstvenik Dimitrij Malašenko je spomladi 2002 priznal, da je smrt Lajke nastopila približno pet ur po vzletu. Ob samem vžigu motorjev nosilne rakete je srce psičke začelo biti paroksistično, ventilator, ki bi moral zagotoviti znosne pogoje v vesoljskem vozilu, se je pokvaril in temperatura je začela nihat med skrajnim mrazom in vročino, verjetno ni deloval niti filter za odstranjevanje ogljikovega dioksida.

Srce je začelo biti hitro in neredno, z breztežnostjo je nastopila fibrilacija in med četrto orbito, to je dobrih pet ur po vzletu, se je srce dokončno ustavilo in je nastopila smrt.

Po najnovejših informacijah, ki so jih posredovali spomladi letos, pa je smrt Lajke nastopila še prej, samih 20 minut po odletu zaradi okvare pri dovajanju zraka. Uboga Lajka torej ni poginila, kot nam je takrat pripovedovala propaganda, n smrti po 4 dneh. Njena smrt je nastopila takoj po

celo preden se Sputnik 2 utiril v orbito. Če je pravzaprav n trditi, da je m bila prvo živc lo pot

saj je orbitiralo samo truplo črno bele psičke.

Sputnik a

se je spustil do vrhnjih plasti atmosfere in gorel.

Oleg Gazenko, sovjetski znanstvenik, je žalovanje za smrt psičke, tako mi je vedno osemdesetletni znanstvenik nismo se naučili toliko, da

Sledili so številni drugi. Sputnik 3 je bil delni ne- lit so izstrelili 15. maja 1958 in dar aparature za merjenje sev- kov niso delovale. V resnici b- ski satelit v vesolju, pa se je ta- riške tekmece, da so raje izstrelili in potem nekoliko večjega Sputn- i

Sputnik 4 so je poletel v vesol- dal v priprave za polete s človeško gramu za elektronsko vodenje sate- prej dvignilo do preveč oddaljene o- prehitrem povratku v atmosfero.

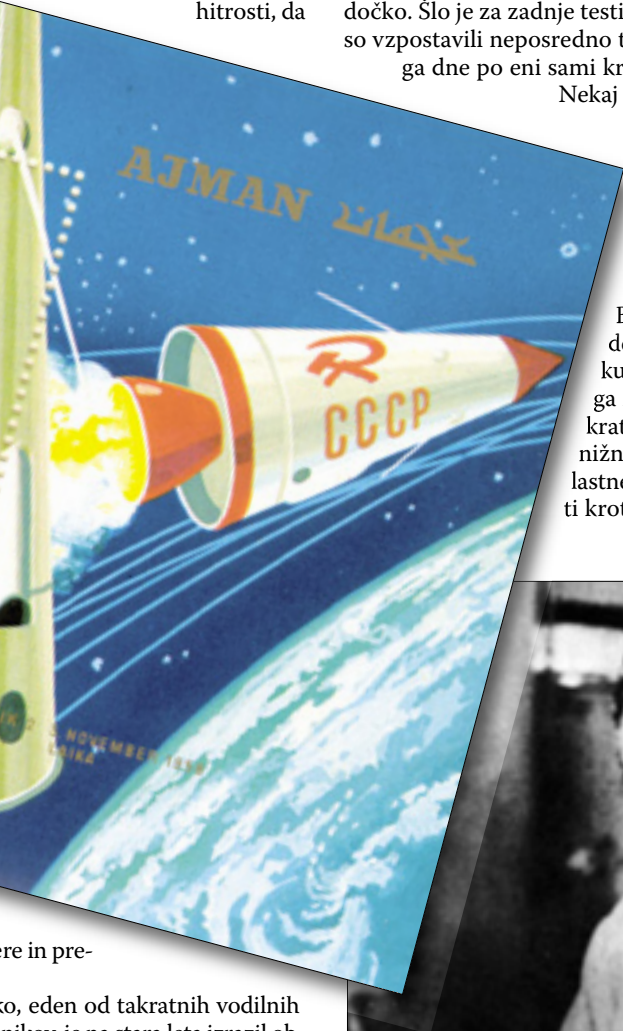
Julija 1960 je propadel poskus la- vo kapsulo Vostok. Pri eksploziji nosil- in Lisička.

Šele skoraj tri leta po Lajki, je 1- nesel prva živali v vesolje na polet okro- ljo. Kapsula Vostok je tehtala 4.600 kg in va bitja: šlo je za nekakšno Noetovo barko s psičkan

ve- ga Sputnik- ka, ki naj bi bil pri- pravljen še- le januarja, pa so vesolj- sko plovilo pod taktirko partije dokončati v naj-

ik 2 je letel okrog Zemlje do 8. aprila 1958, ko je po 2.570 orbitah izgubil toliko hitrosti, da

re in pre-

to, eden od takratnih vodilnih inženirjev, je na stara leta izrazil občudovanje: »Kot se čas vedno bolj oddaljuje, bolj žal za Lajko«, je priznal inženir. »Ne bi smeli tega narediti in bi opravičili smrt Lajke.«

Prvi sovjetski sateliti. Uspeh: več kot ton težki satelit se je srečno utiril v orbito, vendar in drugih vesoljskih podatkov prav ta moral biti prvi sovjetski satelit. Zato je bil prvi sovjetski satelit, ki je bil naložen na kosmonavta, da bi prehiteli ameriški satelit, ki je oktobra malega Sputnika 1 izstrelil. Lajka 2 z Lajko.

15. maja 1960 in je že spustila posadko. Zaradi napake v programu se je vesoljsko vozilo najprej utirilo v atmosfero, potem pa je zgorelo ob vstopu v atmosfero.

Posadka novega Sputnika s prvega leta leta sta podlegla psa Bars in Lajka.

9. avgusta 1960 Sputnik 5 poletel okrog Zemlje in žive nazaj na Zemljo. Na njem je bila nalašč prirerjena za življenje dva Belka in Strelko, sivim kun-

je Lajka poletela v vesolje

cem, 40 miši, dvema podganama, rojem mušic in več rastlinami, ki so dan po izstrelitvi po 16 orbitah srečno pristali v Sibiriji. Pozneje je Strelka skotila šest mladičev, enega od katerih, kužo Pušniko, je čakalo življenje »v sovražnem taboru«. Junija 1961 se je med večerjo na ameriško-sovjetskem vrhu na Dunaju sovjetski voditelj Nikita Hruščov z ženo ameriškega predsednika Jacqueline Kennedy pohvalil z uspešno osvojitvijo vesolja in s srečnim povratkom »vesoljskih« psičk. »Ena od teh je ravnokar skotila šest kužkov,« je povedal Hruščov. »Bi lahko imela enega?« je vprašala Jacqueline. »Ni problemov«, je zagotovil Hruščov in res, dva meseca pozneje je sovjetski ambasador v Washingtonu Mihail

Menšikov med obiskom v Beli hiši izročil presenečeni First Lady malo kužo Pušniko, ki je tako postala član ameriške predsedniške družine in njeni potomci so še danes v krogu Kennedyjev.

V šestem Sputniku, ki so ga izstrelili 1. decembra 1960, sta bili psički Pčelka in Muška, ki pa nista preživeli povratka na Zemljo. Vesoljsko plovilo je ostalo v orbiti ves dan, povratek pa je bil neuspešen. Po uradnih virih naj bi kapsula prišla v atmosfero pod napačnim kotom, zato je plovilo eksplodiralo. Po nepotrjenih informacijah pa je satelit pomotoma uničil sam sistem, ki bi moral zagotoviti eksplozijo v primeru, da bi pristal na sovražnikovem ozemlju.

Tri tedne pozneje, 22. decembra istega leta, bi morali izstreliti satelit, v katerem sta že bili nameščeni psički Damka in Krasavka. Zaradi okvare na potisni raketa je izstrelitev propadla in psički sta se izognili nevarnemu poletu v vesolje.

Sputnik 7 je odletel 4. februarja 1961 in se utiril okrog Zemlje, od koder naj bi izstrelil sondo proti Veneri, vendar poskus ni uspel in je več kot 6 ton težko vozilo obstalo v orbiti okrog Zemlje. Po nekaterih ocenah, naj bi v resnici šlo za neuspeh poskus človeške misije v vesolje. Sonda Venera 1 so uspešno izstrelili s satelita Sputnik 8, ki je bil v zemeljski orbiti od 12. februarja 1961, sonda pa je 19. maja istega leta »oplazila« planet Venero v razdalji približno 100 tisoč km.

Vesoljsko potovanje se je ugodno izteklo za psičko Černuško na Sputniku 9, ki je poletel iz Bajkonura 9. marca 1961. Na krovu je v kabini Vostoka skupaj z lutko astronava in s psičko Černuško bilo tudi nekaj laboratorijskih miši in drugih živali. To vozilo se je srečno vrnilo na Zemljo z vsem živim tovorom.

Tudi z naslednjim Sputnikom 10 je 25. marca 1961 v vesolje poletelo plovilo Vostok, v katerem je bila nameščena lutka kozmonavta skupaj s psičko Zvezdočko. Šlo je za zadnje testiranje, preden so v vesolje poslali človeka. S satelitom so vzpostavili neposredno televizijsko povezavo in Vostok je srečno pristal istega dne po eni sami krožnici okrog Zemlje.

Nekaj tednov pozneje je nastopil človek.

Major Jurij Aleksejevič Gagarin je 12. aprila 1961 prvi poletel v vesolje in daleč nad Zemljinim ozračjem opravil prvo krožno pot okoli našega planeta. Gagarin je Zemljo obletel v 108. minutah, nakar se je njegovo vozilo Vostok spustilo proti Zemlji. Kozmonavt je s padalom skočil iz kapsule v višini približno 7 tisoč metrov in srečno pristal na domačih tleh. Bil je pogumen junak, morda celo nekoliko nepresoden, kot mnogi junaki, bil je mlad in lep in je v trenutku postal heroj planetarnih razsežnosti. A to je že druga zgodba, pripoved o človeškem osvajanju vesolja. Tokratna pripoved pa je bila namenjena skromnim in ponižnim človekovim spremljevalcem, psom, ki so za ceno lastnega življenja omogočili vesoljske podvige, in v prvi vrsti krotki Kudrjavki, ki je zaslovela kot Lajka.

Sergij Premru

Od vesoljskih opic do psov, želv in mačk

Na začetku vesoljske tekme so pošiljali v vesolje živali, da bi preverili, če bo človek lahko preživel v breztežnostnem prostoru in kakšne bodo posledice takega nenaravnega stanja.

Že leta 1947 je ameriška vojska iz puščave New Mexica izstrelila raketo V2, ki so jo zaplenili Nemcem na koncu vojne, z opico na krovu. Albert I ni preživel povratka na zemljo, kot niti Albert II, ki je dosegel rekordno višino 133 kilometrov. Naslednjega leta pa je preživela miška, ki so jo izstrelili do iste višine, potnik zadnjega poleta rakete V2 pa je spet bila opica, in sicer Albert IV, ki je brez težav preživela polet, a je podlegla, ko je raketa na povratku treščila v tla. Poskusi so se nadaljevali, povratek živali pa je zagotavljal nov

padalski sistem. Američani so se posluževali predvsem opic, z razliko od Sovjetov, ki za poskusne živali izbrali pse.

Sovjetskim znanstvenikom je na začetku 50ih let prejšnjega stoletja uspelo izstreliti z raketami pse do zunanjih plasti atmosfere in sčasoma so zagotovili tudi njihov srečni povratek na tla. Leta 1951 sta prvi podorbitalni polet (torej do izvenzemeljskega prostora, vendar brez orbitiranja okrog Zemlje) s srečnim povratkom opravila psa Cigan in Dežik. Slednji je sicer podlegel skupaj s sopotnico Lizo pri naslednjem poletu. Psički Mališka in Smelaja sta bili določeni za naslednji polet, pa je Smelaja pobegnila, a se je vrnila pravočasno, da so jo naložili na raketo: sreča ji je bila naklonjena in se je vrnila živa z uspešnega poleta. Četrti polet se je ponesrečil in psa sta podlegla. Pri petem letu so morali nadomestiti Bobika, ki je pravočasno pobegnil, in sicer s psom, ki so mu nadeli enostavno ime ZIB, rusko kratico za »namestnik pobeglega Bobika«; namestnik se je srečno vrnil na Zemljo skupaj s sopotnico. Potem so se izstrelile rakete izboljšali do take mere, da jim je oktobra 1957 uspelo izstreliti prvi Sputnik in mesec dni pozneje satelit z Lajko.

Američani so v tistem času zaostajali. Aprila 1958 bi morali izstreliti raketo z miško, pa je eksplodirala na vzletišču. Uspel je polet v zunanje plasti atmosfere julija 1958: miška je vzdržala 45 minut breztežnosti, preden je podlegla. Decembra 1958 so z raketo Jupiter uspešno izstrelili opico Gordo, ki je poletela skoraj tisoč km daleč, a kapsula se je potopila v oceanu. Znanstveniki so ugotovili, da je opica preživela silovitii pospešek in breztežnost, ne pa utopitve... Dve opici sta srečno preživeli polet naslednjega maja 1959, in sicer do skoraj 500 km višine. Ena od dveh, po imenu Baker, je preživela v zoološkem vrtu do leta 1984.

Najbolj znana ameriška opica-astronavt je Sam, ki je decembra 1959 potoval s kapsulo Mercury do načrtovane odcepitve od nosilne rakete v višini 80 km in pri hitrosti skoraj 6 tisoč km na uro, nato pa je srečno pristal v vodah Atlantika. Samova partnerka »Missis Sam« je naslednje leto srečno opravila krajšo pot na podobni raketi. Januarja 1961 je šimpanz Ham uspešno poletel na podorbitalni polet, ki je trajal 16 minut in pol, od tega skoraj 7 minut v breztežnostnih razmerah, nakar je pristal na oceanu. Ham je preživel naslednja leta v zoološkem vrtu vse do leta 1983.

Potem je Tudi Francozi so posegli v vesoljsko tekmo in se pri tem poslužili mačke z elegantnim imenom Felix, ki so jo izstrelili oktobra 1963 in je pristala s padalom, medtem ko se je naslednji francoski eksperiment z mačko ponesrečil.

V Sovjetski zvezi so februarja 1966 izstrelili psa Veterok in Ugojok, da bi preverili posledice dolgotrajnega bivanja v prostoru. V orbiti okrog Zemlje sta preživela 22 dni brez posebnih težav, kar še danes predstavlja rekord bivanja živali v vesolju. Pozneje so namestili želve, mušice in druge manjše živali na sondah, ki so leta 1968 bile poslone na polet okrog Lune. A tekmo za osvojitve Lune so zmagali Američani, ko je 20. julija 1969 Neil Armstrong prvi stopil na lunino površino.

SP

GORICA - Občinski svet o dodelitvi stanovanj ostarelim brez zadostnega dohodka

Večina se je spotaknila pri spremembi pravilnika

Romanova: »Žal nastradajo osebe v težavah« - Opozicija opozarja na zametke krize v desni sredini

Dom za socialne pomoči potrebne občane v ulici Faidutti

BUMBACA

»Socialna služba goriške občine skrbi za 39 osamljenih oseb brez zadostnega dohodka, ki čakajo na dodelitev občinskega stanovanja. Eden celo prenočuje v furgonu. Le šest izmed njih ima več kot 65 let, kar je po sedanjem pravilniku rekvizit, brez katerega ni mogoče dodeliti stanovanja. Sprememba te omejitve se zaenkrat ni obnesla.

Žal nastradajo občani v težavah, odgovornost pa ni moja.« Odbornica Silvana Romano je razočarana nad izidom glasovanja na ponedeljkovem občinskem svetu, med katerim je bila zavrnjena sprememba pravilnika za dodelitev bivališč ostarelim osebam v strukturah v ulici Faidutti in na Rojcah. Proti namreč ni volila le leva sredina, ki se

zgraža predvsem nad dejstvom, da se je večina otepala soočanja v zvezi s pomembnim vprašanjem in je želela odločiti sama, pač pa tudi dva predstavnika stranke Forza Italia.

Sprememba pravilnika bi dobila zeleno luč, če bi zanjo glasovalo vsaj 21 predstavnikov občinskega sveta. V resnici je Romanovo podprlo le 20 zaveznikov, štirje svetniki opozicije so se vzdržali, šest glasov pa je bilo proti. Med temi sta bila tudi »prosta strelca« stranke FI Michele Punteri in Franco Hassek, ki nista soglašala s predlogom spremembe pravilnika. »Dvorano sem zapustil, ker je bilo zelo pozno. Računal sem namreč, da bo sprememba pravilnika odobrena z 22 glasovi. V resnici sta dva »duhoviteža« v lastnem imenu glasovala proti. Pravilnik bomo vsekakor predstavili na enem izmed prihodnjih občinskih svetov,« je povedal Romoli in potrdil, da zaupa odbornici Romanovi.

»Leva sredina in občanska lista sta glasovali proti spremembam pravilnika, ker ni prišlo do soočanja med vsemi političnimi silami. Gre za zelo pomembno vprašanje, ki bi ga morali preučiti komisiji za socialno in pravilnik, medtem ko je večina želela odločiti sama in je zato zavrnila predlog opozicije, da bi prišlo do preložitve glasovanja na prihodnjo sejo,« je povedal svetnik Forum za Gorico Aleš Waltritsch. Na zametke krize v vrstah stranke FI so opozorili predstavniki Oljke, po mnenju katerih je na ponedeljkovi seji odbornica Romanova dobila

»nezaupnico« občinskega sveta: »Desna sredina je zavrnila vse amandmaje, ki jih je predstavila leva sredina. Nerazumljiv je predvsem razlog, zaradi katerega je bil zavrnjen amandma svetnika Orzana iz vrst Oljke, ki je predlagal podaljšanje obdobja, v katerem je ostarelim s finančnimi težavami omogočeno bivanje v občinskih stanovanjih. Zloglasna odredba, ki jo je Romano odločno branila, pa v odločilnem trenutku ni dosegla sklepčnosti desne sredine.«

Med ponedeljkovim zasедanjem občinskega sveta pa je tekla beseda tudi o drugih problematikah. Marko Marinčič (Forum za Gorico) se je zgražal nad dejstvom, da po treh mesecih ni še dobil odgovora na svetniška vprašanja, ki jih je predstavil v občinskem svetu. »Večina ima zaničljiv odnos do dela občinskega sveta,« je poudaril Marinčič, ki je protestno uprizoril »tiho« interpelacijo. Daniele Orzan (Oljka) je postavil svetniško vprašanje o uvedbi spletne telefonije, ki temelji na tehnologiji voice over internet protokol oz. VoIP, v občinskih uradih. »Gre za tehnologijo, ki omogoča telefonske klice prek računalnikov in interneta ter zagotavlja prihranek,« je Romolija opozoril Orzan, župan pa je zagotovil, da bo preveril to možnost. Ne nazadnje je v ponedeljek prišlo tudi do odstopa svetnice Marine Colombo iz vrst Severne Lige. Svetnica je zaradi nesoglasja z deželnim in krajevnim vrhom stranke sklenila, da bo v občinskem svetu predstavljala samostojno skupino, ki bo ostala znotraj desnosredinske večine. (Ale)

TRŽIČ - Odbornik za kulturo in šport

Pireda odstopil

»Z veliko bolečino in po dolgi muki, vendar krivcev ni«

Stefano Pireda

ALTRAN

Odstop z mesta odbornika za kulturo, šport in prosti čas je Stefano Pireda sporočil včeraj generalnemu tajniku tržiške občine in županu Gianfrancu Pizzolitu. Odločitev je dokončna in jo je odbornik dozorel - kot sam pojasnjuje - z veliko bolečino in po dolgi muki, nikomur pa ne nalaga krivd, čeprav ima njegov odstop grenek priokus, kot izhaja iz pisma, ki ga je naslovil na župana.

»Ko človek občuti, da nima več veliko povedati na javnem mestu, ki ga zaseda, je čas, da se umakne in prepusti vlogo bolj motiviranim ljudem. Navdušenje, ki sem ga sprva imel, je že zdavnaj pojevalo. In kljub temu da sem ga iskal, novega navdušenja nisem dobil. Nihče ni za to kriv. Segrevati stolček v zameno za plačo se mi ne zdi primerno, v kolikor v politiki nisem nikdar iskal plače ali kariere. Zato sem se odločil za odstop z mesta, na katerem sem bil od leta 2001,« je zapisal v pismo, v katerem pa dodaja, da nima namena opustiti političnega angažiranja. »Želim ostati v stranki, v novi stranki,« pra-

vi in pristavlja, da se želi umakniti iz prve linije in ostajati od nje kar se da oddaljen, v kolikor je v politiki dela na pretek tudi brez javnih zadožitvev. »V politiki je nujno potrebno le eno, in sicer zavest, da smo prav vsi lahko koristni, nihče pa ni nezamenljiv,« pojasnjuje svojo odločitev Pireda in tako nadaljuje: »Po šestih letih, ki so bili lepa izkušnja in med katerimi sem se veliko tudi naučil, bom odslej le navaden pripadnik stranke. Kaj pa bo z mano v prihodnosti, tega še ne vem.« Danes že bivši odbornik je tudi prosil, naj njegov odstop ne sproži neutemeljenih govoric o vzrokih. Za odločitvijo ni specifičnih razlogov, ni kriva plošča, ki je občina ni postavila, niti ne zaščita za Slovence ali sporna pobuda z udeležbo skrajnega desničarja, zatrjuje. Pizzolito je povedal, da Pireddovo odločitev razume, v kolikor se je tudi sam včasih znašel v podobni stiski. Župan bo sedaj moral odločiti o nadomestitvi; nekateri ugibajo, da bo Pireddove resorje porazdelil Micheleju Luiseju in Silvii Altran.

PODGORA - Člani društva Paglavec proti rečni pregradi

»Jeza radi jeza!«

Soška regata je pred dvema desetletjema nastala ravno iz protesta, da bi izmaličili naravno okolje

V prostorih doma Andrej Paglavec so se pred dnevi na družabnem večeru zbrali številni člani in prijatelji kajakaškega društva Šilec in s tem vtisnili pečat nad uspešno sezono, ki je višek dosegla s septembrsko Soško regato. Na srečanju so izrazili zaskrbljenost zaradi načrtovanja jezu, ki bi prinesel uničenje soškega naravnega bogastva. Skovali so tudi geslo, ki z besedno igro ponazarja nasprotovanje kajakašev posegu v naravo: Jeza radi jeza! Starejši člani društva vedo povedati, da zamisel o gradnji jezu ni nova, saj se je pobuda o prirejanju soških regat porodila pred 22 leti, ko se je tudi veliko govorilo o načrtovanju rečne pregrade. Iz protesta proti gradnji je torej nastala ena najbolj slikovitih čezmejnih prireditev, ki je javnosti priljubljena in medijsko odmevna.

Udeležence je pozdravil predsednik društva Robert Makuc, ki je izrazil zadovoljstvo, da se je letos h kajakaštvu približalo kar nekaj mladih. Pristop mladih priliva društvu novega zagona pri razvoju dejavnosti. Mlajšim članom so bila tudi izročena posebna priznanja za prisotnost na veslaških popoldnevih v čudovitem okolju soške struge le lučaj od mesta; priložnostna darila so prejeli tudi zaslužni člani in sodelavci te športne sredine. Predsednik se je zahvalil tudi kulturnemu društvu Briški grič iz Steverjana, ki je sodelovalo pri uspešni izvedbi letošnjega množičnega spusta po Soči. V drugem delu večera so si prisotni ogledali filmska zapisa poletnega tečaja kajakaštva in zadnje Soške regate; posnel ju je Hija Jacint Jussa. Ravno iz filmskih zapisov je moč razbrati, kako lepa je struga Soče, ki kljub urbanemu okolju ohranja obsežne predele neokrnjene narave. (vip)

Na sedežu društva Paglavec

FOTO VIP

GORICA

Sodili bodo le dvema

Na skupno 55 osumljenceh jih je bilo 53 oproščenih vsake odgovornosti, ker niso zakrivali kaznivenga dejanja. Tako sta se včeraj končali predhodni sodni obravnavi, ki sta se nanašali na isti dogodek, in sicer na protestni napad na sedež zadruge Minerva 1. februarja lani, ki so ga sprožili protiglobalisti oz. nasprotniki centra za priseljence CPT pri Gradišču. Minerva je namreč na podlagi javnega razpisa prevzela upravljanje centra. Protiglobalisti in njihovi somišljeniki so prišli iz vse Goriške, nekateri tudi s Tržaškega in iz Veneta, tarča napada pa je bil sedež zadruge v sovođenjski občini; na njem so povzročili škode za 30 tisoč evrov.

Na podlagi policijske preiskave so sodniku prijavili 55 mladih oseb, med njimi liderja Nepokornih Luca Casarinija, dalje še Andrea Oliverija iz Trsta, Luciana Capalda iz goriškega socialnega centra in Tommasa Cacciarija iz socialnega centra Rivolta v kraju Marghera, med drugim sina poslanca Paola Cacciarija in nečaka župana Benetk Massima Cacciarija. Bremenil jih je sum vloma, nasilja in povzročene škode. Vendar od 55 napadalcev so na podlagi fotografij in dokaznega gradiva prepoznali le dva med povzročanjem škode; fotografije so posneli policisti, preiskovalci pa so jih našli tudi na spletnih straneh socialnih centrov. Sodili bodo torej 38-letnemu Mauru Bussaniju iz Tržiča in 24-letnemu Tržačanu Giancarlu Cocianniju, ki sta imela med napadom odkrit obrez. Sojenje bo potekalo 7. maja prihodnjega leta. Vsi ostali so bili oproščeni, v kolikor jih niso mogli neoporečno povezati z dogajanjem pred Minervo, saj so imeli pokrite obraze. Tako sta se zaključili dve obravnavi, ker je goriški sodnik ločil obravnavo zoper osumljence iz dežele FJK od obravnave proti napadalcem iz drugih dežel. Državni tožilec Carmine Laudisio je že napovedal, da bo vložil priziv proti oprostitvi.

SOVODNJE - Na sedežu Zadružne banke ustanovni občni zbor SDGZ za Goriško

Gospodarstveniki so se ponovno združili

Novoizvoljeni pokrajinski odbor bo izdelal program in določil predsednika

Ustanovni občni zbor na sovojenjskem sedežu Zadružne banke

BUMBACA

Na sovojenjskem sedežu Zadružne banke Doberdob in Sovodnje je v ponedeljek potekal ustanovni občni zbor Slovenskega deželnega gospodarskega združenja za Goriško. Ob lepi udeležbi starih in novih članov so za predsedniško mizo sedeli deželni predsednik SDGZ Boris Siega, goriška člana predsedstva Karlo Devetak in Tomaž Mucci ter direktor SDGZ-ja Andrej Šik. Predsedujoči Devetak je dal besedo predsedniku Siegi, ki je imel uvodno poročilo. Kot predsednik SDGZ-ja v letih, ko se je goriška veja organizacije odcepila in ustanovila samostojno združenje, je obnovil procese, razvojni dogovori ob širitvi meje in pripravi, ki so privedle do ponovne združitve. Direktor SDGZ Šik je orisal delovanje in storitve združenja na deželni ravni in priložnosti, ki se ponujajo za člane ob sodelovanju z drugimi osebkami, ustanovami in sorodnimi organizacijami.

Župan Igor Petejan je pozdravil v imenu sovojenjske občinske uprave, deželni predsednik SKGZ Rudi Pavšič in pokrajinski predsednik SSO Janez Povše pa v imenu obeh krovnih organizacij; prvi je pozval k skrbi za uveljavitev jezika tudi v poslovnih prostorih in k posebni pozornosti do Benečije, drugi pa je zaželel, da bi organizacija v najboljši meri izražala večplastnost in pluralnost zamejskega gospodarstva. Tomaž Mucci je dopolnil Siegov uvod s pričevanjem o opravljenem delu v zadnjem obdobju, da bi v združe-

nje vključili čimveč mladih podjetnikov z Goriškega. Predsednik Slovenskega gospodarskega združenja Gorica Vito Primožič je posegel v razpravo, sicer kot posameznik in član SDGZ-ja. Pritrdil je Siegovemu povzetku dogajanja, izpostavil dolgotrajne poskuse, da bi prišli do ponovne združitve, in nazadnje izrazil za-

dovoljstvo nad dejstvom, da je do tega končno prišlo.

Predsednik Euroservisa Erik Švab je predstavil delovanje in storitve specializirane strukture za evroprojektiranje, ki deluje v okviru manjšine in je odprla podjetje Evropski center v Novi Gorici skupaj s tamkajšnjo Gospodarsko zbornico.

SDGZ - Pokrajinski občni zbor

Novoizvoljeni pokrajinski odbor

Novoizvoljeni pokrajinski odbor SDGZ Gorica sestavljajo: Nataša Čaudek (Caudek Lavorazioni lamiere, Gabrje) - mala industrija; Avguštin Devetak (gostilna Devetak, Vrh) - gostinstvo; Karlo Devetak (zavarovalnica Unipol, Trst) - samostojni poklic; Gabriele Ferfaglia (Adria Gorizia, Gorica) - mednarodna trgovina; Pavel Hmeljak (reklamna agencija Tmedia, Gorica) - samostojni poklic; Benedikt Kosič (trgovina K2, Gorica) - trgovina; Anton Malič (Gaja, gradbeništvo, Tržič) - obrtništvo; Tomaž Mucci (Mario Mucci & C., precizna mehanika, Gorica) - obrtništvo; Fabio Pahor (Ferrojulia, Tržič) - mednarodna trgovina; Igor Pahor (Pahor ICC doo, Kamnik) - mednarodna trgovina; Valentina Pahor (komercialistka, Gorica) - samostojni poklic; Erik Peteani (KB 1909, finančna delniška družba, Gorica) - finance, mednarodna trgovina; Igor Petejan (inženir, Sovodnje ob Soči) - samostojni poklic; Rudi Petejan (elektravto, Gorica) - obrtništvo; Saša Primosić (odvetniški pripravnik, Gorica) - samostojni poklic; Jasna Primožič (gostilna Primožič, Gorica) - gostinstvo; Marco Rojec (lekarna, Sovodnje ob Soči) - trgovina, samostojni poklic; Silvano Semolič (jestvine, Gorica) - trgovina; Janez Terpin (Terpin Import Export, Gorica) - mednarodna trgovina; Renzo Turri (gostilna Turri, Štandrež) - gostinstvo; Zadružna banka Doberdob in Sovodnje.

TRŽIČ - Štiriurna stavka kovinarjev

Prazne tovarne

Podpisali predpogodbo za delavce obratov Eaton in Sbe

GORICA Rana se celi

Včeraj je 22-letna D.M., ki so jo v noči z nedelje na ponedeljek odpeljali v bolnišnico zaradi težke rane na trebuhu, zapustila oddelek za oživljanje. Njeno zdravje se izboljšuje, zato so k njej stopili preiskovalci, da pojasni okoliščine, v katerih je bila huje ranjena s kuhinjskim nožem. Na podlagi znanih informacij je dekle s fantom, 30-letnim A.T., preživelo nedeljski večer v baru na Tržaški ulici. Tam se je tudi vnel prepri, ki se je potem nadaljeval v stanovanju v ulici Mazzini v Gorici. Dekle naj bi pregloboko pogledalo v kozarec, zaradi alkohola v krvi pa naj bi v kuhinji padlo in se ranilo.

Na Tržiškem sindikati ocenjujejo, da so dosegli zastavljeni cilj. Včerajšnja stavka kovinarjev, ki so jo okkldali Fim, Fiom in Uilm, zato da bi spodbudili zaključek pogajanj za obnovo delovne pogodbe, je izpraznila tržiške tovarne. V manjših obratih so stavko organizirala sindikalna predstavništva RSU, pred velikimi tovarnami, pred ladjedelnic Fincantieri in tovarno Ansaldo, pa so skupine protestnikov že navsezgodaj seznanjale delavce z razlogi za mobilizacijo in preprečevale vstop tudi delavcem zunanjih podjetij. Ladjedelnica Fincantieri, v katero vsak dan vstopa okrog 4.500 delavcev, je bila do poldne izpraznjena; napetosti ni bilo, v ladjedelnici pa je vseeno vstopilo nekaj desetina zaposlenih, v glavnem varnostnikov in gasilcev. Sindikati so povedali, da so množično stavkali tudi tuji delavci. V tovarni Ansaldo je bilo obratovanje prekinjeno med 6. in 10. uro, visoka je bila tudi udeležba zaposlenih v ostalih tržiških obratih. Pri mobilizaciji pa niso sodelovali delavci obratov Eaton in Sbe, v kolikor so sindikati le nekaj ur pred stavko podpisali s podjetjem predpogodbo, ki je zaposlenim ugodna.

ŠTANDREŽ - Gledališka ponudba prosvetnega društva

Na odru mati in hči

Namesto običanje komedije scenski prikaz stiske, ki pripelje do tragičnih dejanj

»Lahko noč, mama« v Štandrežu

BUMBACA

POKRAJINA

Livarna: Rim bo posegel v Ljubljani

MARA ČERNIC

BUMBACA

Italijansko ministrstvo za okolje je osvojilo zaključke študije o solkanski Livarni, ki jo je izdelala slovensko-italijanska komisija strokovnjakov pod okriljem goriške pokrajine, in jih bo po uradni poti posredovalo Ljubljani. S tem je bila včeraj seznanjena pokrajinska odbornica Mara Černic, ki je študijo poslala rimskemu ministrstvu, bila pa je tudi v stiku s slovenskim okoljskim ministrstvom. Le-to je pravkar zaključilo postopek za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja Livarni, nastopila pa je faza dodatnega preverjanja, v katero se lahko vključi tudi Italija kot sosednja država. Kot nam je pojasnila Černičeva, sta tako Slovenija kot Italija sprejeli evropsko direktivo št. 61 iz leta 1996, ki predvideva, da v postopek za izdajo okoljevarstvenih dovoljenj vključi sosed, le-te pa lahko tudi spontano vprašajo, da bi v njem sodelovale. Na osnovi direktive bo torej italijansko ministrstvo za okolje preko ministrstva za zunanje zadeve poseglo v Ljubljani, zato da bodo upoštevani izsledki goriške komisije.

Černičeva je še povedala, da je bil dosedanj postopek slovenskega ministrstva tehnične narave in so ga izpeljale ministrske službe. Napočil pa je čas, ko lahko tudi italijanska stran z utemeljenimi pripombami pogovoru izdajo dovoljenja, ki ga Livarna potrebuje za nadaljnje delovanje. V preteklosti je Italija preko dežele Furlanije-Juljske krajine že izrazila interes, da se vključi v slovenski postopek, v kolikor so se protesti zaradi domnevnega onesnaževanja Livarne vrstili kot po tekočem traku. Mešana komisija je zadevo obdelala strokovno in ocenila, da emisije formaldehida ne presegajo dovoljenih vrednosti, da pa so osnovni problem vonjave s psihološkim učinkom na krajanah. Postopek o izdaji dovoljenja Livarni naj bi bil zaključen do konca leta.

NOVA GORICA - Najstarejša Slovenka praznovala včeraj 108. rojstni dan

Priča življenju v dveh tisočletjih in treh stoletjih

Goriška nad povprečjem po starosti ljudi, kapacitete v domovih upokojencev preskromne

V novogoriškem domu upokojencev je bilo včeraj praznično, saj je 108 let dopolnila najstarejša Slovenka, Katarina Marinič iz Deskel. Sostanovalci in predstavniki Deskel so ji ob častitljivem jubileju v nabito polni jedilnici pripravili bogat kulturni program, ob rojstnem dnevu pa sta ji čestitala tudi župana Nove Gorice in Kanala ob Soči, Mírko Brulc in Andrej Maffi ter predstavnik ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Aleš Kenda.

Katarina Marinič - Tinca se je rodila 30. oktobra 1899 v Desklah kot deveti otrok Antona in Marije Gabršček. Osnovno šolo je obiskovala v Desklah, leta 1915 pa se ne morala družina zaradi divjanja prve svetovne vojne preseliti v Avstrijo, kjer so preživeli štiri leta. Tinca je na Dunaju dve leti obiskovala gostinsko šolo, preostali dve leti pa je delala v tovarni čokolade. Leta 1918 so se vrnil domov in začeli z obnovo. Tinca je šla za dve leti za dekle k sestrični v Ljubljano, po dveh letih pa se je vrnila in ostala v domačem kraju, kjer se je leta 1929 poročila z Rudolfom Mariničem. Leta 1967 je postala vdova. Otrok ni imela, ima pa devet nečakov, med njimi tudi 100-letno Pepco, ki živi v Trstu. V novogoriški dom upokojencev se je Katarina Marinič vselila pred desetimi leti, po zlomu kolka. Še vedno hodi in nujna opravila postori sama, sliši pa zelo slabo. Vsakega obiska je zelo vesela. Svoje visoke starosti se dobro zaveda. Na to je ponosna in vedno komaj čaka praznovanje rojstnega dne.

V kulturnem programu ob praznovanju že drugo leto najstarejše Slovenke so z glasbo in petjem sodelovali sostanovalci, nastopili pa so tudi otroški recitatorji in mažoretke iz Deskel ter tamkajšnje društvo za izrazni ples, ki se je poimenovalo po vzdevku najstarejše Slovenke - Tinca. Šopkov rož, čestitk in stiskov rok ni manjkalo, najstarejša Slovenka pa je za rojstni dan prejela tudi udoben stol, na katerem bo lahko posedala ter seveda starosti primerno veliko torto, na kateri je brez večjih težav pihnila svečke. Kenda z ministrstva za delo, družino in socialo je ob tej priložnosti povedal, da je v Sloveniji pred desetimi leti živelo okoli štirideset stoletnikov, danes pa jih je že več kot 150, kar kaže na to, da se število najstarejših prebivalcev več kot očitno povečuje. Poudaril je tudi, da se mora država temu ustrezno prilagoditi in zagotoviti primerne storitve ter izboljšati medgeneracijsko sodelovanje.

Da se trend staranja prebivalstva v Sloveniji povečuje, dokazujejo tudi nekateri drugi stanovanjci novogoriškega doma upokojencev. Med njimi jih je namreč kar sedemnajst starejših od 95 let. Ena stanovalka bo 1. decembra dopolnila sto let, dva pa sta trenutno stara 99 let. Kot je povedal direktor novogoriškega doma upokojencev Vasja Medvešček se življenjska doba starejših na splošno povečuje, kar jasno kaže na to, da se bodo potrebe po domskem varstvu iz leta v leto povečevale. Povedal je tudi, da že v tem trenutku v slovenskem merilu v domovih primanjkuje nekaj tisoč mest. »V Novi Gorici imamo trenutno 450 vlog, od teh je 200 aktivnih, kar pomeni, da 200 ljudi dejansko čaka na posteljo v domu,« je še dodal Medvešček. Glede dvigovanja življenjske dobe je povedal, da gre za vseslovenski oz. vseevropski pojav. Povedal je tudi, da je Goriška nad slovenskim povprečjem glede starosti prebivalstva, a ne bistveno, saj je delež starejših tudi drugod več kot 15-odstoten. »Zagotovo bi bilo treba zgraditi še dodatne kapacitete, res pa je tudi, da se v tem trenutku pri nas kar nekaj gradi, in sicer v Podsobotinu v Brdih, kjer bo novih 94 postelj, pred štirinajstimi dnevi pa smo začeli pogovore z občino Šempeter-Vrtojba. Tudi tam naj bi se zgradil dom s kapaciteto od 100 do 120 mest,« je še pojasnil direktor doma in dodal, da je trenutno zunaj tudi nov razpis za koncesijo, ki za naslednja tri leta predvideva 1.800 novih mest. Tudi v občini Vipava in Ajdovščina se pripravljajo na konkuriranje za koncesijo, tako da Medvešček meni, da bodo v primeru realizacije teh projektov potrebe nekako pokrite.

Nace Novak

Katarinino praznovanje s torto

FOTO N.N.

OB PRVEM NOVEMBRU - Komemoracije

Danes v Gonjačah, jutri vrhunec na Trnovem

Poleg jutrišnje osrednje komemoracije na Trnovem (ob 11. uri), bo na novogoriškem območju danes in jutri še nekaj manjših slovesnosti v počastitev preminulih oziroma padlih. V Goriških Brdih pripravlja krajevna borčevska organizacija že danes ob 11. uri spominsko slovesnost pri spomeniku padlim borcem NOB v Gonjačah. V Kanalu ob Soči se bodo prav tako danes ob 14. uri poklonili pred spomenikom padlim borcem v Kanalu. Kulturni program bodo oblikovali pevci pevskega zbora Kazimir Nanut iz Kanala in učenci tamkajšnje osnovne šole, kot slavnostni govornik pa bo nastopil župan Občine Kanal ob Soči Andrej Maffi.

V Šempetru pri Gorici bo prireditev ob dnevu spomina na mrtve jutri, 1. novembra, ob 11. uri, ko bo izpred banke na šempetrskem placu proti pokopali-

šču krenil sprevod. Med potjo se bodo udeleženci prireditve ustavili in položili vence pred spomenik padlim borcem NOB in pred spomenik veteranom vojne za Slovenijo. Sprevod se bo zaključil pred grobnico padlih v NOB na šempetrskem pokopališču, kjer bo nastopil moški pevski zbor iz Šempetra, z recitacijami pa bodo sodelovali tudi učenci osnovne šole Ivana Roba; slavnostni govornik bo Joško Martelanc. Istega dne ob 14. uri se bo začela tudi komemoracija v Vrtojbi, in sicer pred spomenikom prvemu padlemu borcu Kraške čete, Emilu Bizjaku - Juriju. V programu bodo nastopili otroci podružnične šole iz Vrtojbe in tamkajšnji pevski zbor; zbrane pa bosta nagovorila predsednik krajevne borčevske organizacije iz Vrtojbe Sergij Koglot in Slavko Čučič, Jurijev soborec in eden zadnjih štirih še živih borcev Kraške čete. (nn)

Generalka v Redipulji

Danes bodo pri kostnici v Redipulji organizirali generalko tradicionalne ceremonije v čast padlim, ki bo potekala v nedeljo, 4. novembra. Iz goriške prefekture so sporočili, da bo zato prišlo danes med 9. in 12. uro ter v nedeljo med 8. in 13. uro do zaprtja dela državne ceste 305 in pokrajinske ceste 12. V nedeljo bodo iz istega razloga zaprli promet tudi priključno cesto med krožiščem avtoceste A4 in državno cesto 305.

Odvažanje odpadkov

Goriška občina in družba IRIS sporočata, da jutri, 1. novembra, služba za odvažanje odpadkov ne bo delovala. Redno odvažanje bo ponovno zagotovljeno v petek, 2. novembra, ko bo podjetje nadoknadilo tudi odvoz jutrišnjih odpadkov.

Čarovnice na Gradini

Sprejemni center Gradina iz Dobredeba prireja danes likovno delavnico za otroke na temo praznika Halloween. Otroci od 6. do 12. leta bodo med 16.30 in 18. uro izdelovali čarovnice in buče iz blaga, papirja in lesa; vpisnina znaša 5 evrov.

Ob razstavi tudi gledališče

Obiskovalci razstave Od Alp do Jadrana po Južni železnici (1857) in Bohinjski progi, ki je na ogled v obnovljenih prostorih Fundacije Goriške hranilnice v ulici Carducci, bodo lahko danes ob 18. uri obenem uživali v gledališki predstavi. Igro v tržaškem narečju z naslovom »La strada ferata« bo uprizorila skupina Gianfranca Salette, ki je besedilo črpal iz knjige Le Maldobrie Lina Carpinterija in Mariana Faragune.

Travaglio v avditoriju

V petek, 2. novembra, ob 21. uri bo v deželnem avditoriju v ulici Roma v Gorici predaval italijanski novinar Marco Travaglio, ki slovi po knjigah »La scomparsa dei fatti«, »Mille balles blu«, »L'odore dei soldi« in »Onorevoli wanted«, v katerih kritično obravnava italijansko politiko, njeno korupcijo in povezavo z državnimi mediji. Srečanje, med katerim bo Travaglio govoril o Italiji med politiko in antipolitiko, prireja založba in knjigarna Libreria editrice goriziana v okviru niza srečanj z avtorji.

Martinovanje v Gabrjah

Kulturno društvo Skala Gabrje v sodelovanju z lovsko družino Gabrje in s fotoklubom Skupina 75 iz Gorice prireja v nedeljo, 4. novembra, ob 14.30 vaško martinovanje na trgu v Gabrjah; ob pokušnji domačih dobrot bo na ogled tudi razstava o vinogradništvu.

NOVA GORICA - Srečanje s preteklostjo

Pred 90 leti je utihnilo orožje

V okviru projekta Sabotin - Park miru, financiranega iz sklada Interreg, je pred nedavnim na novogoriški občini potekala okrogla miza na temo prve svetovne vojne, v ospredju pa so bile zlasti posledice spopada v Posočju. Večer je imel pomenljiv naslov »MIR - 90 let potem, ko je utihnilo orožje na soški fronti«. Srečanja s preteklostjo se je udeležilo lepo število ljudi, ki so z zanimanjem prisluhnili osnovnim tezam, ki so jih iznesli nekateri zgodovinarji in proučevalci takratnih dogodkov.

Vneti proučevalec tragičnih dogodkov izpred devetdesetih let Vinko Avenak je spregovoril o vojnih operacijah v Posočju s posebnim poudarkom na preboju pri Kobaridu, sociolog Radivoj Pahor pa se je dotaknil socialnega vidika prebivalstva, ki se je znašlo sredi vojnega dogajanja, in posledic, ki jih je spopad pustil na ljudeh v povojnem času. Zgodovinar Renato Podberšič in raziskovalec Vili Prinčič, ki je na srečanju zastopal Kulturni dom iz Gorice, sta

se osredotočila na vprašanje begunstva, saj je spopad na Goriškem »proizvedel« skoraj sto tisoč beguncev. Predsednik društva Soška fronta Erik Pipan pa je obrazložil delovanje sredine, ki si prizadeva, da bi kruti dogodki in ostaline izpred devetdesetih let dobili primerno pozornost v javnosti; okroglo mizo je vodil novinar Radia Robin, Andrej Šušmelj. Razvila se je tudi živahna razprava, v katero so posegali številni poslušalci, kar priča o vedno živem zanimanju za prvo svetovno vojno. Dan po okrogli mizi je društvo priredilo še pohod na Sabotin s spominskim srečanjem pri nekdanji cerkvi sv. Valentinu. Tam so prireditelji pripravili krajši kulturni program z obrazložitvijo poteka spopadov na tem delu fronte. Slovesnosti je sledil ogled obnovljenih in očiščenih kavern ter družabnost. Omeniti velja, da je še do 2. novembra v razstavnih prostorih novogoriške občinske stavbe na ogled fotografska razstava o Sabotinu v prvi svetovni vojni. (vip)

NOVA GORICA - Prostorska in finančna stiska pihalnega orkestra

Zadnji nakup inštrumentov izveden v sedemdesetih letih

Člani Goriškega pihalnega orkestra so se pred kratkim vrnili s 13. mednarodnega tekmovanja velikih orkestrrov v Ostravi na Češkem, kjer so osvojili srebrno plaketo. V orkestru, ki je od leta 1960 nepogrešljiv spremljevalec številnih prireditev na novogoriškem koncu, so z mednarodnim uspehom zelo zadovoljni. Veliko bolj kot z razmerami, v katerih delujejo. Pestijo jih prostorska stiska in finančne težave.

Potrebe 60-članskega orkestra so zelo velike, vsako tekmovanje, še posebej mednarodno, pa predstavlja velik finančni zalogaj, saj potrebujejo za prevoz vseh članov in inštrumentov dva avtobusa. Predstavniki orkestra Aljoša Cej pojasnjuje, da so v zadnjih letih iz občinskega proračuna dobili od pet do deset milijonov nekdanjih tolarjev ter poudarja, da je bilo pet milijonov dovolj le za preživetje, za vse ostalo pa so bili primorani iskati sponzorje, pa čeprav je udeleževanje vseh članov prostovoljno in ne prejemajo nikakršnih honorarjev. Nekoliko ostreje besede ubira dirigent Črtomir Nanut, ki pravi, da so - ko jih občina potrebuje za protokol -

JOŽICA BONE

FOTO K.M.

mestni orkester, v vseh ostalih primerih pa le eno od številnih društev.

Predstavniki orkestra, ki letno opravijo več kot 30 nastopov, se srečujejo tudi s prostorsko stisko, saj imajo vadbo, sestanke, skladiščenje opreme, not in uniform zaenkrat kar na petih lokacijah, kar močno ovira delovanje orkestra. Z županom Mirkom Brulcem, ki je tudi podpredsednik orkestra, so se že večkrat sestali in dobili obljubo, da jim bo pomagal pri urejanju zadev, kar se že kaže pri ureditvi dela spodnjih prostorov novogoriške občinske stavbe za njihove potrebe, končna rešitev

pa to še vedno ni. Predsednica Goriškega pihalnega orkestra Jožica Bone je povedala, da imajo vse večje občine v Sloveniji in tujini svoje gedbene domove, v Novi Gorici pa žal ni tako.

Goriški pihalni orkester trenutno vadi v prostorih novogoriške osnovne šole Frana Erjavca, kjer pa pogoji niso najboljši. »Orkester na tem nivoju potrebuje drage inštrumente, veliko vaj in sodelovanje profesionalcev, mi pa brez vez in poznanstev pri nabiranju finančnih sredstev do Ostrave ne bi prišli.« je še povedal Cej in dodal, da je bil zadnji večji nakup inštrumentov izveden v sedemdesetih letih, tako da si morajo zadnja leta nekatere inštrumente za nastope izposojati.

»Če je orkester v okolju podprt, se to čuti na odru v obliki t.i. umetniškega vtisa,« je dodal Črtomir Nanut in izrazil prepričanje, da vidi trenutno rešitev v iskanju generalnega sponzorja. Pri iskanju podpore pa orkester seveda ne miruje. Njegov naslednji nastop bo jutri, 1. novembra, na Trnovem, kjer so člani orkestra že vrsto let nepogrešljiv del komemoracije. (nn)

KOMEMORACIJE - Ob dnevu mrtvih

Z venci bodo počastili spomin padlih

Komemoracije ob prvem novembru se začenejo danes; potekale bodo pred obeležji v spomin na padle in žrtve vojnega nasilja.

Že danes bodo na Goriško prišli polagat vence predstavniki generalnega konzulata Republike Slovenije v Trstu in delegacije občin Nova Gorica, Brda, Kanal, Miren-Kostanjevica in Šempeter-Vrtojba; ponekod se jim bo pridružil župan Gorice Ettore Romoli, so včeraj sporočili z občine. Vence bodo polagali po naslednjem programu: danes, 31. oktobra, ob 10.30 nagrobni spomenik neznane-mu slovenskemu partizanu v Koprivnem, ob 10.45 spomenik padlim v Štandrežu, ob 11. uri spomenik padlim v Sovodnjah, ob 11. uri spomenik padlim v Števerjanu, ob 12.15 grobnica padlih na pokopališču v Ronkah, ob 13. uri grobnica padlih na pokopališču v Trziču, ob 13.30 tamkajšnji spomenik padlim iz ladjedelnice; jutri, 1. novembra, ob 9.30 spomenik padlim v Pevmi, ob 10. uri spomenik padlim v Podgori, ob 12. uri spomenik padlim v Jamljah, ob 12.20 spomenik padlim v Doberdobu, ob 12.30 spomenik padlim na goriškem pokopališču, ob 12.45 grobnica padlih na goriškem pokopališču. Jutri bo slovenska delegacija pod vodstvom predsednika Državnega sveta Republike Slovenije Janeza Sušnika skupaj s predstavnikom generalnega konzulata iz Trsta ter delegacije upravne enote Nova Gorica ob 9.30 položila vence v Gonarsu, nato pa še v Gorici.

Občinski upravitelji **Gorice** bodo vence polagali 2. novembra s spremstvom častnega voda brigade Pozzuolo, in sicer 9.50 pri kostnici na Oslavju, kjer bo ob 10. uri maša, dalje ob 10.55 pred kostnico na glavnem goriškem pokopališču, ob 11.30 pri glavnem spomeniku v spominskem parku v Gorici, ob 11.35 pri lapidariju deportiranim v Jugoslavijo, ob 11.50 na trgu Martiri Libertà, pred železniško postajo, pri spomeniku žrtvam koncentracijskih taborišč. Občinska delegacija z odbornikom Sergiom Cosmo na čelu pa se bo odpravila k obeležjem že danes po naslednjem programu: ob 9.20 obeležji S. Marco in M. Santo v goriškem grajskem naselju, ob 9.30 obeležje na stavbi goriške železnice postaje, ob 9.40 pokopališče v Pevmi, ob 9.50 pokopališče v Štavrju, ob 10.05 pokopališče v Podgori, 10.25 Kalvarija, 10.40 pokopališče v Ločniku, 10.50 pokopališče v Štandrežu, 11.00 spomenik na glavnem drevoredu goriškega pokopališča, 11.05 grob E. Cravos na goriškem pokopališču; zatem se bo občinska delegacija odpravila polagat venec v Redipuljo in na tamkajšnje avstroogrske pokopališče.

Župan mestne občine **Nova Gorica** Mirko Brulc bo jutri, 1. novembra, okrog 9. ure položil venec k spomeniku padlim na goriškem glavnem pokopališču, nakar bo venca ponesel še k spo-

meniku deportiranim pred goriško železniško postajo in k lapidariju v spominskem parku; o Brulčevem prihodu so vsakakor obvestili goriško občino. Ob 11. bo Brulc pri spomeniku na Trnovem, kjer bo osrednja komemorativna slovesnost ob spominu na mrtve; slavnostna govornica bo Darinka Kozinc, podžupanja mestne občine Nova Gorica. Še prej bo delegacija novogoriške občine položila venec pri grobišču nad Grgarjem, nato pri spomeniku padlim vojakom na Škabrijelu - v Ravnici ter pri dveh grobiščih na Trnovem.

VZPI-ANPI bo s krajevnimi skupnostmi polagala vence jutri ob 9.15 v Pevmi (zapel bo pevski zbor iz Štavrja, recitirali bodo osnovnošolci iz Pevme), ob 10. uri v Podgori (recitacije in nastop pevskih zborov Soča in Podgora), ob 10.45 v štandreškem domu Andreja Budala (zapela bo vokalna skupina Sraka), ob 11. uri pa še pri tamkajšnjem spomeniku; v Gorici ob 12.15 pred spomenikom na pokopališču z delegacijama iz Ljubljane in Nove Gorice ter s spremljavo pihalnega orkestra z Dobrovega.

Občina **Števerjan** prireja polaganje vencev jutri ob 10.30 na trgu v Števerjanu in ob 11.45 na Jazbinah. Občina **Sovodnje** se bo poklonila padlim ob 10.10 na Vrhu pred sedežem kulturnega društva Danica, ob 10.30 v Gabrjah, ob 10.45 v Sovodnjah, ob 11. uri na Peči, ob 11.15 v Rupi. V občini **Doberdob** bodo ravno tako jutri počastili padle ob 11.10 na Poljanah, ob 11.20 na Palkišču, ob 11.35 v Bonetih, ob 11.50 na pokopališču v Jamljah, ob 12. uri pred spomenikom v Jamljah, ob 12.20 pa še v Doberdobu. V občini **Tržič** ob uradna svečanost jutri ob 16. uri na trgu Unità d'Italia, od koder bo po mestu krenil sprevod do obeležja pri stolni cerkvi; že danes pa bo tržiška uprava polagala vence ob 13. uri na pokopališču in ob 13.30 k spomeniku padlim iz ladjedelnice na trgu Cosulich. V **Ronkah** bo polaganje venca jutri ob 10.30 pred občinsko palačo. V **Foljanu** se bodo svečanosti začele jutri ob 10.15 pred občino, kjer stoji obeležje žrtvam vseh vojn; ob 10.30 bo sledil poklon padlim v kapeli pokopališča, ob 10.40 pri kostnici v Redipulji, od koder se bodo odpravili še na avstroogrske pokopališče, kjer bo navzoč tudi avstrijski konzul.

Slovenska kulturno gospodarska zveza bo prisotna ob 9.30 pri spomeniku v Gonarsu, ob 12.30 pri spomeniku padlim na goriškem pokopališču, ob 12.45 pri grobnici padlih na goriškem pokopališču. Delegaciji stranke **Slovenske skupnosti in Sveta slovenskih organizacij** bosta jutri polagali vence: ob 9.30 v Gonarsu, ob 12. uri na grobu Lojzeta Bratuža na goriškem pokopališču, ob 12.30 pri spomeniku padlim na goriškem pokopališču, ob 12.45 pri grobnici padlim partizanom na goriškem pokopališču.

Štanjelu pri Komnu. Poskrbljeno bo za avtobusni prevoz in družabnost s kosilom. Prijave sprejemajo odborniki obeh društev (tel. 0481-474191 ali tel. 0481-483136).

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško obvešča udeležence martinovanja, ki bo v soboto, 3. novembra, ob 18. uri v restavraciji Kapriol v Dolu, da bo avtobus odpeljal ob 17. uri iz Gorice izpred gostilne Primožič, nato s postanki pred športno palačo v Podgori, pred cerkvijo v Štandrežu in v Sovodnjah pred lekarno in cerkvijo; na razpolago je še nekaj mest: tel. 0481-390688 (Saverij, Ines R.), 0481-21361 (Ema B.), 0481-882302 (Veronika T.), 0481-78061 (Ana K.); na račun 20 evrov.

DRUŠTVO TRŽIČ prireja letos razne tečaje in srečanja: ob torkih med 16. in 18. uro na sedežu društva tečaj utrjevanja slovenskega jezika ob razgovoru, prebiranju časopisov, revij in knjig; od 7. novembra ob sredah med 18.30 in 20. uro tečaj telovadbe v telovadnici Duca D'Aosta; ob petkih med 19. uro in 20.30 računalniški tečaj na sedežu društva; na šoli Duca D'Aosta srečanja z učiteljicami antropologije na temo spoznavanja slovenskega Krasa v novembru in decembru; informacije in prijave pri predsednici društva Luciji Germani (tel. 0481-474191).

JEHOVE PRIČE prirejuje deželno zborovanje z naslovom »Delajte vse v čast Bogu« 3. in 4. novembra od 9.30 do 12. ure in od 13.30 do 15.30 na sedežu v ul. Del Bosco 4 v Trstu.

KNJIŽNICA FEIGEL obvešča, da bo v petek, 2. novembra, zaprta.

LETNIK 1957 - Štandrež, Sovodnje, Rupa, Peč, Gabrje in Vrh - organizira praznovanje v novembru; informacije in vpisovanje na tel. 0481-21377 (Mirjam) in 339-6707710 (Ana).

OBČINA GORICA obvešča, da bo urad pogrebnih služb ob pokopališču odprt do 2. novembra med 9. in 12. uro ter med 14.30 in 17.30. Do 2. novembra bo na glavno pokopališče tudi prepovedan dostop avtomobilov. Za občane, ki imajo težave s hojo, bo po naročilu v uradu pogrebnih služb v ul. Trieste 329 (tel. 0481-20733) na razpolago občinski kombi, ki bo vozil vsako 20 minut.

OBČINA ROMANS sporoča, da je langobardska dvorana v občinski stavbi v Romansu z razstavo »Vojsčaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki« na ogled od ponedeljka do petka med 11. in 13. uro, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16. in 18. uro, ob sobotah med 16. in 19. uro, ob nedeljah med 10.30 in 13. uro.

PD RUPA-PEČ vabi izletnike letošnjega izleta na otoku Ponza na družabno srečanje z ogledom fotografij v četrtek, 8. novembra, ob 19.30 na sedežu društva v Rupi.

URADI ATER goriške pokrajine na korzu Italia 116 bodo v petek, 2. novembra, zaprti.

V CENTRU GRADINA, pot v Dol 32 v Doberdobu bo ob ponedeljkih od 18. do 19.30 plesna delavnica po metodi plesne terapije Marie Fux, ki jo bo vodila psihologinja in terapevtkinja Martina Serban. Prvo od desetih srečanj bo v ponedeljek, 5. novembra; cena 100 evrov, informacije na tel. 0481-784111 ali 346-2110494.

V ŠTANDREŽU se bodo v četrtek, 1. novembra, zbrali v domu Andreja Budala, kjer bo zapela vokalna skupina Sraka, in ob 11. uri pri spomeniku.

ZSKD obvešča, da bo goriški urad v petek, 2. novembra, zaprt.

Čestitke

»S Seshjana do Tržiča inu sz Sablčni umjs, mu vsa žlahta inu mladina uošče 80 in čjz«. Vse najboljše **GIGI!**

Prireditve

GLEDALIŠKI FESTIVAL GORIŠKI GRAD v Kulturnem domu v Gorici v soboto, 3. novembra, ob 20.30 gledališka skupina I Coragi iz francoskega kraja La Reole »Barouffe à Chioggia« Carla Goldonija; informacije in prodaja v knjigarni Antonini (korzo Italia 51/a v Gorici, tel. 0481-30212). **OBČINSKO GLEDALIŠČE V KRMINU** obvešča da bo do 7. novembra možen

Oglaševalska agencija
TMEDIA

obvešča, da bo v

ČETRTEK 1. novembra in SOBOTO 3. novembra ZAPRTA

Čestitke, oglasi v okvirčku, osmrtnice, sožalja, mali oglasi (proti plačilu)

vpis novih abonmajev. Program »Sipario Prosa« se bo začel 8. novembra s predstavo »Sarto per signora« (Georges Feydeau), »Sipario Musica« 22. novembra z glasbeno prireditvijo »La variante di Luneburg - Fabula in musica« (Milva, Walter Mramor, Franca Drioli in zbor ArsAtelier), »Sipario Ragazzi« (vsako nedeljo ob 16. uri) pa 25. novembra s predstavo »Le storie di Marco Polo«; informacije in vpisovanja v Občinskem gledališču (ul. Sauro 17 v Krminu, tel. 0481-630057).

OBČINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU: obvešča, da je v teku vpis novih abonmajev. Gledališki program se bo začel 2. in 3. novembra v uprizoritvi predstave »Le nozze di Figaro« (Tullio Solenghi), medtem ko bo v glasbeni program uvedel koncert Louis Lortie & Hélène Mercier (klavir) 30. oktobra; informacije in vpisovanja v blagajni Občinskega gledališča v Trziču (korzo del Popolo 20, tel. 0481-790470), v turistični agenciji Appiani v Gorici, v Ticketpointu v Trstu in v ERT-u v Vidmu.

»**RISATE A GRADISCA**« niz gledaliških predstav v narečju: v soboto, 3. novembra, ob 20.45 v dvorani Bergamas v Gradišču »Projet cabaret«; informacije in predprodaja vstopnic v uradu IAT Pro loco Gradišče, tel. 0481-960624.

GLASBENA MATICA GORICA obvešča, da bo v sredo, 31. oktobra, popoldne in v petek, 2. novembra, urad zaprt. S ponedeljkom, 5. novembra, bo urad ponovno odprt po običajnem urniku in sicer od 15. do 17. ure.

GORIŠKA KNJIŽNICA DAMIRJA FEIGLA v Gorici v soorganizaciji s fakulteto za humanistiko Univerze v Novi Gorici in ZRC SAZU vabi na predstavitev znanstvene monografije Matejke Grgič z naslovom »Logos, simbol in mit: vprašanja semiotike in filozofije jezika« v torek, 6. novembra, ob 18. uri v knjižnici Damir Feigel v KB centru v Gorici. Znanstveno delo bosta predstavila Andrej Brvar in Igor Škamperle.

GORIŠKI KULTURNI CENTER MOSTOVNA v Solkanu vabi v soboto, 3. novembra, ob 21. uri v galerijo TiR na odprte razstave Neže Žehelj, ki se bo predstavila s kratkim filmom in kolaži. Sledil bo koncert skupine Dance Mamlbita; informacije na tel. 0038631-338204.

KD BRIŠKI GRIČ iz Števerjana prireja vsako soboto od 15.30 do 17. ure otroške urice z Danielo Štekar. Namenjene so predvsem otrokom iz vrtca in osnovne šole, ki radi rišejo, ustvarjajo in prisluhni pravljicam. Potekale bodo tudi ustvarjalne in likovne delavnice v neposredni povezavi z vsebino obravnavanih pravljic; informacije in vpisovanja na tel. 320-1817897 (Daniela, ob večernih urah). **KD SKALA GABRJE** v sodelovanju z lovsko družino Gabrje in s fotoklubom Skupina 75 vabi v nedeljo, 4. novembra, ob 14.30 na vaško martinovanje na trgu v Gabrjah. Ob pokušnji domačih dobrot bo na ogled razstava o vinogradništvu.

RAZSTAVA JESENSKE BARVE umetnika Feliceja Cirullija bo na ogled v gostilni Koršič v Števerjanu od 1. do 15. novembra.

SPDG vabi v torek, 6. novembra, na prvi planinski večer v sezoni 2007-08. Predvajali bodo posnetke z večdnevnega izleta na Durmitor in drugih letošnjih akcij. Večer bo ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici; ob bližajočem se Martinu bodo nazdravili s kozarcem novega.

SSG IN SNG NOVA GORICA ponujata goriškemu prostoru skupno abonmajske sezone: v torek, 27. novembra, v gledališču Verdi v Gorici komedija Nikolaja Erdmana Samomorilec v

produkciji SSG; v soboto, 22. decembra, v gledališču Verdi melodrama Maksima Gorkija Letoviščarji v produkciji SNG Nova Gorica; v ponedeljek, 28. januarja, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici drama Edwarda Albeeja Kdo se boji Virginie Woolf?; v ponedeljek, 10. marca, v Kulturnem domu v Gorici srhljivka Quentina Tarantina Stekli psi; v ponedeljek, 7. aprila, v Kulturnem centru Lojze Bratuž sodobna drama Mariusa Ivaškevičusa Mesta tako blizu; v ponedeljek, 5. maja, v Kulturnem domu burka s petjem in streljanjem Duohtar pod mus. Abonenti si bodo v aprilu ogledali še nagradno predstavo in bodo izbirali med Molièrovim Namišljenim bolnikom, ki bo uprizorjen Trstu, in burko bratov Presnjakov V vlogi žrtve, ki bo na sporedu v Novi Gorici; predstave bodo ob 20.30. Zaradi združitve dveh abonmajskih redov pri SSG-ju vabijo abonente, da na novo izberejo svoj sedež; informacije na tel. 0481-547051 (goriški urad SSG v KB Centru, na korzu Verdi 51) ali na tel. 340-8624701 (Vesna Tomsič).

V CENTRU GRADINA v Doberdobu bo danes, 31. oktobra, ob 16.30 otroška likovna delavnica na temo hallowee-na namenjena otrokom med 6. in 12. letom starosti; cena 5 evrov.

V HIŠI MORASSI v grajskem naselju v Gorici bo v petek, 9. novembra, odprtje razstave umetnika Nica Di Stasia. Na ogled do 2. decembra.

V VELIKI DVORANI KULTURNEGA DOMA NOVA GORICA bo v soboto, 3. novembra, ob 20.15 prireditve z naslovom Primorske impresije. Nastopili bodo Zlatko Kaučič (glasba), vodja projekta, tolkala), Enzo Favata (saksofon), Mojca Maljevac (vokal), Barbara Korun(recitatorica), Zasedba Kombo.

ZDRUŽENJE MUSICA APERTA iz Gorice prireja koncerte v sklopu niza »Gorizia classica 2007-08«: v soboto, 3. novembra, ob 17.30 v Pokrajinskih muzejih v grajskem naselju v Gorici koncert Carla Lazarija (violina) in Anne Lazzarini (klavir); vstop prost.

Mali oglasi

GOSPA SREDNIJH LET iz Ročinja, po poklicu medicinska sestra z izkušnjami z ostarelimi ljudmi, išče delo dva do štirikrat tedensko na območju Gorice. Klicati v večernih urah na tel. 040-575506.

ODDAM V NAJEM stanovanje v ul. Cadorna 34 v Gorici v tretjem nadstropju z dvigalom, približno 60 kv m, dve spalni sobi, kuhinja, kopalnica. Tel. 0481-81361.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.30, Eugenio Pelicon z glavnega pokopališča v cerkev sv. Ignacija in na glavno pokopališče; 11.00, Eleonora Cempi por. Paoletti iz splošne bolnišnice v cerkev sv. Ane in na glavno pokopališče; 12.30, Antonio Zitter iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

DANES V KRMINU: 10.00, Giulia Concli (sestra Emilieta) v samostanu Rosa mistica in na pokopališču.

DANES V RONKAH: 13.30, Lillia Caligaris (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi Marije Matere Cerkev in na pokopališču.

DANES V TRŽIČU: 9.50, Elda Stallegger iz bolnišnice na pokopališču; 10.30, Adriano Fontanot na pokopališču in v Videm za upeljevitve; 11.50, Carmela Ferrari vd. Giangaspero iz bolnišnice na pokopališču.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 0481-531972.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH ROJEC, Prvomajska ul. 32, tel. 0481-882578.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU S. ANTONIO, ul. Romana 93, tel. 0481-40497.

DEŽURNA LEKARNA V FOLJANU DI MARINO, ul. Bersaglieri 2, tel. 0481-489174.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU LUZZI DAVARIO, ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

Kino

GORICA KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Ratatouille«.

Dvorana 2: 17.40 - 20.10 - 22.15 »Elizabeth - The Golden Age«.

Dvorana 3: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Die Hard - Vivere o morire«.

CORSO Rdeča dvorana: 17.45 - 20.00 - 22.15 »Giorni e nuvole«.

Modra dvorana: 17.45 - 20.00 - 22.15 »La terza madre«.

Rumena dvorana: 17.45 - 20.00 - 22.15 »Quel treno per Yuma«.

TRŽIČ KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Ratatouille«.

Dvorana 2: 16.00 - 18.00 »Ratatouille«; 20.10 - 22.15 »Seta«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.15 - 22.15 »2061«.

Dvorana 4: 17.40 - 20.00 - 22.15 »Elizabeth - The Golden Age«.

Dvorana 5: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Die Hard - Vivere o morire«.

Obvestila

DRUŠTVI TRŽIČ IN JADRO organizirata 11. novembra martinovanje v

GLEDALIŠČE
VERDI
Danes, 31.
oktobra ob
20.30 v okviru
"Simfonične
sezone 2007"
- Markus
Stockhausen
Trio in
orkester
gledališča
Verdi iz Trsta

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

a.ArtistiAssociati: »La variante di Lünenburg« / povzeto iz romana Paola Maurensiga; nastopajo Milva, Walter Mramor, orkester in zbor Združenja ARS Atelier, uglasbil dirigent: Valter Silvotti, v produkciji a.ArtistiAssociati. V soboto, 10. novembra, ob 20.30 in v nedeljo, 11. novembra, ob 16. uri.

DVORANA BARTOLI

Giuliana Musso, Carlo Tolazzi: »Indemoniate«. / Nastopata: Teatro Club Udine in Stalno gledališče FJK. Režija: Massimo Somaglino. Urnik: danes, 31. oktobra ob 21.00, jutri, 1. novembra ob 17.00, v petek, 2. in v soboto, 3. novembra ob 21.00 ter v nedeljo, 4. novembra ob 17.00.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V petek, 2. in v soboto, 3. novembra ob 20.45 / Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais: »Le nozze di Figaro«. Režija: Matteo Tarasco. Nastopa: Compagnia Lavia / Procope Studio.

VIDEM

Gledališče S. Giorgio

»Paradiso perduto« / v okviru "teatro contatto 07/08" nastopa CSS Teatro stabile di innovazione del FVG. Urnik: od 6. do 14. novembra ob 21.00 - 3. in 4. epizoda; od 24. do 29. novembra ob 21.00 - 5. in 6. epizoda; od 30. novembra do 2. decembra ob 21.00 - 1. in 6. epizoda.

Teatro Nuovo Giovanni da Udine

Carlo Goldoni: »La famiglia dell'antiquario« / Nastopata Stalno gledališče iz Veneta "Carlo Goldoni" in Stalno gledališče iz Genove. Režija: Lluís Pasqual. Urnik: od jutri, 1. do 4. novembra ob 20.45.

Pepe Rubianes »Lorca eran todos« / igra v španščini z nadnapisi v italijansčini; v četrtek, 8. novembra, ob 20.45.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

V petek, 2. novembra - 19.30-21.35 / Ivan Cankar: »Romantične duše«.

V soboto, 3. novembra - 19.30-21.10 / Dane Zajc: »Jagababa«.

V nedeljek, 5. novembra - 18.00-19.50 / Jean-Baptiste Poquelin Molière »Tartuffe«.

V torek, 6. in v sredo, 7. novembra - 16.30-18.20 / Jean-Baptiste Poquelin Molière »Tartuffe«.

V četrtek, 8. novembra - 11.00-12.50 in 19.00-20.50 / Jean-Baptiste Poquelin Molière »Tartuffe«.

V petek, 9. novembra - 19.30-22.55 / Jean-Baptiste Poquelin Molière »Scapinove zvijače«.

V soboto, 10. novembra - 19.30 / Tadeusz Słobodzianek »Profet Ilja«.

Mala drama

V petek, 2. novembra - 20.00-21.30 / Yasmina Reza: »Art«.

V soboto, 3. novembra - 20.00-21.35 / Žarko Petan: »Fatalna komedija«.

V ponedeljek, 5. novembra - 20.00-21.40 / Jean Genet »Služkinji«.

V torek, 6. novembra - 20.00-21.30 / Aleš Berger »Zmenki«.

V sredo, 7. novembra - 20.00-21.40 / Vasilij Vladimirovič Sigarev »Ahasver«.

V četrtek, 8. novembra - 20.00-21.40 / Ana Lasič »Za zdaj nikjer«.

V petek, 9. novembra - 20.00-21.45 / Yasmina Reza »En španski komad«.

V soboto, 10. novembra - 20.00-22.30 / Shelagh Delaney »Okus po medu«.

Cankarjev dom

V soboto, 3. novembra, ob 20. uri Linhartova dvorana, / »Raztrganci«, partizanski učni komad po drami Mateja Bora, produkcija Mestnega gledališča Ptuj.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

V ponedeljek, 5., v torek, 6. in v soboto, 10. novembra, ob 19.30, / Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick »Goslač na strehi«.

V sredo, 7. novembra, ob 19.30, / Peter Nichols »En dan sv smrti Jožce Rožce«.

V četrtek, 8. novembra, ob 19.00, / Joe Masteroff, Fred Ebb, John Kander »Kabaret«.

V petek, 9. novembra, ob 19.30, / Petr Zelenka »Zgodbe vsakdanje norosti«

Mala scena

V sredo, 7. novembra, ob 20.00, / Sergei Belbel »Mobilec«.

Šentjakobsko gledališče

V nedeljo, 11., v soboto, 17. in v ponedeljek, 19. novembra, ob 19.30 / Carlo Goldoni »Prebrisana vdova« (komedija), režija Luka Martin Škof.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Danes, 31. oktobra ob 20.30 / "Simfonična sezona 2007" - Markus Stockhausen Trio in orkester gledališča Verdi iz Trsta.

V petek, 2. novembra ob 20.30 / "Simfonična sezona 2007" - Michele Di Toro Jazz Trio.

Gledališče Rossetti

»Peter Pan«, muzikal po romanu J. M. Barrieja. Režija: Maurizio Colombi. Nastopata skupini AT Il Sistina in Teatro delle Erbe e Officine Smeraldo. Urnik: danes, 31. oktobra ob 20.30, jutri, 1. novembra ob 16.00 in 20.30, v petek, 2. ob 20.30, v soboto, 3. ob 16.00 in 20.30 ter v nedeljo, 4. novembra ob 16.00.

■ Glasbene matinee

ob nedeljah ob 11.00.

Avditorij muzeja Revoltella

V nedeljo, 4. novembra / Tri koncerti v spomin na Alda Bellija, nastopa Nuova Orchestra "Ferruccio Busoni".

V nedeljo, 18. novembra / Komorno srečanje, nastopa Trio Melos.

GORICA

Kulturni dom

V četrtek, 15. novembra ob 20.30 / Nastop kitarista Vlatka Stefanovskega, spremljala ga bosta Dejan Milosavljevič - kitara in Djoka Maksimovski - bobni.

Auditorium G. Verdi

V petek, 9. novembra, ob 20.45 / Alexandre Dubach - violina in Daniela Dubach - klavir.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V četrtek, 8. novembra ob 20.45 / »La

casa del diavolo« je naslov glasbenega večera v izvedbi ansambla »Il giardino armonico« pod vodstvom Giovannija Atoninija.

VIDEM

Teatro Nuovo Giovanni da Udine

Danes, 31. oktobra ob 20.45 / Carolyn Carlson »Electronic Shadov«, plesna predstava.

V petek, 9. novembra ob 20.45 / Orkester of the Age of Enlightenment. Dirigent: Vladimir Jurovski. Pianist: Stephen Hough.

Teatro Palamostre

V soboto, 10. novembra, ob 21.00 / »Battesimi dell'acqua e del coraggio«, baletna predstava. Nastopajo: Balletto Civile, CSS Teatro stabile di innovazione del FVG in Artificio 23.

■ 30. MEDNARODNI

ORGELSKI FESTIVAL

V nedeljo, 4. novembra ob 20.30, Trst - Sv. Just, kapela sv. Mihaela / Z antično keltsko glasbo bo nastopila skupina »I Gween«.

V soboto, 10. novembra ob 20.30, Rovinj, cerkev sv. Jurija in Eufemije / Manuel Staropoli - baročna prečna flauta, Manuel Tomadin - čembalo.

V nedeljo, 11. novembra ob 17.30, samostan sv. Ciprijana / Manuel Staropoli - baročna prečna flauta, Manuel Tomadin - čembalo.

V nedeljo, 18. novembra ob 20.30, Trst, cerkev Rožnovenske Matere Božje / »Orgelski dvboj«: Manuel Tomadin in Mirko Ballico.

■ KOGOJEVI DNEVI 2007

Danes, 31. oktobra ob 20.30, Trst, Kulturni dom / Ob osemdesetletnici skladatelja Pavla Merkùja. Orchestra di Padova e del Veneto. Dirigent: Anton Nanut.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Kulturni dom

V soboto, 3. novembra ob 20.15 / Zlatko Kaučič z gosti, »Primorske impresije«.

V petek, 9. novembra, ob 20.15 / »Večer samospenov« Mirjam Kalin - alt, Gabriel Lipuš - tenor, Bojan Gorišek - klavir.

V ponedeljek, 12. novembra, ob 20.15 / Godalni kvartet Paizo, Danska.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V petek, 2. novembra, ob 20.15, Linhartova dvorana / »Cimarrón«, v okviru "Glasbe sveta 2007" nastopa glasbena skupina iz Kolumbije.

V ponedeljek, 5. novembra, ob 20.15, Linhartova dvorana / »Samo Šalamon Quartet« v okviru "Cankarjev jazz '07".

V torek, 6. novembra, ob 20.15, Linhartova dvorana / »Mephista« - ženska newyorška »all-star« zasedba elektroakustične glasbe v okviru "Radical chic '07".

V četrtek, 8. in v petek, 9. novembra ob 19.30, Gallusova dvorana / Orkester slovenske filharmonije.

RAZSTAVE

■ RAZSTAVA OB 100-LETNICI ROJSTVA

LOJZETA SPACALA

ŠTANJEL

Grafike - do decembra 2007 - Galerija Lojzeta Spacala. Urnik: v tednu od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah

od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto. Za najavljene skupine po dogovoru. Info.: tel. ++38657690197 ali mobi ++38641337422 Štefan.

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Kavarna Stella Polare (Trg sv. Antona 6): do jutri, 1. novembra, bo razstavljala tržaški slikar Boris Zuljan.

Narodna in študijska knjižnica: do konca novembra razstavlja fotografije Viljam Lavrenčič.

Palača Gopčević: »La voce dell'infanzia nelle Collezioni dei Civici Musei di Storia ed Arte di Trieste«, odprto do 4. novembra ob 9.00 do 19.00.

Galerija Lipanje Puntin: »Corpicrudi beatiful untrue people«, odprto do 15. novembra ob 19.00 do 21.00.

Državna knjižnica: do jutri, 31. decembra, je na ogled razstava Rossane Longo.

REPEN

Muzej Kraška hiša je odprt ob nedeljah in praznikih z urnikom od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00. Za večje skupine je ogled možen tudi v drugih terminih po dogovoru z upravitelji. Informacije na tel. št. 040327240 ali Hyperlink mailto:info@kraskahisa.com info@kraskahisa.com.

GORICA

V nekdanjih konjušnicah dvorca Coronini Cronberg, bo do 29. decembra na ogled razstava starih čipk zbirke Coronini Cronberg z naslovom »Vanità e decoro«. Urnik: od torka do sobote ob 10. do 13. in od 14. do 19. ure, ob nedeljah ob 10. do 13. in od 15. do 20. ure.

Kavarna Teatro Verdi: še danes, 31. oktobra, je na ogled razstava Roberta Mariana. Vstop prost.

V gostilni »Ai tre Amici« v Ul. Oberdan, bo še danes, 31. oktobra, na ogled fotografska razstava z naslovom »Flowers« Gerharda Steinwenderja.

Razstava od Alp do Jadrana po Južni železnici (1857) in Bohinjski progi (1906) je na ogled na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ulici Carducci 2 v Gorici do 6. januarja 2008; ob sredo, četrtek in petkih med 15. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. ter med 15. in 19. uro. Za napovedane skupine in šole je ogled možen tudi izven urnika; informacije na tel. 0481-537197, 0481-537111.

V Državni knjižnici v Ul. Mameli bo še danes, 31. oktobra, na ogled razstava z naslovom »Dario Delpin - Incisioni 1998-2007«.

V državni knjižnici v Ulici Mameli bo do 12. novembra na pobudo združenja italijanskih grafologov AGI na ogled razstava o Rilkeju in njegovem svetu s posebnim poudarkom na duševnih vidikih njegovega pisanja.

Na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ul. Carducci, bo do 6. januarja na ogled razstava o fotografskem arhivu semeniške knjižnice z naslovom »Sacra Itinera«; ob sredo, četrtek in petkih med 15. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. uro ter med 15. in 19. uro.

KD za umetnost KONS in KC L. Bratuž vabita na ogled razstave »Interars mednarodni projekt vizualnih umetnosti / večdisciplinarne umetniške delavnice« v galeriji KC L. Bratuž, Drevored 20. septembra 85 do petka, 16. novembra, od 17. do 19. ure vsak dan razen ob sobotah in nedeljah.

Sedež zavoda Banca di Cividale Kmečka banka v Gorici (Verdijev korzo 40): še danes, 31. oktobra, je na ogled samostojna razstava goriškega slikarja Andreja Kosiča. Odprto od 8.20 do 13.20 in od 14.35 do 15.35.

RONKE

Na sedežu Tržiškega kulturnega konzorcija v vili Vicentini Miniussi, bo do 5. novembra na ogled razstava z naslovom: »La nave del futuro. Fotografie e ricordi della turbonave Oceanic« od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro, ob ponedeljkih in petkih tudi med 16. in 18.30; informacije na tel. 0481-774844.

ROMANS

V langobardski dvoranI v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni močje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11. in 13. uro, ob ponedeljkih in sredo tudi med 16. in 18. uro, ob sobotah med 16. in 19. uro, ob nedeljah med 10.30 in 13. uro.

LESTANS

Vila Ciani, galerija John Phillips: do 18. novembra bo razstavljala fotografije

Andrej Perko pod naslovom »Pripovedi«. Urnik: od ponedeljka do petka od 9.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 12.00 in od 15.00 do 19.00.

SLOVENIJA

KOPER

Sedež Banke Koper: do konca februarja 2008 bo razstavljala slike pod naslovom »Sončna pesem« Mira Ličen Krmpotič.

SOLKAN

Vila Bartolomei: do konca leta je na ogled razstava z naslovom »Ohraniti preteklost - ustaviti čas za danes in jutri« (predstavitev konservatorskih in restavratorskih delavnic Goriškega muzeja) od ponedeljka do petka ob 8.00 do 15.00. Razstavo so pripravili Jana Šubic Prisljan, Ana Sirk Fakuč, Davorin Pogachnik in Vanda Bratina. Najavljene skupine si lahko muzejsko zbirko ogledajo tudi izven urnika; informacije na tajništvo Goriškega muzeja (tel. 003865-3359811).

Kulturni center Mostovna (Cesta IX. korpusa 99 A): do konca oktobra bo pod naslovom »Moj svet« razstavljala Tanja Nataša Moškrič in sicer med tednom od 11.00 do 15.00, izven urnika po dogovoru. Vstop prost.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja so odprte s poletnim urnikom: grad Kromberk od ponedeljka do petka ob 8.00 do 19.00, sobota zaprto, nedelja, prazniki od 13.00 do 19.00; Sv. Gora sobota, nedelja, prazniki od 10.00 do 18.00; grad Dobrovo ponedeljek zaprto, od torka do petka ob 8.00 do 16.00, sobota, nedelja, prazniki od 13.00 do 17.00; Kolodvor od ponedeljka do torka v skladu z urnikom Turistične agencije Lastovka, sobota od 12.00 do 19.00, nedelja od 10.00 do 19.00. Za ostale muzejske zbirke je urnik nespremenjen. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika. Za informacije in najave lahko obiskovalci pokličejo na tajništvo Goriškega muzeja, tel. 003865-3359811.

Mestna galerija: na ogled so instalacije Jureta Poše z naslovom Tunel v predoru za pešce in kolesarje pod Kostanjevico v Novi Gorici. Instalacija bo na ogled do sanacije predora.

V Galeriji Artes, Gradnikova brigade 6, bo do 8. novembra na ogled razstava akademskih slikarjev Rajka Čubra, Andreja Pavliča in Borisa Zaplatila pripravljeno v počastitev njihove petdesetletnice. Vsak dan od 9. do 12.30 in od 15. do 18. ure, sobote in nedelje zaprto.

Poslovni center Hit - Paviljon: do 30. novembra je na ogled razstava z naslovom Naslikati prihodnost v okviru mednarodnega humanitarnega projekta Paint the future. Slikarji iz različnih koncev sveta vključujejo v svoja dela risbe zapuščenih otrok v katehrih upodablja svoje sanje o prihodnosti. Urnik: vsak dan od 10. do 19. ure.

V knjižnici Franceta Bevka bo do 5. novembra na ogled razstava Pravljični svet pod Matajurjem - ilustracije Alesandre D'Este: ponedeljek, torek, sredo, petek: 9.00-19.00; četrtek 11.00-19.00; sobota: 8.00-13.00.

DOBROVO

Goriški muzej prireja v Mušičevi galeriji na Gradu Dobrovo razstavo akvarelov goriškega slikarja Andreja Kosiča. Na ogled bo do 18. novembra od torka do petka med 8. in 16. uro, ob sobotah, nedeljah in praznikih med 13. in 17. uro oz. po zimskem urniku med 12. in 16. uro; informacije na tel. 003865-3959586.

IDRIJA

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00, Turistično informacijski center Idrija odprto od 8.00 do 16.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

ŠPORTNA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (30.10.2007)

Vodoravno: Okamoto, Davis, Ballassa, Edera, Hrast, Zavarov, Otis, Dali, Asa, De Niro, N.D., Marko, Ecko, Oblak, Laos, Ian Thorpe, NAN, A.V., W.I., adinamija, ton, nran; **na sliki:** Marko Oblak.

MADRID - Danes zaključek sojenja obtoženim za teroristični napad 11. marca 2004

Poostreni varnostni ukrepi v pričakovanju današnje razsodbe

Takrat je v desetih eksplozijah na štirih vlakih v španski prestolnici umrlo 191 ljudi

MADRID - V Španiji so včeraj poostreli varnostne ukrepe, saj naj bi obstajala danes, ko bodo na sodišču v Madridu prebrali razsodbe v procesu proti osumljenim terorističnim napadom na madridski železnici 11. marca 2004, povečana nevarnost terorističnih napadov islamskih skrajnežev. Stopnja nevarnosti terorističnih napadov z nizke na srednjo je španska policija povišala že februarja, ko se je začelo sojenje proti 28 osumljenim, večinoma v Španiji živečim maroškim Arabcem.

Gre za najbolj krvav teroristični napad v Evropi po decembru 1988, ko je eksplozija na letalu nad škotskim Lockerbiejem terjala 270 življenj. V desetih eksplozijah na štirih vlakih, ki so v razmaku le nekaj minut odjeknile na železniški postaji Atocha v središču Madrida ter na postajah Santa Eugenia in El Pozo del Tío Raimundo v predmestju prestolnice, je bilo ubitih 191 ljudi, več kot 1800 je bilo ranjenih. Napade je izvedla s teroristično mrežo Al Kaida povezana celica, sestavljena iz priseljencev arabskega porekla, večinoma preprodajalcev drog in drugih manjših zločincev, ki so se spreobrili v skrajni islam. Španska policija je nekaj dni po napadih odkrila posnetek, na katerem nekdo v arabščini pove, da so bili napadi odgovor Al Kaide v Evropi na sodelovanje Španije z ZDA v Iraku.

Sedem moških, ki naj bi vodili in usklajevali napade, se je tri tedne po napadih med policijsko racijo razstrelilo. Sojenje tako ni doletelo vseh vodilnih članov celice, so pa med obtoženci trije domnevni glavni načrtovalci napadov, Egipčan Rabej Osman Sajed Ahmed ter Maročana Youssef Belhadj in Hassan al Haski. Še dva Maročana, Jamal Zougam in Abdelmajid Bouchar, naj bi bombe prinesla na vlake. Med osmimi glavnimi obtoženci so še nekdanji španski rudar Emilio Suarez Trashorras, ki naj bi napadalcem prodal 200 kilogramov ukradenega razstreliva, Maročan Rafa Zouhier, ki naj bi bil pri tem poslu posrednik, ter Maročan Othman al Gnaoui, ki naj bi pomagal pri prevozu razstreliva. Za naštetih osem glavnih obtožencev je tožilstvo zahtevalo po okoli 40.000 let zapor. Po španskem zakonu je sicer najvišja možna kazen 40 let zapor.

Ostalih 20 bremenijo občutno lažje obtožbe, kot na primer ponarejanje dokumentov ali razširjanje islamske propagande, in jim grozi do 27 let zapor. Obtožnice so bile prvotno vlozene proti 29 osumljencem, vendar pa so jih proti enemu od njih, Maročanu, med sojenjem zaradi pomanjkanja dokazov umaknili. Med štirimesečnim sojenjem, ki se je zaključilo 2. julija, so vsi obtoženi vztrajali, da so nedolžni, ter zanikali vsako povezavo z Al Kaido.

Egipčan Sajed bo branje razsodb spremljal preko video konference, saj prestopa zaporno kazen v Italiji. Junija 2004 je bil namreč v Italiji aretiran, potem ko so prisluškovali telefonskim pogovorom, v katerih se je hvalil, da so bili napadi v Madridu njegova ideja. Sajed je sicer vztrajal, da glas po telefonu ni njegov. Leta 2006 je bil v Milanu obsojen na deset let zapor, v ponedeljek pa mu je prizivno sodišče zaporno kazen skrajšalo za dve leti.

Napadi marca 2004 so tudi prispevali k zmagi sedanje socialistične vlade premiera Joseja Luisa Rodrigueza Zapatera na volitvah, ki so potekale le tri dni kasneje, saj so jih številni volivci povezali z neprijetnim zavezništvom takratne konservativne vlade premiera Joseja Marie Aznarja z ZDA v Iraku. Poleg tega je padel na Aznarja sum, da je namerno lagal, ko je odgovornost za napade sprva pripisal baskovski separatistični organizaciji Eta.

Tudi sojenje, ki se zaključuje, se je ves čas prepletalo s politiko, ko so skušali nekateri odvetniki dokazati, da so islamski skrajneži pri napadu vendarle sodelovali z Eto, in tako zmanjšati obtožbe na račun sedanje konservativne opozicije, da se je osredotočala le na Eto in spregledala grožnjo s strani islamskih skrajnežev. Konkretnih dokazov o vpletenosti Ete jim ni uspelo predstaviti. (STA)

Egipčanu Sajedu je v ponedeljek prizivno sodišče v Milanu zaporno kazen skrajšalo za dve leti

ANSA

HAAŠKO SODIŠČE - V Zagrebu »presenečeni« nad tako odločitvijo

Pritožbe tožilstva na razsodbo vukovarski trojki le za 2 obsojenca

HAAG - Tožilstvo Mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije v Haagu se bo pritožilo na prvostopenjsko razsodbo za dva pripadnika vukovarske trojke, poveljnika nekdanje jugoslovanske vojske JLA Mileta Mrkšića in Veselina Šljivančanina, ki ju je haaško sodišče septembra letos obsodilo na 20 oziroma pet let zapor. Pritožbo na razsodbo je napovedala tudi obramba obeh obtožencev. Kot so še sporočili s haaškega sodišča, PA se tožilstvo na oprostilno razsodbo za tretjega člana vukovarske trojke, nekdanjega poveljnika JLA Miroslava Radića ne bo pritožilo.

Hrvaški premier Ivo Sanader je v odgovoru na novinarsko vprašanje na včerajšnji novinarski konferenci v Zagrebu izrazil "absolutno presenečenje", da ne bo pritožbe na oprostitev Radića. "Zaradi tega pričakujem, da bo hrvaško pravosodje v odsotnosti Radića začelo obravnavati njegov primer. Če tega noče storiti haaško sodišče, bo to

IVO SANADER

storila Hrvaška," je izjavil Sanader in dodal, da njegova zahteva ne predstavlja vmešavanja v delo pravosodnih teles.

Podobno je pritožbo haaškega tožilstva komentiral hrvaški predsednik Stipe Mesić: "To ne izključuje možnosti hrvaškega pravosodja, da sproži postopek proti vsem, predvsem proti vrhu nekdanje JLA, ki je stala za vsemi zločini. General Kadijević lahko govori svoje, ampak proti njim je treba sprožiti postopek, ker so uveljavili vojaški

načrt Slobodana Miloševića. V teh načrtih so bili tudi vojni zločini in genocid, za takšna dejanja je potrebno odgovarjati", je izjavil Mesić.

Tožilstvo je v sklepnih besedi na sojenju proti vukovarski trojki, ki se je začelo 11. oktobra 2005, končalo pa 16. marca letos, zahtevalo za vse tri obtožene dosmrtno zaporno kazen, obramba pa je zahtevala oprostilno razsodbo. Tožilstvo je trojko pripadnikov nekdanje JLA obtožilo odgovornosti za množični pokol na Ovčari 20. novembra 1991 po padcu Vukovarja.

Hrvaški državni vrh je po razsodbi izrazil presenečenje in razočaranje, hrvaška javnost pa je bila šokirana. Po hrvaških virih je bilo v trimesečnem obdobju Vukovarja jeseni 1991 ubitih najmanj 5000 hrvaških vojakov in civilistov, nekaj tisoč jih je bilo ranjenih, iz mesta pa naj bi srbske sile pregnale in deportirale več kot 20.000 prebivalcev. Med pogrešanimi z vukovarskega območja je še vedno kakih 500 ljudi. (STA)

DOMINIKANSKA REPUBLIKA - Tropska nevihta grozi tudi drugim državam

V divjanju Noela umrlo nad 20 ljudi

Deževje in veter povzročila številne zemeljske plazove in poplave - Hudo prizadet je tudi Haiti

SANTO DOMINGO - Dominikansko republiko je včeraj zgodaj zjutraj prizadela huda tropska nevihta Noel, ki je po dosedanjih podatkih zahtevala najmanj 22 človeških življenj. Hudo deževje in veter, ki je pihal s hitrostjo 85 kilometrov na uro, sta povzročila precej zemeljskih plazov, zaradi katerih pogrešajo še približno 20 ljudi. Najbolj prizadeta sta Dominikanska republika in Haiti, tropska nevihta pa je grozila tudi Kubi, Jamajki in Bahamom. Številne reke so ob močnih nalivih prestopile bregove in poplavlile doline ter tako uničile pridelek. Najmanj deset ljudi je pogrešanih po poplavnem valu, ki je prizadel mesto Piedra Blanca, mnoga gospodinjstva pa so ostala brez pitne vode. Poročil o žrtvah na Haitiju zaenkrat še ni.

Noel naj bi po podatkih Nacionalnega centra za orkane (NHC) s sedežem v Miamiu zdaj potoval med severno obalo Kube in osrednjimi Bahami ter tako zgrešil ZDA. Nikaragva, ki jo je orkan Felix prizadel 4. septembra in zahteval sto življenj, zaenkrat ni v nevarnosti. (STA)

V hudi tropski nevihti je po dosedanjih podatkih umrlo najmanj 22 ljudi, približno dvajset pa jih še pogrešajo

ANSA

Sarkozy povabil libijskega voditelja Gadafija na srečanje v Francijo

PARIZ - Francoski predsednik Nicolas Sarkozy je v ponedeljek po telefonu poklical libijskega voditelja Moamerja Gadafija in ga povabil na srečanje v Francijo, kjer bi si izmenjala stališča glede skupnih vprašanj. Kot je v svoji zadnji izdaji poročal francoski dnevnik Le Journal du Dimanche, naj bi se Gadafi decembra mudil na uradnem obisku v Franciji. V uradu francoskega predsednika so obisk potrdili, niso pa navedli podrobnosti. "Predsednik republike je obiskal Libijo in spodobi se, da prvi mož Libije stori enako," so sporočili iz Elizejske palače. Sarkozy je 25. julija obiskal Libijo. Pri obisku je šlo za gesto, s katero je francoski predsednik želel izkazati normalizacijo odnosov med Libijo in Evropsko unijo, potem ko je Tripoli izpustil bolgarske zdravstvene delavce. Zdravstveni delavci so bili v Libiji zaprti več kot osem let, ker naj bi več sto otrok namerno okužili z virusom HIV. Obsojeni so bili na smrt, nato pa so jim libijske oblasti smrtno kazen spremenile v dosmrtno ječo, 24. julija pa so jih izročile Bolgariji, kjer jih je bolgarski predsednik Georgi Parvanov pomilostil.

Sarkozyjev obisk je bil drugi obisk takega francoskega predsednika od neodvisnosti Libije leta 1951. Državo je novembra 2004 obiskal tedanji francoski predsednik Jacques Chirac.

Obstreljevali oporišče Isafa v Heratu; slovenski vojaki varni

HERAT - V okolici oporišča mednarodnih sil pod poveljstvom Nata (Isaf) v Heratu na zahodu Afganistana, kjer je nameščenih tudi 60 slovenskih vojakov, je včeraj prišlo do raketiranja, tudi v neposredni bližini oporišča, a slovenski vojaki pri tem niso bili ogroženi, je poročil tiskovni predstavnik Slovenske vojske Simon Korez. Kot je dodal, slovenski vojaki še naprej opravljajo naloge na območju v skladu s svojimi pristojnostmi, potem ko je bilo v okolici oporišča izstreljenih šest raket.

Slovenija v Afganistanu sodeluje s 66 vojniki, ki delujejo na območju Herata in v poveljstvu Isafa v Kabulu. Poleg varovanja oporišča v Heratu opravljajo tudi patrolje v njegovi neposredni okolici in delujejo na kontrolnih točkah. (STA)

KULTURNI DOM - Drevi otvoritev abonmajske sezone Glasbene matice

Uvod v Glasbene splete z orkestrom Padove in Veneta

Dirigiral bo Anton Nanut - Koncert v poklon osemdesetletnici Pavleta Merkuja

Priznani orkester Padove in Veneta bo drevi odprl abonmajsko sezono Glasbene matice »Glasbeni spleti« s koncertom v poklon osemdesetletnici Pavleta Merkuja. Ob tej priliki bo orkester vodil slovenski dirigent Anton Nanut, kot solist pa bo nastopil pianist Emanuele Arciuli, ki se je uveljavil kot eden od najbolj izvirnih in zanimivih talentov novejšega koncertne scene, predvsem na področju sodobne glasbe, in je na zadnjem beneškem Bienalu 2007 prejel Zlatega leva.

Orkester Padove in Veneta je nastal oktobra 1966 in se je v preko štiridesetih letih obstoja uveljavil na najbolj prestižnih koncertnih odrih v Italiji in tujini kot eden glavnih italijanskih komornih orkestrrov. Peter Maag je bil stalni dirigent od leta 1983 do leta 2001. Pri umetniškem vodstvu so si nasledili Claudio Scimone, Bruno Giuranna, Guido Turchi in Mario Brunello, ki je bil njegov glasbeni vodja. Današnji umetniški vodja je Filippo Juvarra, ki je za svoje delo prejel prestižno nagrado Italijanske Glasbene Kritike »Franco Abbiati« (2002).

Program se bo pričel z izvedbo verjetno najbolj znane in najbolj pogosto izvajane Merkujeve skladbe, lične rapsodije za godala »Ali sijaj, sijaj, sonce«. Sledile bodo ekletične stilistične sinteze ruskega skladatelja Al-

Na fotografiji orkester Padove in Veneta, protagonist nocojšnjega koncerta

freda Šnitkeja, z drugim od njegovih dveh koncertov za klavir in orkester, iz leta 1979. Dodaten poklon slovenski literaturi bo izvedba stavka »Religioso« iz suite za godala Slavka Osterca, osebnosti primarnega pomena v slovenski glasbi 20. stoletja, ki je s svojim delom prehodil glavne etape

stilističnega razvoja v srednjevzhodni Evropi v prvi polovici prejšnjega stoletja. Zanimiv koncertni spored bo sklenil znani Divertimento madžarskega skladatelja in etnomuzikologa Béle Bartóka. Skladba predstavlja skladateljevo slovo rodni državi pred prisilno izselitvijo v Združene države

zaradi prepovedi nacističnega režima. Koncert bo v veliki dvorani Kulturnega doma v Trstu s pričetkom ob 20.30.

Koncert so omogočili Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Deželni sedež RAI v Trstu in Zadržna kraška banka.

LJUBLJANA Natečaj za izvirna dramska besedila

LJUBLJANA - Kulturno društvo Integrali, Gledališče Glej in Prešernovo gledališče Kranj so objavili natečaj za izvirna dramska besedila. Izmed prispelih dramskih besedil bo žirija izbrala eno za nadaljnji razvoj, ki bo potekal individualno pod mentorstvom tujega režiserja in se bo sklenil z uprizoritvijo v produkciji Kulturnega društva Integrali in v koprodukciji z Mestnim gledališčem ljubljanskim. Premiera je predvidena v novembru 2008 v Mestnem gledališču ljubljanskem. Žirija bo izbrala tudi največ pet besedil, s katerimi se bodo avtorji udeležili delavnic v sklopu Tedna slovenske drame v Kranju marca 2008. Delavnice bodo prav tako potekale na individualni ravni. Vsak udeleženec bo imel svojega mentorja, s katerim bo nadalje razvijal besedilo. Na natečaj se lahko prijavijo avtorji, ki so doslej imeli v slovenskih gledaliških institucijah uprizorjeni največ dve besedili. Dramska besedila morajo biti neuprizorjena in neobjavljena ter napisana v slovenskem jeziku.

Svoja besedila, kratek sinopsis in kratko predstavitev naj dramatik pošljejo v elektronski obliki na preglej@guest.arnes.si s pripisom natečaj. Rok za prijavo je 20. december. (STA)

POEZIJA - Franjo Frančič: »Kri, morje, nebo«

Pesnikova pot ni šla premočrtno

Dolgo časa sem iskal osvobojeno ozemlje, pa je bilo tako blizu v meni, čas se je drobil in smeje črtal male preroke, mi pa smo na čudežnih otokih iskali izgubljene otroke ...

(*Franjo Frančič: Začasno osvobojeno ozemlje / odlomek*)

V sodobni slovenski književnosti pripada prozaistu in pesniku, dramatik in pisatelju za otroke Franju Frančiču (roj. 1958) posebno mesto. Na slovenski literarni sceni je debital z zbirko kratkih zgodb (Egotrip, 1984) in prvim romanom (Domovina, bleada mati, 1986). V to obdobje pa sega tudi njegova pesniška prebujanja, saj je njegova razvejanost ustvarjalna žilica že tedaj poganjala v različne smeri.

Frančičeva zbirka poezije »Kri, morje, nebo« odstira četrstoletno pesnikovo pot, ki ni potekala premočrtno, temveč si je kot vijugasta reka počasi a vztrajno utirala smer iz brezdušne urbane sredine v slikovito ruralno okolje slovenske Istre. Na tej poti, pogosto posuti s trnjem in sivino mestnega vsakdanjika, si je izbral vlogo samotnega popotnika, ki ne pripada nobeni literarni šoli oziroma modnim trendom post-avantgarde. Njegov ustvarjalni profil je pogojno primerljiv z Manollovim orisom lika »prekletega« pesnika Charlesa Baudelaira, zlasti ko zapiše naslednje: »Njegovo načelo in njegova teorija sta v tem, da vse slika in razgali. Brodi po najbolj skritih kotičkih človeške narave, izraziti jo zna s krepkimi, presunljivimi zvoki; zlasti jo poveličuje z njene ostudne strani in to prekomerno podčrtuje, da vzbudi vtis in senzacijo.« Franjo Frančič je samosvoj pesnik, s pretanjenim občutkom za barvo, ritem, zvok besede, ki se v njegovih pesmih preliva kot majhni potočki v večjo reko usmerjeno proti večnim in neskončnim skrivnostim morskega prostiranja. Njegova večna tema je človeška majhnost in neobglednost podvržena lastnim slabostim, dvomom in neodgovorjenim vprašanjem. V njegovi poeziji torej pogosto »zazvenijo« boleče ekzistencialne teme dvojništva (bivanje v sebi in bivanje v svetu), odtujenosti, odvečnosti oziroma največjega zla današnjega časa – človekove samoodtujitve. Pričujoča pesniška zbirka, uokvirjena v tri vsebinske sklope, ponuja 57 izbranih pesmi prežetih z značilno Frančičevo (avto)biografsko prejo v kateri se zrcalijo drobci življenjskih spoznanj in izkušenj, refleksivni prebliski in senzibilno spogledovanje s čarobno istrsko pokrajino okrašen s kamnitimi hišami, vinogradi in oljčnimi gaji (npr. pesmi: Padna, Začasno osvobojeno ozemlje, Istra, Kažun, itd.). Verzna beseda njegove poezije se ogiblje ornamentalnosti, klišejev in stereotipov, predvsem pa je usmerjena v natančnost, povednost in popolno skladje s (trenutnimi) mislimi in čustvi. Na svojevrsten način je Frančič tudi pesnik emanacije letnih časov, vsem živim bitjem usojene minljivosti, ko se brez strahu zazre v neizogibno razpoko odtekanja časa (npr. pesmi: To samotno jutro si me obiskala, Obrazi, Noči, Maj, Sončnica, Čarovnija itd.). Vseeno ali baja o zimski noči, luninem nasmehu, o jutrih z ostrimi robovi ali kriku galeba, vzvišeni cipresi in ponosni oljki, vedno znova je njegov verz osredotočen na čas, prostor, človeka, življenje, ljubezen, smrt, svobodo, samoto, nič. V zaključnem, tretjem sklopu pesniške zbirke se pesnik v celoti posveča »trkanju na nebeška vrata«, preizkuša obrabljeno tenke vezne niti med življenjem in smrtjo (pesmi: Ena ponoči, Besede, Slovesa, Kriki, Zvonovi, December, Smrt, Slovo). Podobno kot pri Josifu Brodskem je tudi pri Franju Frančiču raj praviloma »simbol smrti«, saj gre za utopični prostor popolne enakosti in potešitve vseh želja, za širo polje večne sreče, kar navsezadnje pomeni dokončni izbris individualnih razlik, odpravo posameznikove svobode kot temeljne kategorije človekovega življenja. In zato mu raj (enako kot pekel) pomeni nič, nebitvanje, nečustvovanje, življenje z negativnim predznakom, smrt. Neulovljivi in iztekajoči se čas je v njegovi poeziji vrhovna kategorija, ki vse uničuje in vsemu določa končno ceno. S temi pesniškimi izhodišči se Frančič približuje nazorom starogrških pesnikov in ekzistencialistov obenem, besedno ustvarjanje pa je in ostaja njegov edini način uspešnega boja s časom in smrtjo, ki z nabrušeno koso dan in noč vedri za vsakim vogalom.

Slavko Gabrc

SAZU - Lani je minilo deset let od njegove smrti

Zbornik razprav o filozofu in teologu Antonu Trstenjaku

Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) je pred kratkim objavila zbornik o slovenskem filozofu in teologu dr. Antonu Trstenjaku. Lani je namreč minilo natančno sto let od Trstenjakovega rojstva in deset let od njegove smrti, zato so se pri SAZU-ju njegovemu spominu sklenili pokloniti z dvodnevnim simpozijem o njegovem življenju in delu. Simpozij je potekal oktobra 2006 v Ljubljani, Trstenjakov opus pa so obravnavali interdisciplinarno, saj so z referati nastopili zgodovinarji, psihologi, teologi in filozofi.

Anton Trstenjak se je rodil 8. januarja 1906 v vasi Rodmošči nedaleč od Gornje Radgone. Po končani osnovni šoli v Negovi je odšel na mariborsko gimnazijo, po opravljeni maturi pa se je odločil za duhovniški poklic. Študiral je v tirolskem Innsbrucku, kjer je v zelo kratkem času doktoriral iz filozofije in teologije. Leta 1931 je bil posvečen v duhovnika, kmalu po zaključku študija pa je začel poučevati v Mariboru. Leta 1940 je postal profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani, kjer je služboval vse do svoje upokojitve leta 1973.

Trstenjak zagotovo spada med osebnosti, ki so vtisnile globok pečat slovenskemu kulturnemu življenju 20. stoletja. Izdal je nad petdeset izvirnih knjig, poleg tega pa je redno nastopal v javnosti s pridigami, članki, intervjuji ali televizijskimi nastopi. Po drugi svetovni vojni so mu kar dvakrat ponudili docenturo v Milanu in Gradcu, a je obe ponudbi zavrnil. V času svojega življenja je prejel veliko prestižnih nagrad in odlikovanj. Umrl je 29. septembra 1996 v Ljubljani.

V Trstenjakovem poliedričnem opusu svoj prostor najdejo tudi narodne manjšine. Trstenjak je bil namreč vedno prepričan, da so Slovenci, ki živijo izven političnih

meja domovine, enakopraven del slovenskega naroda. V pričujočem zborniku je literarni zgodovinar dr. Anton Vratuša objavil krajši prispevek z naslovom Anton Trstenjak o manjšinskem vprašanju. Trstenjak je v svojih študijah obravnaval predvsem psihološke vidike asimilacije Slovencev v Furlaniji – Julijski Krajinji ter na avstrijskem Koroškem.

Prepričan je bil, da so neurejene razmere v škodo tako večinskemu prebivalstvu kot pripadnikom manjšine. Ker je manjšina številčno šibkejša od večine, je Trstenjak menil, da le-ta lahko preživi samo tako, da cilja na kvaliteto, saj je kvantiteta lastnost večinskega naroda, nikakor pa ne manjšine.

Primož Sturman

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.it

Primorski
dnevnik

NOGOMET - Triestina razočarala tudi na domači tekmi proti Bariju

Dobro igrali le 15 minut Branilci kot keglji

Po »običajnem« zadetku Granocheja še nekaj priložnosti, nato naval in gol Barija

Triestina - Bari 1:1 (0:0)
STRELCA: Granoche v 3.dp, Lanzafame v 40.dp.
TRIESTINA (4-4-2): Rossi 6,5; Milani 5,5, Petras 5, Kyriazis 5,5, Mezzano 5,5 (27.dp Peana 5,5); Rossetti 5,5 (27.dp Antonelli), Gorgone 6, Allegretti 5,5, Sgrigna 6; Graffiedi 6 (39.dp Princivali), Granoche 6. Trener: Maran.

BARI (4-5-1): Gillet; Belmonte, Di Dio, Stellini, Loseto; Galasso (20.dp Tabbiani), Donda (14.dp Lanzafame), Gazzi, Rajčić, Ganci (36.dp Sergeant); Santoruvo. Trener: Materazzi.

SODNIK: Squillace iz Catanzara 6; OPOMINI: Stellini, Ganci, Sgrigna, Lanzafame, Mezzano, Allegretti; IZKLJUČITVI: Tabbiani in Antonelli v 49.dp; GLEDALCEV: 5.500.

Kislo vreme in moteča burja gotovo nista privabila na Rocco zelo številne publike, čeprav res ni dvomov, da bolj kot meteorološki razlogi so na slabo počutje in boj kot navijačev vplivali slabi nastopi Triestine v tem prvem delu prvenstva. Ko je Triestina navduševala, niti polarni mraz ni preprečil navijačem, da bi prišli tvegat pljučnico na stadion. V tem trenutku pa je bojazen pred prehladom že več kot dovolj za alternativni program, naj si bo gledanje televizije na kavču ali karkoli drugega.

Pod drobnogledom vseh je bila obramba, ki je v dosedanjih 11 nastopih prejela že dvajset zadetkov. Grk Kyriazis je pazil na sredino, Mezzano na levi pas (še brez pravega gospodarja). Po dolgem času je mesto v postavi dobil Rossetti, ki je okrepil zvezno vrsto Tržačanov (manjkal je diskvalificirani Piangerelli).

Triestina je v uvodnih minutah izbrala raje igro v globino, vendar zaradi netočnih podaj je bila žoga vselej lahek plen vratarja gostov Gilleta. Ob odsotnosti pravih »kril«, kot sta Testini in Antonelli, je bil tak način igre tudi razumljiv. Prvič pa so se vratom nevarno približali Apuljčani. Donda je po kotu silovito streljal, Rossi pa si je ogrel roke in žogo s pestmi odbil v kot. To je bilo tudi vse, kar smo videli v prvih tridesetih minutah igre. Če izvzamemo seveda neskončno število zgrešenih podaj tako na eni kot na drugi strani. Potrpljenje navijačev pa je bilo precejšnje, saj žvižgov s tribun ni bilo slišati vse do konca prve-

Urugvajski napadalec Pablo Granoche (9. zadetek) se vse bolj uveljavlja, Triestina pa vse bolj tone

KROMA

ga polčasa. V napadu Triestine ni bilo videti, igralci se niso odkrivali, Graffiedi je bil prepočasen, premalo pa sta sodelovala tudi Sgrigna in Rossetti (zaradi neučinkovitosti jima je Maran ukazal zamenjati položaja). Beležke so ostajale popolnoma prazne, rokavice obeh vratarjev brez madežev. Žal so igralci Triestine preveč upočasnili tudi tiste akcije, ki bi se lahko spremenile v priložnosti. V 39.minuti so ultrasi že kričali »vsaj strel na vrata, želimo vsaj strel na vrata«. Prvič je za Triestino streljal proti vratom Sgrigna v 42.minuti, vendar je Gillet žogo odbil. Tudi Gorogne je - po asistenci Grafiedija v 45. minuti zaposlil, a ne premagal vratarja gostov.

Igralci Triestine so strah iz kosti odstranili šele v drugem polčasu, verjetno jih je trener v slačilnicah pomiril, tako da je na igrišče stopila neka druga ekipa, ki je zadela po samih treh minutah. Prosti strel Allegrettija je v vrata preusmeril Pablo »el Diablo« Granoche za svojo »deveto sinfonijo«. Tržačani pa so po голу še dodatno pritisnili na plin: zadetek jim je dal krila (ne mislimo na krilne igralce, saj prispevek teh je bil še vedno preskormen). Najprej je Grano-

cheja zrušil branilec tik pred vstopom v kazenski prostor (prosti strel Allegrettij ni obrodil sadov), nato pa je Petras z glavo prisilil Gilleta na prvi zahteven posseg večera. V šestih minutah smo več videli kot v prvih 45. A naval je bil kratkotrajen. Bari je reagiral in v 14.minuti zadel vratnico po prostem strelu Donda. Ravno tako nevaren je bil prosti strel Gancija (Rossi v kot), medtem ko je Santoruvo v 79. minuti preigral tri »branilce-keglje« Triestine, a Rossiju je strel uspelo odbiti v kot. V 85.minuti žal niti Rossi ni rešil Triestine pred kapitulacijo. Novo preigravanje med keglji – tokrat z Lanzafamejem – in gol. Do konca tekme so Tržačani iskali drugi zadetek (sodnik je morda spregledal 11-metrovko nad Sgrigno), vendar so se morali zadovoljiti s točko. A več si niti ne zaslužiš, če igraš dobro 15 minut na 90...

Top: Pohvala naj gre Granocheju za gol, vsekakor so vsi igralci Triestine pokazali premalo.

Flop: Začela se je smučarska sezona, tržaški branilci pa so izbrali vlogo...količkov. In Lanzafame je z njimi odpravil kot Alberto Tomba.

Iztok Furlanič

B LIGA IZIDI 12. KROGA	Avellino -					
Ravenna 3:2, Bologna - Ascoli preložena,						
Chievo - Albinoletto 0:1, Lecce - Grosseto 1:1,						
Mantova - Cesena 4:1, Messina - Vicenza 0:2,						
Pisa - Modena 3:3, Rimini - Piacenza 0:1, Spezia -						
Brescia 1:0, Treviso - Frosinone 2:1, Triestina -						
Bari 1:1						
Brescia	12	7	2	2	22:11	26
Albinoletto	12	8	2	2	22:12	26
Pisa	12	8	1	3	21:18	25
Chievo	12	7	3	2	20:12	24
Bologna	11	6	4	1	12:5	22
Lecce	12	6	4	2	17:11	22
Frosinone	12	6	2	4	17:14	20
Modena	12	5	4	3	19:15	19
Mantova	12	5	3	4	16:10	18
Rimini	12	4	4	1	15:15	16
Messina	12	4	4	4	9:13	16
Ascoli	11	4	3	4	17:12	15
Grosseto	12	3	5	4	9:11	14
Bari	12	3	4	5	14:17	13
Vicenza	12	2	6	4	14:16	12
Piacenza	12	4	0	8	8:17	12
Ravenna	12	3	2	7	16:23	11
Triestina	12	2	5	5	13:21	11
Spezia (-1)	12	3	3	6	15:15	11
Treviso	12	3	0	9	10:20	9
Avellino	12	2	2	8	8:18	8
Cesena	12	0	7	5	10:19	7

PRIHODNI KROG (3.11. ob 16.00)
Albinoletto - Triestina, Ascoli - Treviso, Bari - Brescia, Cesena - Lecce, Chievo - Messina, Frosinone - Piacenza, Grosseto - Avellino, Mantova - Rimini, Modena - Bologna, Ravenna - Spezia, Vicenza - Pisa

ŠPORT NA KOROŠKEM - Odbojka: Dob v 2. krogu pokala Challenge

Senzacija na Prevaljah

Po dodatnem nizu so pred 800 gledalci izločili nemški Haching - Igrajo v Sloveniji, ker je dvorana v Pliberku premajhna

CELOVEC - Odbojkarji ŠK Posojilnica Aich/Dob so v drugi tekmi evropskega pokala (Challenge Cup) poskrbeli za veliko senzacijo: v povratni tekmi proti bavarski ekipi Generali Haching je številka 1 v ekipnih športih med koroškimi Slovenci zmagala s 3:1 (18/26/-23/21), odločujoči »zlati niz« pa s 16:14, kar je pomenilo uvrstitev v drugi krog tega evropskega tekmovanja. Nasprotnik bo švicarski viceprvak Amriswil (prva tekma 12. novembra v Švici, povratna 19. novembra v Prevaljah).

Kot je znano, je Dob prvo tekmo v Hachingu izgubil z 1:3 (-17/21/-23/-18), tako da je po zmagi v povratni tekmi o napredovanju med zadnjih 16 ekip odločil pet niz. Le tega so zmagali varovanci trenerja Palguta po razburljivem razpletu in zaostanku 11:13 sicer srečno, toda povsem zaslužno s 16:14. K senzaciji pa so močno prispevali tudi navijači Dobljanov v nabito polni športni dvorani na Prevaljah. Bilo jih je blizu 800!

Dobljani morajo tekme za evropski pokal igrati v sosednji Sloveniji, ker športna dvorana v Pliberku ne odgovarja na seje je nadaljevala serija porazov tudi v 13. krogu nogometnega prvenstva regionalne lige sredina (3. avstrijska liga). Tokrat so varovanci trenerske trojke Lučić-Ogris-Velik izgubili derbi proti amaterski ekipi prvotigaša FC Austria Kärnten z 0:1 (0:0) kar je pomenilo četrti poraz zapore. Na 16-mestni lestvici so slovenski nogometaši z 19 točkami samo še sedmi. Gol gostov je na začetku drugega polčasa dosegel Michael Kulnik, najboljši priložnosti za SAK pa sta imela Weissenberger in Adilović. Slednji je imel veliko smolo, saj je njegov strel zadel prečko.

SAK: četrti poraz zapored...
Za nogometaše Slovenskega atletskega kluba (SAK Posojilnica/Zveza Bank) pa se je nadaljevala serija porazov tudi v 13. krogu nogometnega prvenstva regionalne lige sredina (3. avstrijska liga). Tokrat so varovanci trenerske trojke Lučić-Ogris-Velik izgubili derbi proti amaterski ekipi prvotigaša FC Austria Kärnten z 0:1 (0:0) kar je pomenilo četrti poraz zapore. Na 16-mestni lestvici so slovenski nogometaši z 19 točkami samo še sedmi. Gol gostov je na začetku drugega polčasa dosegel Michael Kulnik, najboljši priložnosti za SAK pa sta imela Weissenberger in Adilović. Slednji je imel veliko smolo, saj je njegov strel zadel prečko.

Vrstni red po 13. krogu: - 1. Vöcklabruck 34 (26:6), 2. Sturm Gröden amaterji 26 (24:14), 3. SV Feldkirchen/Trg 24 (31:19), 4. WAC/Šentandraž 23 (19:9), 5. Wels 22 (24:17), 6. Weiz 20 (23:24), 7. Slovenski atletski klub (SAK) 19 (21:21), itd. (I.L.)

Beno Udrih med Volkovi

MINNEAPOLIS - Prvak severnoameriške košarkarske lige NBA San Antonio Spurs je opravil »trgovino«, v njo pa vpleten tudi slovenski košarkar Beno Udrih. Moštvo iz Teksasa se je odpovedalo slovenskemua branilcu, ki bo v prihajajoči sezoni tako igral za Minnesota Timberwolves, nekdanji klub slovenskega centra Radoslava Nesterovića. Savinjan pod severnoameriški obroči je trenutno na bolniškem dopustu, saj si je na treningu zlomil levi kazalec. Petindvajsetletni Udrih (na sliki desno) je v zadnjih treh sezonah za San Antonio odigral 207 tekem v rednem delu prvenstva, v povprečju pa je igral 13 minut in dosegal po 5,2 točke ter 1,8 podaje na tekmo. V sezoni 2006/07 je odigral 73 tekem in na tekmo dosegel 4,7 točke.

NOGOMET - FIFA soglasno potrdila Brazilijo kot organizatorja SP 2014

Med veliko evforijo, upanji in določeno skepso

Brazilija je zibelka nogometa, a se je kot organizator velikih tekmovanj redko kdaj izkazala

ZÜRICH - Brazilija bo gostila nogometno svetovno prvenstvo (SP) leta 2014. To bo prvo nogometno SP, ki ga bo po letu 1950 gostila ta južnoameriška država, ki sebe imenuje tudi »dežela nogometa«. Brazilija, ki je petkrat doslej osvojila naslov svetovnega prvaka, največkrat med vsemi, je bila po aprilski odpovedi Kolumbije edina kandidatka, izvršni odbor FIFA pa je odločitev sprejel soglasno.

»IO se je soglasno odločil, da podeli Braziliji ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da pripravi SP leta 2014,« je povedal predsednik FIFA Sepp Blatter, ki je nato izročil pokal za svetovnega prvaka brazilskemu predsedniku Luiziu Inaciu Luli da Silvi. Ta je dejal: »Nogomet ni za nas zgolj šport, je veliko več kot to. Je strast, strast celotne nacije. Zelo smo ponosni, da bomo lahko naredili domačo nalogo, ki ste nam jo zaupali.«

Na zasedanju so bili prisotni številni znani Brazilci, od športnega ministra Orlando Silve, selektorja reprezentanca Dunge, predsednika zveze Ricarda Ricarda Teixeire, do nekdanjega reprezentančnega »ostrorelca« Romaria. Vsi so zagotavljali, da ima njihova država vse, kar je potrebno za dobro organizacijo. »Brazilija je civilizirana država, ki se pospešeno razvija. S svetovnim prvenstvom bomo v svetu bolj prepoznavni, z njim se bo življenje pri nas povsem spremenilo, organizacijo pa smo si želeli tudi, ker bomo s tem dobili tudi modernejšo infrastrukturo. Že zdaj imamo deset stadionov, ki sodijo med največje na svetu, imamo pa tudi bogato nogometno tradicijo. Naši igralci so prisotni po vsem svetu, praktično vsaka država bi poleg reprezentance

Paolo Coelho (levo) skupaj z brazilskim predsednikom Lulo drži svetovni pokal. »Vsi ljubitelji nogometa na planetu navijajo za dve reprezentanci: za svojo in za Brazilijo,« je dejal slavni pisatelj včeraj v Zurichu

ANSA

lahko sestavila tudi selekcijo Brazilcev,« je dejal Teixeira.

Brazilija naj bi po prvih podatkih v obnovo stadionov vložila 1,1 milijarde dolarjev. Kot pravi Silva ni bojzani, da se jim denar ne bi povrnil. Zanimanje za nogomet je namreč veliko, njihova država pa je tudi odlična turistična destinacija, tako da se pričakuje velik naval turistov. Prav tako so Brazilci prepričani, da bodo na svojih stadionih lažje prišli do novega naslova svetovnega prvaka, kar bi tudi za revne prebivalce pomenilo veliko zadovoljstvo.

Seveda pa ima Brazilija tudi slabe

strani. Pomanjkanje mednarodnih tekmovanj in s tem pomanjkanje izkušenj je velika težava, ki se je v preteklosti že pokazala. Razna svetovna prvenstva, ki jih je organizirala ta južnoameriška država (letos je imela SP v kajaku in kanuju na divjih vodah in judu), niso dobila veliko pohval. Prav tako so mnogi skeptični, kako jim bo v gnečah na cestah uspelo vzpostaviti transportni sistem, velik minus pa za državo predstavlja kriminal. Ulice največjih mest so vse prej kot varne, veliko je ropov in drugih napadov. Tudi droge predstavljajo veliko težavo.

FIFA je že v ponedeljek ukinila rotacijsko pravilo podeljevanja svetovnega prvenstva, predsednik japonske nogometne zveze Saburo Kavabuči pa je dejal, da bo Japonska dobro razmislila o organizaciji enega najbolj mikavnih in donosnih športnih dogodkov na svetu leta 2018. Dežela vzhajajočega sonca je zaključni nogometni turnir - skupaj z Južno Korejo - gostila že leta 2002, navdušeni Japonci pa bi čez enajst let znova radi gostili najboljše nogometaše na svetu. Zanimanje za SP 2018 so pokazali tudi Anglija, Kitajska, Avstralija, ZDA in Mehika.

REPORTAŽA - Slovenski hokejski derbi, tokrat v Jesenicah

Gorenjska varčnost, bojkot, »velespektakel v hali Podmežakla«

Slabe tri tedne po prvem derbiju avstrijskega prvenstva v Ljubljani je sledil še drugi na Jesenicah. Če je prvi derbi Olimpija pričakala na presenetljivem prvem mestu in so Jesenice imele nekoliko slabši dotedanji izkupiček, so se medtem stvari (neizogibno) postavile na pravo mesto. Olimpija se je izgubila v povprečju, Jesenice pa so začele zmagovati kot za stavo in se prebile na drugo mesto, takoj za Dunajem, kjer levji delež itak prispevata jeseniška brata Rodman.

Ker je že obisk »običajnih« domačih tekem Jesenic velik, se je lov za vstopnicami razumljivo začel takoj, ko so te bile razpoložljive, saj je bilo »velespektakel v hali Podmežakla« (tako na www.hkjjesenice.si) usojeno, da bo razprodan. Brez zapletov ni šlo. Kar so v Italiji Genovežani (pregovorno varčni), so v Sloveniji Gorenjci, o čemer priča cel kup šal in dvotipov. Prošnja prijatelju, ki se v službo vozi praktično mimo jeseniškega hokejskega hrama, naj mi kupi 4 vstopnice, je tako naletela na sledeči odziv: »Ejga, sej jih lahko kupiš na pumpah od Petrola!«. Čeprav jih je zase kupil, je za Gorenjce nemajhen zalogaj za doko dveh dni založiti 32 evrov. Vem, če bo to prebral kdo na Gorenjskem, mi bo oporekal, češ, saj Gorenjci niso vsi enaki. Res, tudi to drži, obstajajo majhne vasice s petimi hiškami, kjer so v stanju stalne pripravljenosti domačije odprtih vrat, na katerih sicer nimajo vstopnic, imajo pa žgance. No, po navedenem primeru gorenjske varčnosti je nastopil še bojkot v kdo ve kateri reži, saj na treh obiskanih pumpah Petrola v Ljubljani računalniški program za prodajo vstopnic ni deloval. Sumljivo? Kakorkoli že, preden so program usposobili, so vstopnice bile razprodane. Sledil je torej klic v sili nad vse prijaznemu tiskovnemu predstavniku HK Jesenice, naj preskrbi vsaj dvojce akreditacij. »Brez problema!« je bil odgovor, precej različen tistemu, ki sem ga bil pred leti deležen pri

HK Olimpija: »Za velika tekmovanja se je potrebno akreditirati vsaj 3 mesece prej«.

Koliko časa je trajalo Levstikovo »Popotovanje od Litije do Čateža« se ne spominjam, toda sorazmerno s časom in razpoložljivimi prevoznimi sredstvi je bilo ekspresno v primerjavi s tistim, kar je vsak petek pot iz slovenske prestolnice na Gorenjsko. Skoraj pol ure iz centra Ljubljane do avtoceste, nato pospešek, ki kmalu doživi svoj epilog na Podtaboru, kjer se avtocesta zoži na regionalno cesto. Polžev ritem dopušča opazovanje znamenitosti: romarsko baziliko na Brezjah in priljubljeni samomorilski objekt viadukt Peračica. Tam nekje po Prešernovi Vrbi se spet začne avtocesta, za 65 kilometrov od Ljubljane do Jesenic pa je čas osupljiv: 1 ura in 25 minut. K sreči še vedno dovolj »hitro«, da na črnem boljšem trgu dobimo še 2 vstopnici in smo 5 minut pred začetkom derbija v dvorani. Vanjo se pride skozi vrtljiva vrata, ki se odprejo po zaslugi vstopnic s črtno kodo, kar je seveda za Italijo znanstvena fantastika in še en dokaz, kako je dežela na sončni strani Alp v večini stvari svetlobna leta pred sončno republiko na obeh straneh Apeninov.

O tekmi sami ni potrebno izgubljanje preveč besed. Domači od prve sekunde tako navalijo na Olimpijina vrata, da je gol oz. so goli le vprašanje časa. In res, najprej zadene Stromberg, nato z redko videnim projektilom Rebolj. Olimpija sicer zniža na 2:1, toda v 2. tretjini ogenj spet bruhajo železarji in ne gostujoči zmaga - 3:1, 4:1 in stalno vrtoglavo napadanje, ki obeta popolno demontažo Olimpije. Ta naposled v zadnjih izdihljajih tekme izvleče povsem varljiv poraz 3:4, medtem ko bi bila lahko zadovoljna tudi, če bi izgubila recimo z 2:7... Na led stopi trobentač, ki zaigra »Prelepo Gorenjsko«, veselje pa se pod navijaškim geslom »pivo teče za šampione rdeč« preseli v omembe vreden lokal Domino. V pričakovanju naslednjega derbija, spet čez slabe tri tedne.

D. Križman

Sinočnji izid: Acroni Jesenic - Red Bull Salzburg s 5:0 (1:0, 0:0, 4:0), Vienna Capitals - Zavorovalnica Maribor Olimpija 2:1 (1:0, 0:0, 0:1);

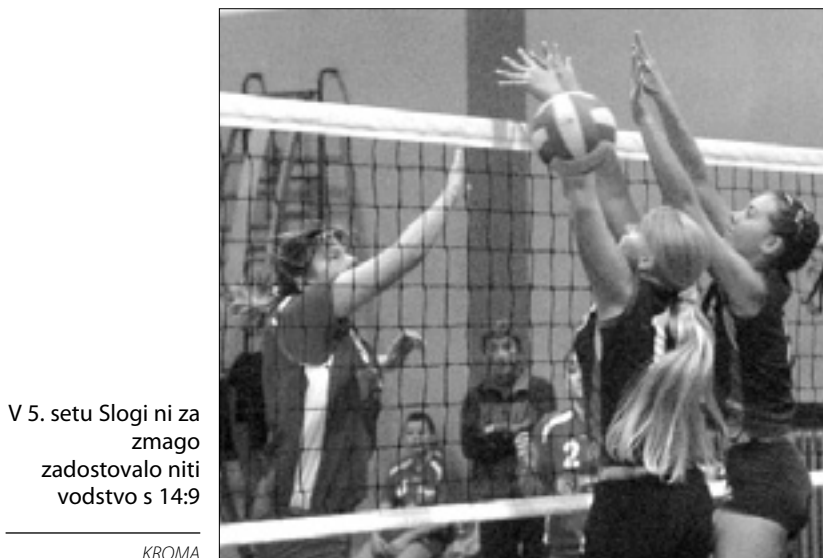
1:0. Vrstni red: Vienna capitals 24, Jesenice 23, Linz 21, Graz 19, Olimpija 18, Innsbruck, KAC Celovec in Salzburg 17, VSV Beljak 16, Alba Volan 2.

Končni izid je bil 4:3, a zmaga Jesenic je bila mnogo bolj gladka

ODBOJKA - Edini derbi mladink na Tržaškem

Po velikem preobratu Kontovel ugnal Slogo

V 5. setu Slogi ni za zmago zadostovalo niti vodstvo s 14:9

KROMA

Sloga Dvigala Barich - Kontovel 2:3 (21:25, 28:26, 25:12, 23:25, 14:16)

SLOGA: Maurovich, Milcovich, Goruppi, Cernich, Puro, Kralj, Stanciac, Malalan, Pernarcich, Spangaro, Valič, Slavec (L), trener Drasič

KONTOVEL: Cassanelli, Ferluga, Milic, Pernarcich, Balzano, Luxa, Starc, Antognolli, Poiani (L), trener Cerne.

Pomemben mladinski derbi za play-off je privabil v opensko dvorano lepo številno gledalcev. Po neverjetnem preobratu v petem setu je zmagal Kontovel in si pridobil lepo prednost, čeprav je dejansko še vse odprto. Sloga še mora igrati proti vodilnemu Libertasu (z njim je Kontovel izgubil), obe ekipi še čaka ves povratni del. Lahko bi bil naposled odločilen prav povratni derbi na Proseku.

Včeraj sta si bili ekipi povsem enakovredni, končni izid bi lahko bil tudi vsak drug. Na mreži je Sloga nekoliko prevladovala na centru, Kontovel pa po krilih. V polju so bile gostje bolj natančne, a gostiteljice bolj dinamične. Svoje je zahtevala tudi napetost. Šlo je pač za derbi.

KOŠARKA

Evroliga: Union Olimpija jutri doma

MOSKVA - Danes v košarkarski evroligi (2. krog kvalifikacij) tudi: CSKA Moskva - Montepaschi Siena (20.15), Efes Pilsen - Armani Jeans (20.15), jutri tudi Tau Ceramica - Vi-diVici Bologna (20.30), Union Olimpija - Olympiacos (20.45), Real Madrid - Lottomatica Rim (20.00).

LIGA UPC - V tekmi 1. slovenske košarkarske lige je Luka Koper sinoči v dvorani na Bonifiki pred 300 gledalci premagala Geoplin Slovan s 73:62. Za Slovan je bil to prvi poraz. Točke za Koper: Ručigaj 6, Markič 8, Janjušević 19, Čmer 26, Držić 2, Pašalić 12.

SMRTNA KOSA - Potem ko se je v ponedeljek ustavilo srce legende nogometnega kluba Hajduka Franeta Matošića, je včeraj podobna novica prišla iz Beograda. V 93. letu starosti je umrl nekdanji vratar

jugoslovanske reprezentance in eden od ustanoviteljev nogometnega kluba Crvena zvezda Srdjan Mrkušić. Vrata, ki je za Crveno zvezdo igral od leta 1946 do leta 1955, se je sicer rodil v Sinju, pred odhodom v Beograd pa je igral tudi za splitska ASK in Hajduk. Z reprezentanco je med drugim igral tudi na svetovnem prvenstvu leta 1950 v Braziliji.

JADRANJE - Deset mesecev pred pričetkom olimpijskih iger si je jadralka Klara Maučec na vojaških igrah v Indiji poškodovala trtico. To ne pomeni zgolj treh mesecev strogega počitka, ampak tudi, da imata Vesna Dekleva Paoli in Klara Maučec veliko manj možnosti za nastop na OI v Pekingu v dvosedu 470.

LAPO ELKANN - Agnellijev dedič je postal predsednik milanskega odbojarskega kluba A1-lige Sparkling, čigar lastnik je Carlo Giovanardi, ki je hkrati tudi lastnik ženske ekipe Sasuolo, za katero igra tudi Sandra Vitez.

Prvi set je precej prepričljivo pripadel Kontovelu, Sloga pa je v drugem že vodila z 20:15, a v končnici prvih dveh zaključnih žog ni izkoristil Kontovel. Pri izidu 26:26 si je po ponesrečenem napadu poškodovala koleno Kontovelka Taja Luxa. Morali so jih pomagati z igrišča, ni več igrata, tekmi pa pogumno sledila s klopi z ledom na nogi, ki ga je iz nasprotnikovega tabora športno priskrbel trener Martin Maver. Sloga je v nadaljevanju izkoristila svojo že prvo zaključno žogo in stanje izenačila, potem ko bi že lahko izgubljala z 2:0. V tretjem setu je Sloga prevladala tudi na servisu in sprejemu. Set je bil edini enosmeren. Hud boj se je razvil v 4. setu, ki so ga na koncu osvojile Kontovelke, prvič pa so se od nasprotnic oddaljile šele pri izidu 21:19, dokončno pa po novem izenačenju še na 21. točki. Tie break je bolje začela Sloga. Kazalo je že, da bosta točki ostali doma. Sloga je vodila s 14:9, Kontovelke niso popustile, domače igralka je zajela trema in prišlo je do nepričakovanega preobrata 14:16. (ak)

NOGOMET - Marco Orfanò pomaga pri Primorju

»V napadu moramo absolutno biti bolj prodorni«

V društvo ga je privabil Dean Štolfa - Ceni trenerja Maurija, pripravlja se na martinovanje

Marco Orfanò že drugo sezono pomaga pri proseškem Primorju. »Pravzaprav sem pravi nogometni laik. O nogometu nisem imel in še vedno nimam pojma. K Primorju sem pristopil, ker me je za to prosil moj prijatelj Dean Štolfa, ki je že dve sezoni športni vodja ekipe. Jaz pač v glavnem pomagam na igrišču, v slačilnici itd.,« je povedal 32-letni Marco, ki živi pri Briščikih.

Ampak ali si sploh kdaj igral nogomet?

»Igral sem le pri mlajših cicibanih Ponziane, zatem pa se nekaj let plaval pri Boru in igral tudi namizni tenis. Odtlej nisem bil več aktivni športnik.«

Pri Primorju vam ne gre vse po načrtih...

»Do zdaj smo enkrat zmagali in igrali neodločeno proti prvim na lestvici. Začetek prvenstva pa ni bil najbolj obetaven, saj smo izgubili vse pokalne in zatem tudi prvenstvene tekme. Slabo smo nastopili tudi na prijateljskih tekmah. Če se ne motim, smo izgubili tudi proti ljubiteljem (smeh).«

Kako je reagiral trener Mauri?

»Trener Mauri ni kriv. Je odličen in dobro podkovan trener. Treningi so bili doslej kar dobro obiskovani in kakovostni. Imeli pa smo številne težave s poškodbami.«

Dejansko so igrale rezerve...

»Tako je. Odsotni so bili številni standardni igralci, ki so zelo pomembni za našo ekipo. Počasi bomo znova imeli na razpolago prav vse.«

V napadu ne gre!

»Prav zaradi tega smo najeli še enega napadalca, ki prihaja iz vrst Ponziane. Upam, da bomo tako v napadu nekoliko bolj prodorni. Drugače resnično tvegamo, da izpademo iz lige. V lanskii sezoni smo v napadu imeli solidnega Giannello, ki je dal kar 16 zadetkov.«

Kako pa bi ocenil nastope Primorja?

»So zelo dobra ekipa. Proti nam so se dobesedno razigrali in nas zaslužno premagali. Prvenstva pa niso začeli najbolje. Prav gotovo pa se bodo kmalu opomogli in se povzpeli na lestvici.«

In Sovodnje?

»Sovodenjci me niso pozitivno presenetili. Imajo pa nekaj zelo dobrih igralcev, ki lahko kadarkoli zatresejo nasprotnikovo mrežo.«

Najslabša ekipa pa...

»Doslej so bili najslabša ekipa Pie-

Marco Orfanò (zgoraj) pomaga pri Primorju, ki se doslej ni mogel velikokrat veseliti zadetka (desno), saj je njegov napad dokaj neučinkovit

KROMA

ris, ki je tudi glavni kandidati za izpad.«

Na Proseku imate kar tri športne objekte: staro »Rouno«, Ervatti in nekdanje bejzbolsko igrišče. Kje trenirate?

»Treniramo na travi na Ervattiju, kar ni dobro, saj tvegamo, da poškodujemo igrišče. Toda naši nogometaši nočejo trenirati na stari peščeni »Rouni«. So pač delikatni (smeh).«

Prihodnji vikend vas čaka martinovanje.

»Na Proseku organiziramo vsako leto tradicionalno martinovanje in Primorje pri tem aktivno sodeluje. V društvenih prostorih bomo namreč imeli odprto osmico.«

Bodo pomagali tudi vaši nogometaši...

»Kje pa. Večkrat nam je priskočil na pomoč le Edvin Brajnik,« je povedal Marko, ki je trenutno brezposeln.

»Kar sedem let sem delal v tržaškem pristanišču za slabih 950 evrov na mesec. Stanje v našem pristanišču je katastrofalno. Politiki stalno govorijo o neki rasti in perspektivah, ki pa jih ni. Morali bi zamenjati vse kadre. Sedaj iščem službo. Končal sem licej France Prešeren in upam, da bom prej ali slej dobil kaj pametnega.«

Jan Grgič

NOGOMET - «NAŠE ŠTEVILKE»

Doslej malo točk, malo tudi slovenskih igralcev

V amaterskih nogometnih prvenstvih že nekaj sezon igra devet naših ekip, vendar letošnja, sodeč po rezultatih prvih šestih kol, je gotovo najbolj negativna. Skupno so doslej od 156 razpoložljivih točk zbrale le 63, kar gotovo ni najbolj spodbudno. V začetku sezone so namreč voditelji posameznih klubov izjavili da računajo...»vsaj na miren in čimprejšnji obstanek v ligi«. Nekateri so celo ciljali na visoko uvrstitev, vendar ugotavljamo, da se napovedi doslej niso uresničile.

Kot vsako sezono tudi letos smo pri ekipah zabeležili precej sprememb. Vsi so iskali okrepitev, v prepričanju, da rezultati ne bodo izostali in zato so poskrbeli, da bo tudi rezervna klop vedno polna. Prav ta razpoložljivost ali obilnost je omogočila trenerjem, da so v tem začetnem delu stalno spreminjali postave. Tako smo v ekipah že videli precej novih nogome-

tašev: pri Juventini in Krasu 10, Vesni in Zarji Gaji 7, Mladosti, Primorcu in Primorju 6, Bregu in Sovodnjah 4.

Ker smo že pri nogometaših, ugotavljamo, da so jih trenerji doslej skupno poslali na igrišče že 173, od teh pa na žalost le 31,21% slovensko govorečih. Odstotek pri večini ekip je znatno nižji, Primorec 10,52%, Kras 14, 28%, Juventina 17,64%, Vesna 20%, Primorje 23,80%, Breg 25%. Zasluga, da se je odstotek nekoliko zvišal gre trem ekipam in sicer Mladosti 71,42%, Sovodnjam 52,50% in Zarji Gaji 52,63%.

Ti podatki zgovorno pričajo, da »naš« nogomet preživlja krizo. Upati je le na boljše rezultate, ker se med navijači že pojavljajo negotovanja. Do konca prvenstva pa manjka še 24 kol in točk na razpolago je še precej, treba le strniti vrste.

Štandreška Juventina je v nedeljo doživela že letošnji tretji pekoč poraz. Če

pregledamo rezultate od sezone 1995/96 dalje, ko so prvič za zmago dodelili tri točke, ugotovimo, da takih porazov pri Juventini nismo zasledili. Sicer so se »belo-rdeči« le v sezoni 2004/05 po šestih kolih znašli le s petimi točkami na lestvici. Štandrci, ki so takrat igrali v promocijski ligi so po porazih s S. Giovannijem, Marianom in S. Sergio, igrali neodločeno z Rudo in Santamario, v šestem kolu pa končno premagali Pro Cervignano. Enako število točk (6) kot letos, pa so po šestih tekmah zbrali še v sezonah 1997/98 v promocijski ligi in 1998/99 v 1. AL. Letos pa seveda najbolj skrbi dejstvo, da je moral vratar Juventine v prvih šestih tekmah pobrati iz mreže že 15 žog, kar ni malo, če računamo, da je Juventina v zadnjih 7 prvenstvih v 30 tekmah največ golov (36) dobila lani, najmanj (25) pa v sezoni 2004/05.

Bruno Rupel

KOŠARKA - Državno prvenstvo mladincev do 21. leta

Bor NLB četrtič uspešen

Z dobro igro ugnal Santos - Peti zaporedni poraz tokrat okrnjenega Kontovela Sokol

Santos - Bor Nova Ljubljanska Banka 70:78 (17:14, 33:41, 56:57)

BOR NLB: Trevisan 3 (1:2, 1:3, -), Querinuuzzi 8 (-, 1:3, 2:2), Corsi 3 (1:2, 1:3, 0:2), Nadlišek 8 (4:6, 2:6, -), Crevatin 16 (4:8, 3:4, 2:3), Bole 23 (5:6, 9:15, 0:6), Bronzato (-, 0:1, 0:2), Fargaglia nv, Devčić 3 (1:2, 1:1, 0:1), Bossi 14 (-, 4:7, 2:3), B. Filipac (-, 0:1, -), E. Filipac nv, trener Lucio Martini.

Borovci so po dveh zaporednih porazih dosegli četrto letošnjo zmago proti solidni ekipi Santosa. Po zelo dobrem začetku, v katerem vodili z 9:2, so Martinijevi fantje nekoliko popustili. Gostje so to takoj izkoristili in z dvema trojkama in nekaj koši takoj poskrbeli za preobrat. Kot po navadi so Svetoivančani imeli težave predvsem zaradi pomanjkanja uigranosti v napadu, kjer je pogosto vladala zmeda in so večkrat napravili komaj pridobljeno žogo.

Z odlično igro na koncu drugega dela so borovci spet odločno prevzeli vodstvo, za tem pa je bila tekma izenačena vse do končnice, v kateri so bili Crevatin in soigralci prisrebnejši.

Poleg »borca« Boleja, ki se je kot po navadi izkazal v vseh elementih igre, je svoje strelske sposobnosti pokazal tudi Bossi. Za prijetno presenečenje je tokrat poskrbel mladi Martin Devčić (letnik 90), ki se je zbral veliko skokov in blokad. Predvsem pa je poskrbel za najlepšo akcijo cele tekme, v kateri je po blokadi pridobil žogo in takoj sam zaključil v protinapadu. (Mitja Oblak)

Kontovel Sokol - Don Bosco 77:87 (19:26, 38:48, 57:70)

KONTOVEL SOKOL: Sossi st. 8, Bergagna, Starc 10, Šušteršič 30, Bukavec 17, Formigli 6, Sossi ml 6, trenerja Starc in Šušteršič. 3T: Šušteršič 3 in Bukavec 1.

Igralci združene mladinske vrste Kontovela in Sokola so v okrnjeni postavi doživeli še en poraz proti Don Boscu. Nasprotniki so tudi tokrat bili povsem v dometu Šušteršičevih fantov, zaradi pomanjkanja skupnih treningov in sploh igralcev na klopi pa so doživeli že peti zaporedni poraz in sedaj samevajo na dnu lestvice. Največ težav so

Kontovelci imeli pod košema, kjer so nasprotnikom dopuščali preveč skokov, in v obrambi, kjer niso utegnili zaustaviti nasprotnega strelca Kosa (na koncu kar 7 trojk). Tekma pa je bila tokrat precej enolična: Salezijanci so takoj zbrali vodstvo 10-15 točk in ga dejansko obdržali vse do konca tekme. Domačini so se večkrat približali na sedem-osem točk, žal pa so zatem vsakič z naivnimi napakami napravili nekaj žog in omogočili nasprotnikom, da spet povečajo vodstvo.

V prvem polčasu je bil v Kontovelovih vrstah povsem neustavljiv Andrej Šušteršič (na koncu tudi najboljši strellec s 30 pikami), v drugem delu tekme pa je stopil v ospredje Emil Bukavec. (Mitja Oblak)

Ostali izidi: NPG - Dinamo 78:76, Virtus Friuli - Tarcento 75:34, Drago - Snaidero 82:57.

Vrstni red po šestem krogu: Falconstar in Snaidero* 10, Virtus Friuli, Bor NLB* in Don Bosco* 8, Santos 6, Tarcento*, Drago, Dinamo GO in NPG* 2, Kontovel Sokol 0. * s tekmo več

Emil Bukavec (levo med derbijem) in Miran Bole (desno) sta se izkazala tudi v minulem krogu

KROMA

Domači šport

DANES, sreda, 31. decembra 2007

NOGOMET

DRŽAVNI POKAL - 20.30 v Repnu: Kras Koimpex - San Lorenzo

KOŠARKA

UNDER 19 MOŠKI - 21.00 pri Briščikih: Jadran ZKB - Collinare Basket

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 19.30 v Gorici, Kulturni dom: Val Dom - Staranzano

JUTRI, četrtek, 1. novembra 2007

KOŠARKA

MOŠKA C-LIGA - 18.00 v Trstu, 1. maj: Bor Radenska - Limena

MOŠKA C2-LIGA - 18.00 v Gorici, Ul. Nizza: Ardita - Jadran Mark

MOŠKA D-LIGA - 20.00 pri Briščikih: Kontovel Sokol - NAB Tržič; 20.30 v Pierisu: Isontina - Breg

NOGOMET

DEŽELNI POKAL - 14.30 v Bazovici: Zarja Gaja - Villa

HOKEJ IN LINE

DRŽAVNI POKAL - 18.00 v Sandrigu: Asiago - ZKB Polet Kwins

Obvestila

ZSSDI obvešča, da bosta urada v Trstu in Gorici v petek 2.11. zaprta.

AŠD-SK BRDINA organizira dvodnevno smučanje na ledeniku Moltaller v petek 2. in soboto 3. novembra. Za informacije in prijave lahko kličete na številki 348 8012454 in 347 5292058. Vljudno vabljeni vsi člani in prijatelji.

Prijeten dom

za vašo reklamo
na Primorskem dnevniku
brezplačna št. 800.129.452

Brez stroškov do manjših stroškov

PAZLJIVOST PRI VSAKDANJAH MALENKOSTIH JE KLJUČNA PRI VARČEVANJU ENERGIJE (IN DENARJA)

Bojler

Priporočeno je, da vodo v boilerjih ne grejemo na temperaturo višjo od 50 stopinj Celzija.

Ugašanje luči in električnih aparatov

V praznih prostorih ugašajmo luči. Tudi ko zapuščamo stanovanje, preverimo ali so vsi električni aparati izključeni.

Uporaba naravne svetlobe

Vedno se moramo zavedati, da pri osvetlitvi prostorov dajemo prednost naravni svetlobi, ker:

- omogoča bolj zdrave klimatske pogoje,
- omogoča višje standarde vizualne udobnosti,
- prinaša udobno in prijetno počutje,
- pomeni varčevanje z energijo in varčevanje denarja,
- manjša emisijo škodljivih plinov v atmosfero,
- omogoča varčevanje globalnih virov energije.

Ohlajevanje prostorov

Pri ohlajevanju prostorov s klimatskimi napravami je priporočeno, da temperature ne spuščamo pod 26 stopinj Celzija. Z nastavitvijo na 26 namesto na 25 stopinj Celzija, prihranimo devet odstotkov električne energije. Povsem nesmiselno je ohlajevati prazne prostore.

Kopanje v kadi in tuširanje

Dobro je vedeti, da pri kopanju v kadi porabimo kar za štiri petine več vode, kot pri tuširanju.

Zapiranje polken

Okna, še posebej tista z enojnim steklom, so v mrzlih nočeh pomemben vir ohlajevanja prostorov. Zelo enostaven ukrep je zapiranje polken ponoči in takrat, ko so prostori prazni.

Hladilniki in zamrzovalne skrinje

Postaljeni naj bodo v najbolj mrzlih delih stanovanja ali hiše. Nikakor ne smejo biti blizu štedilnikov ali boilerjev. Prav je tudi, da niso na doseg sončnih žarkov. Med aparati in zidovi naj bo dovolj prostora zaradi kroženja zraka in ohlajevanja.

- Hladilnika ne imejte odprtega dlje, kot je to najbolj nujno.
- Dobro zaprite vrata hladilnika.
- Jedi morajo biti ohlajena preden jih položimo v hladilnik.
- Neočiščen led skrinji ali hladilniku krajša življenjsko dobo in večja porabo energije.

Pralni stroj

Smotno je počakati, da se nabere dovolj umazanega perila za poln boben pralnega stroja. Izberite program z najnižjo možno temperaturo za dovolj kakovostno pranje.

Enostavni ukrepi za manjšo porabo energije na domu.

Skrb za varčevanje z energijo je že močno zasidrana v podzvesti prebivalstva razvitega sveta. Pri ustvarjanju energije, ki nam omogoča udobno življenje ne moremo mimo negativnih posledic globalnega ogrevanja in uničevanja narave, zato se vse bolj poslužujemo sistemov, ki nam omogočajo varčevanje in hkrati manjše stroške življenja. V lastnih domovih poskušamo z vgrajevanjem novih materialov in tehničnih rešitev

Z večjo pazljivostjo se bo števec takoj ustavil (sicer ne prav na ničli)

odpraviti preveliko razsipnost energije, ki jo potrebujemo za ogrevanje prostorov ali vode. Vsak nov poseg v infrastrukturo pa seveda pomeni tudi nov strošek. Zato smo tokrat pripravili nekaj nasvetov za varčevanje z energijo v lastnem domu, ne da bi imeli pri tem dodatne stroške.

Termostati na radiatorjih

Osnovni in najenostavnejši način varčevanja s pomočjo termostata na radiatorjih je zmanjšanje temperature v prostorih za eno stopinjo Celzija. Že s tem enostavnim posegom lahko v eni kurilni sezoni privarčujemo približno šest odstotkov porabljene energije za ogrevanje. Velikokrat imamo bivalne prostore pretirano ogrete, in ko se tega zavemo, enostavno

odpiramo okna. Seveda je to najbolj neučinkovit način uporabe energije za ogrevanje. Kakšna stopinja manj v prostoru in manjši dotok ogrevalne energije bi bila dovoljšen poseg pri katerem ne bi bila potrebna pretiranja zračenja v mrzlih zimskih dneh. Zelo dobro poznamo tudi primere, ko so ljudje doma v kratkih rokavih, ker imajo brez razloga premočno ogrevane prostore. Nič narobe ne bi bilo, ko bi imeli termostate naravnane na nekaj stopinj manj in bi si obenem oblekli kašno majico več. Tako enostavni ukrepi so seveda brezplačen način varčevanja z energijo, poleg manjših stroškov pa bi nas vanje lahko vodila tudi skrb za varovanje našega planeta.

La Fagagnese
DI DANIELE FURLANO

VEČ KOT 60 LET IZKUŠENJ
V GRADNJI ŠTEDILNIKOV

**KUHINJE IN
ŠTEDILNIKI S KOTLOM
ZA OGREVANJE**

TRADICIONALNI,
VGRADNI, STOLPNI
V INOX JEKLU,
EMAJLIRANI IN ZIDANI

PO NAROČILU POOSEBLJENA IZDELAVA
PO NAROČILU VAM NUDIMO KOMBINACIJE UNIBLOC: KUHINJE,
KOMBINIRANI ŠTEDILNIKI S KOTLOM, PLINSKI ŠTEDILNIK,
POMIVALNO KORITO, DELOVNE PLOŠČE IZ GRANITA, PEČI IZ LITEGA ŽELEZA, RAZNI DODATKI

ULICA 24. MAJA 2 - 33034 FAGAGNA (UD) - TEL. 0432.800157 - FAKS 0432.810452

LC3
Le Courbusier,
Pierre Jeanneret,
Charlotte Perriand
Kolekcija "Cassina i maestri"

atrio ZA VAS ISČEMO VEDNO NAJBOLJŠE.
DANES NUDIMO TUDI VRHUNSKO POHIŠTVO

TRŽIČ, ul. C.A. Colombo 14, Tel. 0481.40540 • Faks 0481.40929 • e-mail: atriosrl@tiscali.it

Cassina

ECOGAS
Utekočinjeni naftni plini

Gruppo **SOCOGAS**

**Rezervoarji GPL
in utekočinjeni naftni plini
za domačo uporabo, kmetijstvo,
industrijo in gostinstvo**

Ulica Grado 20
Tel. 199.145.323
Tel. 0431.35065 - Faks 0431.33987
e-mail: ecogasspa@ecogasspa.it
33052 CERVIGNANO DEL FRIULI (UD)

**Posebne ugodnosti za vse, ki zamenjate
plinsko olje ali drva z naftnim plinom GPL**

GIOMA

Leseni podi
Okna in okvirji
Notranja vrata
Blindirana vhodna vrata

33050 S. VITO AL TORRE (UD)
IND. CONA NOGAREDO AL TORRE
TEL. in FAKS 0432 997154
www.giomapavimenti.it - info@giomapavimenti.it

LESENI PODI NOTRANJA VRATA OKNA IN OKVIRJI IZ PVC-JA BLINDIRANA VHODNA VRATA

DOBAVA IN MONTAŽA

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Risanka: Pimpa
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.05 Anima Good News
6.10 Nan.: Sottocasa
6.30 Dnevnik, prometne informacije
6.45 Aktualna jutranja oddaja Unomat-tina (vodita Luca Giurato in Eleonora Daniele), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik, vreme, gospodarstvo, vmes Tg1 Kino

9.35 Zelena linija - Zeleni meteo
10.40 10 minut za oddaje pristopanja
11.00 Aktualna odd. o nasvetih za dobre nakupe: Occhio alla spesa

11.25 Vreme in dnevnik
12.00 Razvedrilni variete o kuharski spretnosti: La prova del cuoco

13.30 Dnevnik
14.00 Gospodartsvo
14.10 Variete: Festa italiana - Zgodbe (vodi Caterina Balivo)
14.45 Nad.: Incantesimo (i. Giorgia Bon-gianni, Massimo Bulla)
15.50 Variete: Festa italiana
16.15 Variete: Življenje v živo
16.50 Tg parlament
17.00 Dnevnik in vreme
18.50 Kviz: Eredita'
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 TV nan.: Gente di mare 2 (It., '06, i. Mirko Petrini, Claudia Ruffo)

23.05 Dnevnik
23.10 Aktualno: Porta a porta
0.45 Nočni dnevnik/Vreme/Potihoma

Rai Due

6.00 Tg2 Zdravje
6.15 Reality: Otok slavnih
6.55 Skoraj ob sedmih
7.00 Variete: Random
9.45 Svet v barvah
10.00 TG2punto.it
11.00 Variete: Piazza Grande
13.00 Tg2 Dnevnik/Navade in družba/Zdravje

14.00 Aktualno: Italija na 2.
15.50 Aktualna odd.: Ricomincio da qui (vodi Alda D' Eusanio)

17.20 Nan.: One Tree Hill (i. Hilarie Burton, Michael Murray)
18.05 Tg2 Flash/Šport
18.30 Dnevnik/Meteo 2
18.50 Nan.: Piloti
19.10 Reality show: Otok slavnih
20.00 Nan.: 7 življenj (i. Elena Barolo, Max Pisu)

20.30 Dnevnik, vreme
21.05 Reality show: Otok slavnih (vodi Si-mona Ventura)
23.45 Dnevnik
23.55 Aktualna odd. Tg2
0.00 Reality show: Scorie

Rai Tre

6.00 Rai News 24, Morning News, Il caf-fe' Corradina Minea
8.05 Mi smo zgodovina
9.05 Verba volant
9.15 Cominciamo bene
12.00 Tg3 - Šport, vreme
12.25 Tgr Agritre
12.45 Zgodbe - Italijanski dnevnik
13.10 Nan.: Saranno famosi
14.00 Deželne vesti, dnevnik
14.50 Tgr Znanstveni dnevnik, 15.00 Neapolis

15.10 Variete: Trebisonda, The Saddle Club, Mladinski dnevnik, 16.35 Melevisione

17.00 Aktualno: Druga Geo
17.50 Dok.: Geo & Geo
18.15 Tg3 Meteo
19.00 Dnevnik, deželne vesti, vreme
20.00 Rai Tg Šport
20.10 Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole
21.05 Film: Omicidio in diretta - Snake Eyes (thriller, ZDA, '98, r. Brian De Palma,i. Nicolas Cage, Gary Sinise, Carla Giugino)

22.45 Dnevnik, deželne vesti
23.00 Tg3 Primo Piano
23.20 Rai Tg Šport
0.20 Tg3 Dnevnik, vreme
0.30 Mi smo zgodovina

Rete 4

6.00 Pregled tiska
6.25 Nan.: Quincy, 7.40 Hunter (i. Fred Dryer), 8.40 Nash Bridges

9.40 Nad.: Saint Tropez, 10.40 Ljube-zenska vročica

11.30 Dnevnik, promet
11.40 Aktualno: Forum
13.30 Dnevnik, vreme
14.00 Aktualno: Forum
15.00 Nan.: Wolff, policaj v Berlinu
16.00 Nad.: Steze
16.35 Film: La tigre (pust., ZDA, '58, i. Stewart Granger, Anthony Steel)

18.55 Dnevnik in vreme
19.35 Aktualno: Zanimivosti Tg4
20.00 Nad.: Vihar ljubezni
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Nan.: Komisar Cordier: Poudre aux yeux (krim., Fr., '05, i. Pierre Mondy, Antonella Lualdi)

23.20 Film: Desperado (pust., ZDA, '95, i. Antonio Banderas)

1.25 Pregled tiska

Canale 5

6.00 Na prvi strani
7.55 Promet, vreme, borza in denar
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
8.50 Aktualno: Vaše mnenje
9.00 Variete: Maurizio Costanzo Show
9.40 Tg5 Borza Flash/Meteo 5
10.55 Nan.: Končno sama, 11.25 Detek-tiv v bolnici

12.25 Nad.: Vivere
13.00 Dnevnik TG 5, vreme
13.40 Nad.: Beautiful, 14.10 Centovetri-ne (i. Elisabetta Coraini)

14.45 Aktualna odd.: Moški in ženske (vodi M. De Filippi)
16.15 Reality show: Prijatelji
16.55 Tg5 minut
17.05 TV film: Un' isola d' amore (kom., Nem., '06, r. Jens Broecker, i. Han-nes Jaenicke)

18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (vo-di Gerry Scotti)
20.00 Dnevnik, vreme
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Nan.: Dr. House (i. Hugh Laurie, Li-sa Edelstein, J. Spencer)

22.00 Tg com - Meteo 5
23.10 Aktualna odd.: Matrix
1.20 Nočni dnevnik Tg5
2.35 Reality: Prijatelji

Italia 1

6.15 Nan.: I-Taliani
6.35 Variete za najmlajše
9.05 Nan.: MacGyver, 10.10 A-Team
12.15 Vaše mnenje
12.25 Odprti studio, 13.00 Šport
13.35 Kviz: Kviz šport
13.40 Risanke
15.00 Nan.: Veronica Mars (i. Kristen Bell, Enrico Colantoni)
15.30 Tg com/Meteo
15.55 Nan.: Malcolm (i. Frankie Muniz, Christopher Masterson)

16.50 Risanke: Heidi
18.00 Risanke: Mushiking
18.30 Odprti studio, vreme
19.10 Nan.: Camera cafe'
19.45 Ris.: Dragon Ball GT
20.10 Variete: Candid camera
20.35 Kviz: Prendere o lasciare
21.10 Film: Natale in India (kom., It., '03, r. Neri Parenti, i. C. De Sica, Mas-simo Boldi, Enzo Salvi)

23.15 Šport: Controcampo
1.15 Šport/Odprti studio
3.30 Talent 1 - The player

Tele 4

13.45 16.40, 19.30, 20.30, 23.02 Dogodki in odmevi

8.10 Pregled tiska
9.00 Koncert
9.30 Družinski talk show

10.35 Nad.: Marina
11.05 Dokumentarec o naravi
11.30 Nan.: Don Matteo 4 (i. Terence Hill, Nino Frassica)
13.30 Oddaja v živo
14.30 Dokumentarec o naravi
16.00 Nan.: Lassie
17.00 Risanke
19.00 Vprašanja zdravniku
19.55 Športna rubrika

20.10 Gledališka sezona
21.05 Nad.: Garibaldi, eroe dei due mon-di
22.15 Vprašanja Illyju
23.00 Nogomet: Triestina-Bari
0.45 Koncert
1.30 Vremenska napoved

La 7

6.00 12.30, 20.00, 1.10 Dnevnik
7.00 Aktualno: Omnibus
9.20 Aktualno: 2 minuti za knjigo
9.30 Nan.: Cuore e batticuore, 10.30 An-gelski dotik, 11.30 Čarovnice, 13.00 Na sodišču z Lynn (i. Kathleen Quinlan)

14.00 Film: Marlowe raziskuje (thriller, VB, '78, i. Robert Mitchum)
16.00 Dok.: Atlantida
18.00 Nan.: Stargate SG1, 19.00 JAG (i. Catherine Bell)

20.30 Aktualno: Osem in pol
21.30 Aktualna odd.: L' Infedele
23.45 Nan.: The L World
1.10 Aktualno: 25. ura

Slovenija 1

6.10 Kultura, Odmevi
7.00 Ris. film: Jakec iz džungle - Filmska zvezda (Danska)
8.10 Šport špas
8.40 Ris.: Krstačja patrolja
9.05 Risanke
9.15 Ali me poznaš: Jaz sem jesen v bo-rovem gozdu
9.20 Hotel Obmorček
9.35 Knjiga mene briga - Tahar Ben Jel-loun: Ta slepeča odsotnost svetlo-be

10.00 Praznični prenos evangeličanskega bogoslužja iz Lendave
11.05 Dok. film: Kruhovo leto
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vreme, šport
13.15 TV nan.: Začnimo znova (Vojko Anzeljce)

13.50 Piamida
15.00 Poročila, promet
15.10 Hidak-Mostovi
15.40 Ris.: Gumbek in Rjavček - Kdo je maškara?

16.05 Pod klobukom
17.00 Poročila. Šport. Vreme
17.15 Dok.: Jesen
17.35 Z vami
18.30 Žrebanje Lota
18.40 Risanka
18.55 Vreme, dnevnik
19.35 Vreme. Šport
19.55 Sredina uspešnica - Film: Ljublja-na je ljubljena (vojna drama, Slo, '05, r. Matjaž Klopčič, i. Kristjan Guček, Iva Kranjc, Igor Samobor)

21.40 Prvi in drugi
22.05 Odmevi, kultura, šport, vreme
22.30 Omizje
23.45 Z vami

Slovenija 2

6.30 Zabavni infokanal
9.00 12.45 TV prodaja
9.30 Skozi čas
9.40 Proslava ob dnevu reformacije
10.30 TV priredba predstave KUD Veli-ke Lašče: Življenje in smrt Primoža Trubarja

12.00 Ars 360
12.15 Pisave
13.15 Poljudnoznanstv. nan.: Skrivnosti divjine (Jap.)

13.45 Hri-bar
14.50 Kviz: Ljubljana prestolnica EU
16.00 TV prodaja
16.40 Dok. nan.: Pleme
17.30 Mostovi - hidak
18.05 Črni-beli časi
18.20 Očitno užitno
19.00 Večerni gost: Dr. Marija Strojnik
20.00 Tisoč in ena noč: Berlinski filhar-moniki, Janine Jansen in Neeme Jarvi - Waldbuhne, Berlin

21.50 Film: Ukročena trmoglavka (kom., VB, '05, r. David Richards, i. Shir-ley Henderson, Rufus Sewell)
23.15 Slovenska jazz scena: Big Band RTV Slovenija in Yellowjackets
0.20 Ruska nad.: Skrivnost dvornih pre-vratov (zadnji del)

Koper

14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - dežel-ne vesti
14.20 Euronews
14.30 Globus
15.00 Film: Škrlatna maska (ZDA, i. To-ny Curtis, C. Miller)

16.25 Folkest
17.25 Nautilus
18.00 Program v slovenskem jeziku: Pri-morski mozaik
18.35 Vreme
18.40 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik, šport
19.30 Odmev
20.00 Pogovorimo se o...
20.40 Dok. odd.: City Folk
21.10 Folkest v Kopru
22.05 Vsedanes - TV dnevnik
22.20 Srečanje z... (vodi Rebeka Legović)
22.50 Artevisione
23.20 Iz arhiva po vaših željah
0.05 Vsedanes - TV dnevnik, 0.20 Čez-mejna TV - TV TGR FJK

Tv Primorka

10.30 Dnevnik, vreme
11.00 Videostrani
17.00 Športni ponedeljek
18.00 Čas za nas
18.40 Videospot meseca
18.45 Otroci Afrike
19.00 Kadilski zakon na preizkušnji
19.55 EPP
20.00 Dan reformacije
20.30 Slovenščina danes
21.30 Ars electronica Linz - Festival elek-tronske umetnosti tehnologije in družbe

22.05 Gremo po cviček
22.50 Otroci Afrike
23.00 Dan reformacije
23.30 Videostrani

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar, pravljica, napovednik; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Tema tedna; 9.00 Ra-dioaktivni val z Borisom Devetakom in Markom Sancinom; 10.00 Poročila; 10.20 Odprta knjiga: Marica Nadlišek: Na obali (r. M. Prepeluh, 24. del); 11.00 Studio D; Na-povednik; 13.20 Iz domače zakladnice - gost: Mirko Casadei; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Srečanja: Alojz Re-bula (pripr. Tatjana Rojc); 15.00 Mladi val; 17.10 Mavrica: Glasbena skrinjica; 18.00 Učimo se vse življenje (pripr. Maja Mezgec); 18.40 Minute za boljši jezik (pripr. Slava Starc); 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba, nato Zaključek

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, 7.20 Napo-vednik; 8.00 Noč in dan - OKC obveščajo; 9.00 Kronika; 9.30 Praznični pogovor z Lu-cijo Čok; 11.00 Pogovor s Ferijem Lainščkom; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 13.30 Rejniško društvo;15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Nogometno prvenstvo v živo; 18.00 Milan Petek: Zgodba o kurentu; 19.00 Dnevnik RS; 20.00 Slovenci ob meji; 21.00 Zborovski utrip; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Crossroads, Zvone Tomac.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.25 Drobci zgo-dovine; 8.05 Horoskopi; 8.33 Pesem tedna; 9.15 Govorimo italijansko?; 9.33 Intervju; 10.00 Replay; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Si-gla single; 13.00 Vse najboljše; 13.40 Kotiček dobrega počutja; 14.10 Gospodarstvo; 14.45 Italo heroes; 15.05 Pesem tedna; 15.10 5 x 5; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Folk studio; 19.00 Li-rika; 20.00 Album charts; 21.55 Sigla single; 22.00 Intervju; 22.30 Gospodarstvo; 23.00 Proza; 23.30 Italo heroes; 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otro-ci; 7.00 Kronika, vreme; 7.40 Priimkova de-lavnica; 7.45 Plodovi narave; 8.05 Svetoval-ni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.20 Pregled ti-ska; 9.30 Glasba za otroke; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejše; 12.10 Ura slov.

glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice, obvestila; 15.30 DIO; 16.30 Te-ma dneva; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Kul-tura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Gym-nasium; 21.10 Glasbeni utrip; 22.40 Minute za šanson; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Dobro jutro; 8.40 Prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Kje vas čevelj žuli?; 12.00 Evropa, osebno; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 DIO; 16.15 Po-pevki tedna; 17.00 Vzhodno od rocka; 117.40 Šport; 18.00 Ekspres; 18.45 Črna kronika; 19.00 Dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Odprti termin; 21.00 V sredo; 22.30 Na piedestal; 23.30 Odprto za glasbo

SLOVENIJA 3
8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 7.25 Jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Lite-rarna matineja; 11.45 Intermezzo; 12.05 Spo-minčice; 13.05 Odprti termin; 14.05 Janus; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.10 Me-digra; 16.30 Sodobna umetnost; 17.00 Glas-beni utrip; 18.00 Enciklopedija Slovenije; 18.20 Recital; 19.30 Slovenski concertino; 20.00 Arsov art atelje: Festival Slowind; 22.05 Kratka igra; 22.10 Intermezzo; 23.00 Jazz ses-sion; 0.05 Slovenski koncert.

RADIO KOROŠKA
18.10-19.00 Glasbena mavrica; 21.03-22.00 Večerni spored; Radio Agora dnevno: 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan 2.00-10.00/14.00-18.00 (105,5 MHZ).

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.it
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.it

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 0,80 € (191,71 SIT)
Letna naročnina za Slovenijo 154,40€ (35.000 SIT) plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizan-ska 75, Sežana, tel. 05-7342147, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi, osmrtnice, sožalja, cestitke in zahvale po formatu. DDV - IVA 20%

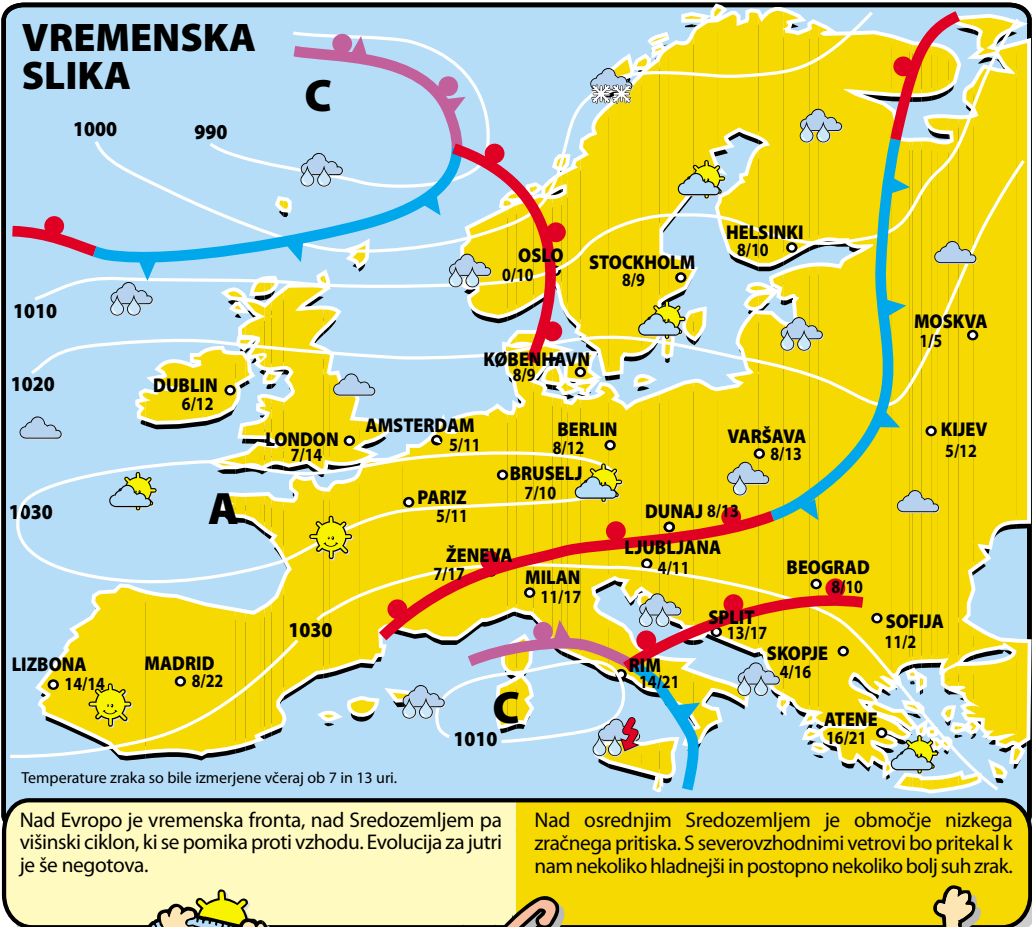
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhod-nem dogovoru z založnikom.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vziđe ob 6.43 in zatone ob 16.54
Dolžina dneva 10.11.

LUNINE MENE
Luna vziđe ob 21.29 in zatone ob 12.54.

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.56 najvišje 13 cm, ob 7.14 najnižje 10 cm, ob 11.45 najvišje 18 cm, ob 20.26 najnižje -29 cm.
Jutri: ob 5.35 najvišje 23 cm, ob 12.30 najnižje 4 cm, ob 13.22 najvišje 4 cm, ob 22.30 najnižje -28 cm.

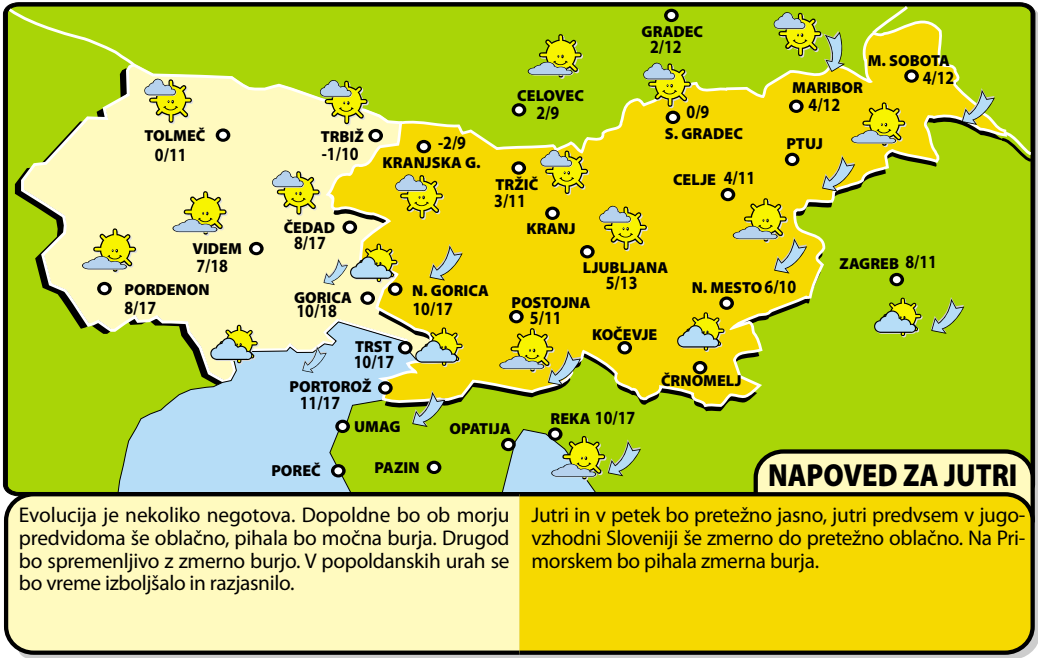
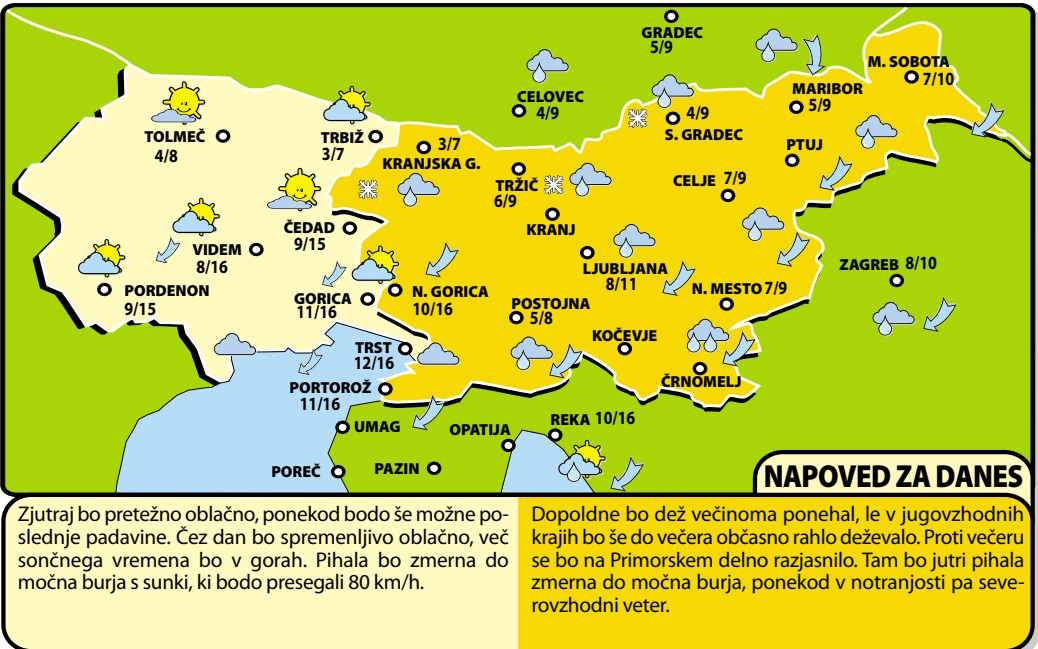
BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo obremenjen, z vremenom povezane težave bodo pogoste, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost. Proti večeru bo obremenitev postopoma popuščala, ne pa tudi ponehala.

MORJE
Morje mirno, temperatura morja 15,7 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 8 2000 m 0
1000 m 5 2500 m -2
1500 m 2 2864 m -3

UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 4,5 in v gorah 5,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

POLITIKA - Po zmagi Cristine Fernandez de Kirchner na predsedniških volitvah v Argentini

Vse več žensk na najvišjih položajih

Ženske vodijo številne države, že v kratkem pa se lahko zgodi, da tudi v Belo hišo v Washingtonu pride za stanovalko prva predsednica ZDA

BUENOS AIRES - Prepričljiva zmag argentina prve dame Cristine Fernandez de Kirchner na nedeljskih predsedniških volitvah je v osredje postavila tudi ostale ženske po vsem svetu, ki so v svojih državah zasedle najvišje politične položaje. Med njimi so čilska predsednica Michelle Bachelet, predsednica Liberije Ellen Johnson-Sirleaf, finska predsednica Tarja Halonen in nemška kanclerka Angela Merkel.

54-letna Cristine Fernandez de Kirchner, ki ima za seboj 20-letno politično kariero, je v nedeljo postala prva izvoljena predsednica Argentine, ne pa tudi prva vodja te države. Na predsedniški položaj je bila namreč v Argentini že ustoličena ženska, tretja soproga nekdanjega predsednika Juana Perona Isabel Peron, po smrti soproga leta 1974, pred tem pa je opravljala podpredsedniški položaj.

72-letna Pratibha Patil je julija kot prva ženska v zgodovini Indije zasedla predsedniški položaj. Izvršna oblast je predvsem v rokah predsednika vlade, vendar pa ima predsednik države določen vpliv na oblikovanje vlad na lokalnih ravneh.

Čile je januarja 2006 dobil prvo predsednico. Te naloge opravlja 56-letna Michelle Bachelet, ki je s tem postala prva ženska na čelu države v Latinski Ameriki.

Prelomne trenutke je doživela tudi Afrika. 69-letna Ellen Johnson Sirleaf je po zmagi na predsedniških volitvah novembra 2005 na položaj predsednice Liberije zaprisegla januarja 2006 in se zapisala v zgodovino kot prva ženska na čelu afriške države.

Predsednico države imajo tudi Filipini, kjer položaj zaseda 60-letna Gloria Arroyo. Slednja je bila januarja 2001, ko je zasedala položaj podpredsednice, imenovana za predsednico po odstopitvi Josepha Estrade zaradi korupcije, leta 2004 pa je bila na položaj izvoljena še na volitvah.

Na Finskem so leta 2000 s Tarjo Halonen dobili prvo predsednico države. 63-letna Halonenova pa si je marca 2006 zagotovila še svoj drugi predsedniški mandat.

56-letna Mary McAleese je predsedniški položaj na Irskem prevzela oktobra 1997, ko je nasledila Mary Robinson, pr-

vo žensko na tem položaju na Irskem. McAleesejeva je bila vnovič izvoljena leta 2004.

Ženska je trenutno na predsedniškem položaju tudi v Švici. Švicarski parlament je namreč decembra lani za predsednico Švice za letošnje leto izbral zunanjo ministrico, 62-letno Micheline Calmy-Rey, ki je tako druga predsednica švicarske konfederacije. Pred njo je ta položaj leta 1999 zasedala Ruth Dreifuss.

V nekaterih državah po svetu pa ženske zasedajo tudi najvišja mesta v vladah. Po volitvah je novembra 2005 nemška kanclerka oziroma prva ženska v nemški zgodovini postala 53-letna Angela Merkel.

Prvo predsednico vlade v svoji zgodovini je Južna Koreja dobila marca 2006, ko je bila na položaj imenovana 63-letna Han Myung Sook, ki pa je letos odstopila.

Predsednico vlade imajo tudi v Mozambiku, kjer te naloge od februarja 2004 opravlja 54-letna Luisa Diogo.

Prva predsednica novozelandske vlade je leta 1997 postala Jenny Shipley, ki jo je decembra 1999 nasledila 57-letna Helen Clark, ki je še vedno na premierskem položaju.

Kaj lahko pa se zgodi, da bo že na naslednjih volitvah predsednico dobila tudi prva velesila sveta. V združenih državah Amerike bo najverjetnejša predsedniška

kandidatka v vrstah Demokratske stranke nekdanja prva dama ZDA Hillary Clinton, ki jo več ali manj vsi omenjajo kot glavno favoritinjo naslednjih predsedniških volitev. (STA)

Cristina Fernandez de Kirchner, Pratibha Patil in Angela Merkel (zgoraj od leve proti desni) so že na vodilnih mestih v svojih državah, Hillary Clinton (spodaj) pa se še pripravlja, da to postane